

ผู้หญิง : นัยพินที่แห่งความเท่าเทียม

โดย

นางสาวพรรณชญาณิชจุ วัชรรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้หญิง : นัยพื้นที่แห่งความเท่าเทียม

โดย
นางสาวพรรณชญาณิชฐ์ วัชรรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE VOID OF GENDER AUTONOMY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts Visual Arts
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

650120021 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : เพศ, ผู้หญิง, เพศสรีระ, วัฒนธรรมเรื่องเพศ, ความเท่าเทียมทางเพศ, ความแตกต่างทางวัฒนธรรม, เพศตามบริบทสังคม, เพศสภาพ

นางสาว พรรณชญานิษฐ์ วัชรรัตน์: ผู้หญิง : นัยพื้นที่แห่งความเท่าเทียม อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร. ตฤณภัทร ชัยสิทธิศักดิ์

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ผู้หญิง : นัยพื้นที่แห่งความเท่าเทียม” เป็นงานสร้างสรรค์เพื่อค้นหาความหมายผ่านการรับรู้เรื่องเพศจากประเทศไทยและประเทศฝรั่งเศสมาสู่เสรีภาพในเรื่องของเพศ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างพื้นที่อิสรภาพใหม่ผ่านการผนวกลมุมมองเรื่องเพศที่แตกต่างกัน โดยได้ทำการศึกษาแนวคิดเรื่องเพศทั้งในมุมมองฝั่งไทยจากระบบปิตาธิปไตย และนักคิดจากฝั่งตะวันตก และตะวันออกร่วมกับการตีความผ่านข้อจำกัดของร่างกาย ทำให้เห็นถึงความเป็นเพศที่แปรผันไปตามพื้นที่ในแต่ละสังคม อีกทั้งศึกษาแนวคิดศิลปินที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องเพศเพื่อศึกษาการแสดงออกผ่านการสร้างสรรค์ โดยนำมาเป็นข้อมูลสนับสนุนผ่านรูปแบบผลงานศิลปะการแสดงสด (Performance Art) ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และผลงานมิกซ์มีเดีย (Mixed media) โดยมีการนำเนื้อหาเรื่องเพศมาตีความใหม่ที่สร้างพื้นที่กึ่งกลางทางความคิด นำสัญลักษณ์หรือวิธีคิดเรื่องเพศที่เคยเข้าใจมาหรือสร้างใหม่ บอกเล่าเรื่องเพศผ่านลักษณะทางสรีระหรือบอกเล่าผ่านสิ่งอื่นปรับเปลี่ยนมุมมองผัสสะทางสายตาและพื้นที่ และสร้างการตอกย้ำถึงปัญหาความไม่เท่าเทียมทางเพศให้เห็น ร่วมกับกายภาพผลงานที่มีการสร้างพื้นที่เฉพาะปรับเปลี่ยนมุมมองทางสายตาและเจาะจงตำแหน่งผลงานผ่านรูปแบบที่ได้กล่าวไปข้างต้น โดยผลงานชุดนี้สามารถสร้างพื้นที่อิสรภาพในเรื่องเพศของตนเองใหม่ผ่านผลงานสร้างสรรค์ได้ เพื่อเป็นนัยยะพื้นที่ของความเท่าเทียมต่อไป

650120021 : Major Visual Arts

Keyword : Women, Gender, Sex, Gender Culture, Gender Equality, Cultural differences, Gender in social context, liberty, equality of human

MISS Phanchayanit WATCHARARAT : The Void of Gender Autonomy Thesis
advisor : Professor Dr. Trinnapat Chaisitthisak

The thesis "The Void of Gender Autonomy" is a creative work aimed at exploring the meaning of gender from Thailand and France towards freedom in terms of gender. The objective is to create new spaces of liberty by incorporating different perspectives on gender. It involves studying gender concepts from Thai perspectives of patriarchy and Western thinkers, interpreting them through the body's limitations to showcase how gender varies across societies. The study also involves the ideas of artists working on gender issues to explore expressions through creativity, using them as supporting data to create their works through forms of performance art, installation art, and mixed media. It involves reinterpreting gender content to create a neutral thinking space. This includes revisiting symbols or ways of thinking about gender to create new interpretations, narrating gender stories through symbolism or other means, changing perspectives through sight and space, emphasizing gender inequality issues and physical works that establish unique spaces, altering viewpoints, and pinpointing works through the mentioned formats. Ultimately, this thesis aims to create personal spaces of freedom in gender issues through creative works and be a symbolic space for equality.

กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ของผู้สร้างสรรค์สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. ตฤณภัทร ชัยสิทธิศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์ รวมถึงอาจารย์ทุกท่านจากภาควิชาจิตรกรรม ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำและคำปรึกษาให้การสร้างสรรค์ ช่วยปรับปรุงข้อบกพร่องในผลงานเพื่อนำมาพัฒนาผลงานให้แก่ผู้สร้างสรรค์ ขอขอบคุณอาจารย์ประเสริฐ ยอดแก้วที่ได้คำแนะนำในเรื่องของการติดตั้งผลงาน ซึ่งคุณอาจารย์ทุกท่านได้มีส่วนช่วยให้ผลงานศิลปนิพนธ์ในครั้งนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่จากคณะจิตรกรรมฯ ทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยดำเนินการด้านเอกสาร ให้ความสะดวกในเรื่องของการเข้าถึงพื้นที่และอุปกรณ์ต่างๆ ขอขอบพระคุณปรียาภรณ์ ทองคำรอด เพื่อนคนสำคัญที่ทำให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือในเรื่องของการติดตั้งผลงานอยู่เสมอ ขอขอบคุณในระดับปริญญาโททุกคนที่เป็นมิตรสหายที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ร่วมกันพัฒนาผลงานไปในทิศทางที่ดี

ขอขอบพระคุณทุนการศึกษาแลกเปลี่ยนที่ประเทศฝรั่งเศส เนื่องจากการไปศึกษาแลกเปลี่ยนในครั้งนี้เป็นหนึ่งในแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้เกิดการต่อยอดทางความคิดจนกระทั่งมาสู่ผลงานศิลปนิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณกรรมการคัดเลือกผู้ได้รับทุนจากคณะจิตรกรรมฯ ทุกท่าน ขอขอบคุณพี่ไอซ์ พี่เจ้าหน้าที่ประจำสถานทูตประเทศไทยที่ให้ความช่วยเหลือด้านเอกสารวีซ่ารวมถึงช่วยเหลือขณะใช้ชีวิตที่ประเทศฝรั่งเศส ขอขอบพระคุณ Guillaume Paris อาจารย์ที่ปรึกษาและ ขอขอบคุณ Bénédicte Mahé และ Cléa Jézéquel เจ้าหน้าที่ที่ดูแลขณะศึกษาแลกเปลี่ยนที่ École nationale supérieure des Beaux-arts ประเทศฝรั่งเศส

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณบิดา มารดา แม่แพท แม่แจ่ง ป้าพัน ป้าจิง พี่ฟ้าและครอบครัวทุกท่านที่ให้การสนับสนุนในเรื่องของทุนการศึกษา เป็นแรงใจและสนับสนุนในทุกด้านที่ผ่านมา ขอขอบคุณนายต่อวงศ์ วุฒิมวงศ์ที่ให้คำแนะนำ คอยช่วยเหลือในเรื่องของแนวคิดและการติดตั้งผลงานเสมอมา ขอขอบคุณผู้ที่เปิดโอกาสทางความคิดให้กับผู้สร้างสรรค์ทุกท่าน ขอขอบคุณทุกความสำเร็จและอุปสรรคที่อยู่ระหว่างทางขณะสร้างสรรค์ ผู้สร้างสรรค์หวังว่าคุณค่าและประโยชน์สำหรับผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้จะเป็นส่วนสำคัญในการคิด วิเคราะห์ พร้อมตั้งคำถามถึงความไม่เท่าเทียมต่อเพื่อนมนุษย์ รักษาการให้เกียรติในความเป็นมนุษย์ของตนเองและผู้อื่นโดยไม่ตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขใดอยู่เสมอ กราบขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

พรรณชญานิษฐ์ วัชรรัตน์

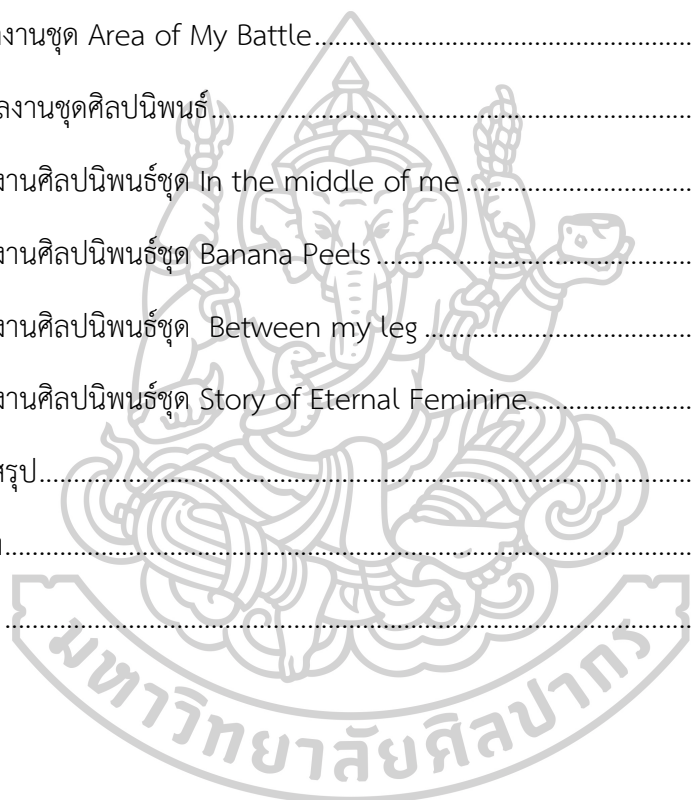
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาในการสร้างสรรค์.....	1
วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	4
สมมติฐานของการศึกษา.....	5
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	5
ขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์.....	5
แหล่งข้อมูล.....	7
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	8
อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัวในเรื่องเพศ.....	8
1. ประสบการณ์ส่วนตัวจากประเทศไทย.....	8
1.1 ครอบครัว.....	8
1.2 เพื่อนและโรงเรียน.....	10
1.3 คนรัก.....	10
2. ประสบการณ์ส่วนตัวจากประเทศฝรั่งเศส.....	11
2.1 ประสบการณ์อยู่อาศัยเมือง Ivry-sur-seine และเมืองปารีสเขต 15.....	12

2.2 เพื่อน	12
อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัวทางด้านร่างกาย	14
อิทธิพลจากความหมายของเพศและแนวคิดปีตาธิปไตย	16
อิทธิพลจากแนวคิดเรื่องเพศ	21
1. ซีโมน เดอ โบวัวร์ (Simone de Beauvoir).....	21
2. จูดิธ บัตเลอร์ (Judith Butler).....	23
3. คายตรี จักรวรรตี สปีวาก (Gayatri Chakravorty Spivak).....	25
อิทธิพลจากผลงานของศิลปิน	29
1. Viviane Sassen.....	29
2. Carolee Schneemann.....	33
3. Lili Reynaud Dewar.....	37
บทที่ 3 กระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงาน	42
ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด In the middle of me.....	43
1. ขั้นตอนการวางแผนการสร้างสรรค์.....	43
2. การเสนอผลงาน.....	44
3. ขั้นตอนในการเตรียมอุปกรณ์สำหรับการถ่ายทำวิดีโอ.....	44
4. สถานที่ในการสร้างสรรค์ผลงานวิดีโอ.....	44
5. บทสนทนาภายในวิดีโอ.....	45
6. อุปกรณ์ที่ใช้ในการติดตั้งผลงาน.....	46
7. ขั้นตอนในการติดตั้งผลงาน.....	46
ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Banana Peels.....	47
1. ขั้นตอนการวางแผนการสร้างสรรค์	47
2. การนำเสนอผลงาน	48
3. ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่าย	48

3.1	ขั้นตอนในการเตรียมอุปกรณ์.....	49
3.2	สถานที่ในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	49
3.3	มุมมองในการสร้างผลงานภาพถ่าย.....	49
4.	อุปกรณ์สำหรับการติดตั้งผลงาน.....	49
5.	ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานบทกวี.....	49
6.	ขั้นตอนในการติดตั้งผลงาน.....	50
ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Between my leg.....		50
1.	ขั้นตอนการวางแผนการสร้างสรรค์.....	51
2.	การนำเสนอผลงาน.....	52
3.	ขั้นตอนในการถ่ายทำวิดีโอ.....	53
3.1	ขั้นตอนในการเตรียมอุปกรณ์.....	53
3.2	สถานที่ในการสร้างสรรค์ผลงานวิดีโอ.....	53
3.3	ขั้นตอนในการถ่ายทำวิดีโอ.....	53
3.4	ขั้นตอนในการตัดต่อวิดีโอ.....	54
4.	ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่าย.....	55
5.	ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม.....	56
6.	ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานกวี.....	56
7.	อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการติดตั้งผลงาน.....	57
8.	ขั้นตอนในการติดตั้งผลงาน.....	57
ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Story of Eternal Feminine.....		58
1.	ขั้นตอนการวางแผนการสร้างสรรค์.....	59
2.	การนำเสนอผลงาน.....	59
3.	ขั้นตอนในการถ่ายทำวิดีโอ.....	59
3.1	ขั้นตอนในการตัดต่อวิดีโอ.....	60

4. อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการติดตั้งผลงาน	62
5. ขั้นตอนในการติดตั้งผลงาน.....	63
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ผลงาน	65
วิเคราะห์ผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์.....	65
1. ผลงานชุด EAT MY BANANA	65
2. ผลงานชุด The structure of skin	67
3. ผลงานชุด Area of My Battle.....	69
วิเคราะห์ผลงานชุดศิลปนิพนธ์.....	71
1. ผลงานศิลปนิพนธ์ชุด In the middle of me	72
2. ผลงานศิลปนิพนธ์ชุด Banana Peels	74
3. ผลงานศิลปนิพนธ์ชุด Between my leg	75
4. ผลงานศิลปนิพนธ์ชุด Story of Eternal Feminine.....	77
บทที่ 5 บทสรุป.....	80
รายการอ้างอิง.....	82
ประวัติผู้เขียน	85

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 บทสนทนาภายในวิดีโอผลงานวิทยานิพนธ์ชุด In the middle of me.....	46
ตารางที่ 2 ขั้นตอนในการตัดต่อผลงานวิทยานิพนธ์ Between my leg.....	55
ตารางที่ 3 ขั้นตอนในการตัดต่อวิดีโอผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Story of Eternal Feminine	62

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพของซีโมน เดอ โบวัวร์ และหนังสือ The Second Sex.....	22
ภาพที่ 2 หนังสือ Gender Trouble.....	24
ภาพที่ 3 ภาพของจูดีธ บัตเลอร์.....	24
ภาพที่ 4 หนังสือ Can the Subaltern Speak?.....	26
ภาพที่ 5 ไปสเตอร์์นิทรรศการของ Viviane Sassen.....	31
ภาพที่ 6 ผลงานภายในนิทรรศการ Viviane Sassen	32
ภาพที่ 7 ผลงานภายในนิทรรศการ Viviane Sassen	32
ภาพที่ 8 ผลงานภายในนิทรรศการ Viviane Sassen	32
ภาพที่ 9 ผลงานภายในนิทรรศการ Viviane Sassen	32
ภาพที่ 10 ผลงาน Interior Scroll.....	34
ภาพที่ 11 ผลงาน Up to and Including Her Limits.....	35
ภาพที่ 12 ผลงาน I am intact and I don't	38
ภาพที่ 13 ผลงาน I am intact and I don't care	38
ภาพที่ 14 ภาพผลงานภายในนิทรรศการ Hello, My Name Is Lili and We Are Many.....	39
ภาพที่ 15 ภาพผลงานภายในนิทรรศการ Hello, My Name Is Lili and We Are Many.....	39
ภาพที่ 16 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด In the middle of me	43
ภาพที่ 17 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Banana Peels.....	47
ภาพที่ 18 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Between my leg	51
ภาพที่ 19 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Story of Eternal Feminine	58
ภาพที่ 20 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชุด EAT MY BANANA	66
ภาพที่ 21 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ชุด The structure of skin.....	67

ภาพที่ 22 ผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์ชุด Area of My Battle	69
ภาพที่ 23 ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดที่ 1 In the middle of me	72
ภาพที่ 24 ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดที่ 2 Banana Peels	74
ภาพที่ 25 ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดที่ 3 Between my leg	75
ภาพที่ 26 ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดที่ 4 Story of Eternal Feminine	77

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาในการสร้างสรรค์

มนุษย์มีการใช้เพศในการจัดระเบียบในแต่ละสังคม โดยได้นำลักษณะทางกายภาพซึ่งรวมไปถึงอวัยวะที่มีความเฉพาะในแต่ละเพศมาเป็นสิ่งกำหนดว่า ผู้ชายคืออะไร ผู้หญิงคืออะไรและแต่ละเพศควรมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกในเพศของตนเองอย่างไร วัฒนธรรมทางสังคมได้สร้างวิธีคิดค่อยๆ แทรกซึมผ่านการปลูกฝัง เลี้ยงดูและหล่อหลอมผ่านสถาบันทางสังคมต่างๆ เพื่อให้ผู้คนอยู่ในกรอบของบทบาทที่ได้วางไว้ ดังที่ เจฟฟรีย์ วิกส์ ได้กล่าวไว้ว่า ธรรมชาติทางเพศในตัวมนุษย์ ได้แก่ ฮอโมน อยัวะ สรีระ ระบบประสาท ยีนส์ และพันธุกรรม มิได้ถูกปลดปล่อยอย่างอิสระหากแต่ถูกควบคุมและให้ความหมายผ่านค่านิยม พิธีกรรม ครอบครั้ว ระบบเครือญาติและสถาบันทางสังคม ซึ่งทำให้เห็นว่า คนในสังคมโดยเฉพาะในสังคมไทยได้หลอมรวมเพศตามลักษณะทางกายภาพ (Sex) เพศสถานะ (Gender) และเพศวิถี (Sexuality) ไว้ด้วยกันและใช้ชีวิตตามค่านิยมที่สังคมได้วางไว้ตามชุดความเชื่อนี้ ทำให้ความหมายที่ผูกมัดรวมกันนั้นกลายเป็นความจริงที่แยกไม่ได้ อีกทั้งค่านิยมนี้ทำให้คนเชื่อว่าวิธีคิดเกี่ยวกับเพศของตนเองนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้การจะลบล้างชุดความเชื่อนี้จึงเป็นสิ่งที่ท้าทาย เนื่องจากลักษณะทางกายภาพนั้นถูกผูกโยงเข้ากับเรื่องค่านิยมทางสังคม ทั้งที่ความจริงแล้วพฤติกรรม ค่านิยมและความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องเพศนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากตัวเราแต่เกิดจากวัฒนธรรมในแต่ละสังคม (นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ, 2558)

สังคมเป็นผู้กำหนดกรอบบทบาทและหน้าที่ให้แก่เพศชายและเพศหญิง โดยมองจากความแตกต่างทางอวัยวะเพศ ลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันนี้ทำให้เกิดการแบ่งแยกที่เชื่อว่าไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ส่งผลให้เกิดการแบ่งแยกอย่างแจ่มชัดในเรื่องอื่นๆ เช่น พฤติกรรม การแสดงออก มาตรฐาน กฎเกณฑ์ต่างๆ การถูกปฏิบัติที่แตกต่างกัน ความคิดของแต่ละเพศรวม ถึงค่านิยมในสังคม เมื่อร่วมกับลักษณะทางกายภาพที่เพศชายมักจะมีสรีระที่ใหญ่ บึกบึน แข็งแรงกว่าเพศหญิงที่มีความบอบบางและอ่อนแอกว่า ทำให้เกิดชุดความคิดที่ว่าผู้ชายต้องมี ความเข้มแข็ง ร้องไห้ไม่ได้ อ่อนแอไม่ได้ ในขณะที่ผู้หญิงสมควรได้รับการดูแล เลี้ยงดูและถูก ปกป้อง ด้วยรูปแบบความคิดนี้ย่อมทำให้เกิดความเป็นชนชั้นที่เพศชายจะต้องอยู่เหนือกว่าเพศหญิง ทำให้เพศหญิงมีอัตราการถูกกดทับ

สิทธิเสรีภาพที่สูงกว่าและแสดงออกทางพฤติกรรม ความคิดและความรู้สึกได้น้อยกว่า หากไม่วางตัวหรือกำหนดบทบาทของตนให้เหมาะสมตามมาตรฐานที่สังคมกำหนดไว้ อาจทำให้ไม่ได้รับการยอมรับหรือถูกลดทอนคุณค่าลงได้

สำหรับผู้สร้างสรรค์ที่ใช้ชีวิตอยู่ภายใต้กรอบวัฒนธรรมไทยมาโดยตลอด ได้มีโอกาสย้ายมาใช้ชีวิตที่เมืองปารีส ประเทศฝรั่งเศสเป็นระยะเวลา 6 เดือน ผู้คนที่ใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศสนั้นมีการเปิดกว้างในเรื่องเพศที่มากกว่าประเทศไทย การแบ่งแยกชายและหญิงนั้นพบเห็นได้น้อยกว่า สิ่งที่พบเห็นคือการให้เกียรติในฐานะของเพื่อนมนุษย์มากกว่าจะมองว่าอีกฝ่ายคือเพศอะไรและควรต้องปฏิบัติตัวอย่างไร การกำหนดกรอบบทบาทและหน้าที่ของความเป็นเพศแต่ละเพศนั้นแทบจะไม่มีให้พบเห็น การได้สัมผัสและอยู่กึ่งกลางระหว่างสองวัฒนธรรมนี้ทำให้มีโอกาสได้เห็นมุมมองเกี่ยวกับเรื่องเพศของผู้คนที่นี้ที่แตกต่างจากประเทศไทยอย่างสิ้นเชิง โครงสร้างของวัฒนธรรมและการถ่ายโอนทางวัฒนธรรมที่ผ่านเข้ามาสู่ความคิดของผู้สร้างสรรค์เองนั้นทำให้ผู้สร้างสรรค์เห็นประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับความคิดของตนเองในเรื่องเพศ

เนื่องจากผู้สร้างสรรค์เติบโตและได้รับการปลูกฝังความเป็น ‘เพศหญิง’ จากวัฒนธรรมในสังคมไทย หากแต่การปลูกฝังนี้ก็กลับอยู่ในสภาพแวดล้อมของผู้ชายและใช้ชีวิตอยู่กลับเพศชายเป็นหลัก การถูกเปรียบเทียบจากมุมมองคนภายนอก การเห็นถึงสิ่งที่ถูกจำกัดและเห็นถึงข้อจำกัดที่ถูกสร้างขึ้นจากมุมมองภายนอกเพราะความเป็นเพศหญิงที่ถูกสร้างขึ้นนั้นจึงเป็นสิ่งที่ประสบให้เห็นอย่างชินตา ผู้สร้างสรรค์ได้ตั้งคำถาม มีความคิดที่ต่อต้านและมีความต้องการออกนอกกรอบความเป็นเพศที่ได้รับเรื่อยมา เมื่อเติบโตมากยิ่งขึ้นก็เป็นบุคคลหนึ่งที่เรียกร้องในเรื่องของความเท่าเทียมทางเพศและการมองเสรีภาพทางเพศมาโดยตลอด เนื่องจากมีความต้องการที่จะก้าวข้ามผ่านความเป็นเพศหญิงที่สังคมเป็นผู้สร้างขึ้นให้แก่ตนเอง หากแต่เมื่อได้รับประสบการณ์ทางสายตาที่ได้เห็นวัฒนธรรมทางเพศที่เปลี่ยนไปขณะใช้ชีวิตที่ประเทศฝรั่งเศส ยกตัวอย่างเช่น การได้เห็นเครื่องประดับของผู้หญิงที่ได้ถูกสวมใส่ในการแต่งกายของผู้ชายที่ประเทศฝรั่งเศสในทุกๆ วันที่มีให้เห็นจนเป็นเรื่องปกติ และสิ่งนี้เป็นกรณีเล็กๆ ที่ทำให้คิดไปถึงประเด็นที่ใหญ่ขึ้นว่า ไม่มีเครื่องประดับสำหรับผู้หญิงหรือชาย มันเป็นเพียงวัตถุหนึ่งที่เป็นเครื่องประดับที่ให้มนุษย์ได้ไว้ตกแต่งร่างกาย ไม่มีเพศใดเป็นเจ้าของวัตถุนี้ หากแต่ในกรณีตัวอย่างนี้ก็กลับกลายเป็นชนวนสำคัญในความคิดสำหรับผู้สร้างสรรค์ในขณะที่ยังคงครั้งแรกว่า ‘ทำไมผู้ชายถึงสวมเครื่องประดับของผู้หญิง’ จากคำถามนี้ทำให้ผู้สร้างสรรค์เกิดความรู้สึกย้อนแย้งในความคิดของตนเองที่ต้องการความเท่าเทียมทางเพศแต่ในขณะเดียวกันแม้แต่เรื่องเล็กๆ อย่างเรื่องประดับชิ้นหนึ่งก็ยังคงมีชุดความคิดที่แบ่งแยกนี้ผุดขึ้นมา คำถามคือทำไมจึงเป็นเช่นนั้น อะไรคือสิ่งที่ทำให้ผู้สร้างสรรค์ติดหล่มของการแบ่งแยกเพศตามลักษณะทางร่างกายนี้ เพียงเพราะ

กายภาพของเขาเป็นเพศชายหรือ เขาจึงไม่สามารถสวมใส่เครื่องประดับของสิ่งที่เราเข้าใจว่ามีไว้สำหรับหญิงได้ หรือเพราะเหตุใด และการแบ่งแยกแม้แต่เรื่องเล็กๆ นี้อาจนำไปสู่การแบ่งแยกในทุกๆ เรื่องที่ลักษณะภายนอกมีความแตกต่างซึ่งก็จะเป็นปัญหาถัดไปในเรื่องของทางเลือกปฏิบัติและความไม่เท่าเทียม

กรอบของวัฒนธรรมจากที่ประเทศไทยในความคิดของผู้สร้างสรรค์นั้นได้ถูกเปิดกว้างและขยายออกโดยวัฒนธรรมจากประเทศฝรั่งเศส หากแต่ในขณะเดียวกันก็กลับตั้งคำถามกับตนเองว่า ‘เราสามารถมีเสรีภาพทางเพศได้จริงหรือไม่ภายใต้วัฒนธรรมที่ได้รับการถูกปลูกฝังมา’ การถูกปลูกฝังในเรื่องเพศยังคงดำรงอยู่ในความคิด ทั้งที่สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับประสบการณ์ที่ประเทศฝรั่งเศสนั้นเป็นเครื่องยืนยันและสามารถตอบคำถามที่ได้กล่าวข้างต้นได้ทันทีว่า สามารถเป็นไปได้ เราสามารถมีเสรีภาพทางเพศและมีเสรีภาพของตนเองได้จริงๆ จากประโยคสำคัญของ ซีมอน เดอร์ โบวัวร์ (Simone de Beauvoir) “One is not born the woman, one become one...” เราไม่ได้เกิดมาเป็นผู้หญิง หากแต่กลายเป็นผู้หญิง (ไพลิน ภูจินาพันธุ์, 2560, p. 169) ทำให้เราเห็นภาพและมีความเข้าใจได้มากยิ่งขึ้นว่า บทบาทของความ เป็นเพศหญิงหรือชายนั้นไม่ได้เกี่ยวข้องตามลักษณะทางกายภาพของแต่ละคนแต่เกิดจากสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ที่กำหนดบทบาทว่า พฤติกรรมแบบใดจึงเป็นสิ่งที่ควร สิ่งที่ดีและ เหมาะสมกับความเป็น ‘เพศ’ นั้นๆ และทำให้เห็นว่าการถูกปลูกฝังชุดความคิดในเรื่องเพศจากประเทศไทยที่ได้หล่อหลอมความคิดของมนุษย์คนหนึ่งให้กลายเป็นวาทกรรมทางความคิดที่ยากที่จะเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้เกิดการสร้างกรอบเกี่ยวกับเรื่องเพศในความคิดของตนเองไม่ให้มีอิสรภาพที่จะหลุดออกจากกรอบนี้ ทั้งที่มีความต้องการจะออกจากกรอบทางเพศที่ได้ถูกสร้างขึ้นไปสู่ความเท่าเทียมและชุดความคิดนี้เองที่ได้สั่นคลอนอิสรภาพในเรื่องเพศและอิสรภาพทางความคิดของตนเองที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับจากประเทศฝรั่งเศสอย่างสิ้นเชิง

จากประเด็นที่กล่าวข้างต้น เพศเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในการก่อร่าง วัฒนธรรมทางความคิดของสังคม โดยเฉพาะในสังคมไทยที่มีรากทางความคิดผูกพันกับเรื่องของความไม่เท่าเทียม โดยเพศสรีระมีอิทธิพลอย่างมากเนื่องจากเป็นสิ่งแรกที่ดวงตาเห็นและกลายเป็นสิ่งที่ตัดสินว่า ลักษณะของเพศนี้ควรมีรูปแบบทางความคิดหรือบทบาทอย่างไรในสังคม อีกทั้งยังเป็นกรอบที่ยากที่จะหลุดพ้นอีกด้วย จากผลงานชุด Where is the free bird? ในระดับปริญญาตรีที่ได้นำเสนอเกี่ยวกับการที่เพศหญิงยังคงได้รับการถูกกดทับผ่านคำว่า ‘ได้รับอิสรภาพ’ และมีความพยายามต้องการจะหลุดออกจากกรอบที่ถูกสร้าง ผู้สร้างสรรค์ที่อยู่ระหว่างพื้นที่กึ่งกลางระหว่างสองวัฒนธรรมได้ต่อยอดทางความคิดจากผลงานชุดนี้มาสู่คำถามใหม่เกี่ยวกับกรอบความเป็นเพศภายในความคิดของตนเองในเรื่องของอิสรภาพ จากสำนักเดิมที่ถูกปลูกฝังผ่านวัฒนธรรมไทยที่ได้สร้าง

กรอบที่จำกัดความคิดในเรื่องเพศของตนเองได้เปลี่ยนมาใช้ชีวิตที่ประเทศฝรั่งเศส ผัสสะทางสายตา และการรับรู้ใหม่เป็นข้อตรงข้ามจากสิ่งที่เคยรับรู้มาซึ่งได้ค่อยๆ รื้อสร้างทางความคิดหากแต่ก็ยังคงมีชุดความเชื่อเดิมภายในที่หลงเหลืออยู่ ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์จึงต้องการสร้างพื้นที่ทางอิสรภาพของตนเองใหม่ผ่านการผสมผสานของสองพื้นที่ที่มีมุมมองเรื่องเพศต่างกัน โดยใช้ลักษณะของการก้าวข้ามข้อจำกัดของร่างกายในความเป็นเพศของตนเองมาเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอประเด็นดังกล่าว เพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงทางความคิดในเรื่องเพศและเปิดพื้นที่อิสรภาพในเพศของตนเองผ่านรูปแบบผลงานศิลปะการแสดงสด (Performance Art) ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และผลงานมิกซ์มีเดีย (Mixed media)

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษาแนวคิดในเรื่องกรอบของความเป็นเพศที่ถูกสร้างขึ้นจากการตัดสินผ่านความเป็นเพศที่รื้อร่วมกับวัฒนธรรม
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานโดยการสร้างพื้นที่ทางอิสรภาพของตนเองใหม่ ผ่านการผสมผสานของสองพื้นที่ที่มีมุมมองเรื่องเพศต่างกัน โดยใช้ลักษณะของการก้าวข้ามข้อจำกัดของร่างกายในความเป็นเพศของตนเอง ผ่านรูปแบบผลงานศิลปะการแสดงสด (Performance Art) ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และผลงานมิกซ์มีเดีย (Mixed media)
3. เพื่อให้ผู้ชมสามารถเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางความคิดในเรื่องเพศและเปิดพื้นที่อิสรภาพในเพศของตนเอง

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

นำเสนอพื้นที่ทางอิสรภาพของตนเองใหม่ ผ่านการผสมผสานของสองพื้นที่ที่มีมุมมองเรื่องเพศต่างกัน โดยใช้ลักษณะของการก้าวข้ามข้อจำกัดของร่างกายในความเป็นเพศของตนเองมาเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอประเด็นดังกล่าว เพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงทางความคิดในเรื่องเพศและเปิดพื้นที่อิสรภาพในเพศของตนเองผ่านรูปแบบผลงานศิลปะการแสดงสด (Performance Art) ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และผลงานมิกซ์มีเดีย (Mixed media)

สมมติฐานของการศึกษา

1. สามารถนำการศึกษาแนวคิดในเรื่องกรอบของความเป็นเพศที่ถูกสร้างขึ้นจากการตัดสินผ่านความเป็นเพศสิริระร่วมกับวัฒนธรรม มาคิดต่อยอดเพื่อนำเสนอเชิงกระบวนการและการสร้างสรรค์ผลงานได้
2. สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่นำสร้างพื้นที่ทางอิสรภาพของตนเองใหม่ ผ่านการผสมผสานของสองพื้นที่ที่มีมุมมองเรื่องเพศต่างกัน โดยใช้ลักษณะของการก้าวข้ามข้อจำกัดของร่างกายในความเป็นเพศของตนเอง ผ่านรูปแบบผลงานศิลปะการแสดงสด (Performance Art) ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และผลงานมิกซ์มีเดีย (Mixed media) ได้
3. สามารถให้ผู้ชมสามารถเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางความคิดในเรื่องเพศและเปิดพื้นที่อิสรภาพในเพศของตนเองได้

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา : นำเสนอเรื่องราวของการสร้างพื้นที่อิสรภาพของตนเองใหม่ในเรื่องเพศ
2. ขอบเขตด้านรูปแบบ : ผลงานศิลปะการแสดงสด (Performance Art) ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และผลงานมิกซ์มีเดีย (Mixed media) โดยมีการผสมผสานของสื่อหลากหลายรูปแบบ
3. ขอบเขตด้านเทคนิค : เทคนิคและวัสดุมีการปรับเปลี่ยนไปในผลงานแต่ละชิ้น

ขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์

1. ศึกษาข้อมูล เนื้อหาหรือแนวคิดที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ การตั้งคำถามเกี่ยวกับอิสรภาพทางเพศของนักคิดที่มีความสนใจในเรื่องนี้ เพื่อหาประเด็นที่มีความเชื่อมโยงกับการสร้างสรรค์ผลงานและหาว่าในผลงานและในประเด็นที่ผู้สร้างสรรค์สนใจนั้นมีข้อแตกต่างจากการคิดของคนอื่นอย่างไร
2. ศึกษาความหมายและแนวคิดปิตาธิปไตยเพื่อดูที่มาที่ไปเกี่ยวกับระบบความเชื่อเรื่องเพศของสังคมไทย

3. ศึกษาและวิเคราะห์ประสบการณ์ส่วนตัวทางด้านข้อจำกัดของร่างกาย เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะทางสรีระที่ผูกโยงรวมกับการถูกจำกัดในเรื่องต่างๆ
4. ศึกษาเปรียบเทียบ วิเคราะห์กระบวนการทางความคิดและตีความความคิดของผู้สร้างสรรค์เองว่า มีมุมมองเกี่ยวกับเรื่องเพศในสองพื้นที่ที่แตกต่างกัน (ไทยและฝรั่งเศส) อย่างไรก็ตาม มีประเด็นอะไรที่มีความน่าสนใจที่จะสามารถนำมาสร้างสรรค์ผลงานได้
5. ศึกษากายภาพและกระบวนการทางความคิดผลงานของศิลปินที่นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับเพศ นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบทีละส่วน เพื่อนำมาปรับใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง
6. นำข้อมูลตั้งแต่ข้อที่ 1 มาหาจุดร่วมและจุดเชื่อมโยง ก่อนจะนำมาวิเคราะห์อีกครั้ง พร้อมทั้งทำการแปลงข้อมูลมาสู่การออกแบบกระบวนการเพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเอง
7. วิเคราะห์กระบวนการ สัญญาที่จะใช้ ลักษณะของการแสดงออกและพื้นที่ที่จะนำเสนอองค์ประกอบหรือการนำเสนอที่สามารถถ่ายทอดในผลงานของตนเอง จากการทบทวนวรรณกรรมในวิธีการศึกษาข้อที่ 4 ว่าสามารถถ่ายทอดได้หรือไม่ (หากไม่ ทำการปรับแก้ไขให้สมบูรณ์ ในแบบฉบับของตนเอง)
8. วางแผนและออกแบบกระบวนการในการสร้างสรรค์โดยการทดลองในเริ่มแรก เพื่อหาวิธีการว่ากระบวนการแบบใดที่สามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการได้
9. เมื่อเสร็จจากการทดลองในระยะแรก วางแผนขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ที่มีความแน่นอน เพื่อให้ตัวงานสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด รวมถึงจัดเตรียมอุปกรณ์และพื้นที่ เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน
10. สร้างสรรค์ผลงานตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาขณะสร้างสรรค์ผลงาน พร้อมทั้งจดบันทึกถึงปัญหา การแก้ไข สิ่งที่พบระหว่างการสร้างสรรค์ ความคิดหรือประเด็นที่น่าสนใจขณะทำการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในผลงานชุดถัดไป
11. วิเคราะห์ผลงานของตนเองและปรับปรุงแก้ไขในด้านกายภาพของผลงาน วิเคราะห์วิธีการแปลงข้อมูลมาสู่กระบวนการสร้างสรรค์ มาสู่กายภาพของผลงาน การใช้สัญญาต่าง ๆ การนำพื้นที่มาร่วมกับการนำเสนอ เพื่อปรับแก้ไขให้สมบูรณ์มากขึ้นในผลงานชิ้นต่อไป
12. วิเคราะห์หรือสังเคราะห์กระบวนการนำเสนอผลงานโดยรวมทั้งหมด(Setting)ที่จะสามารถนำเสนอผลงานให้สื่อสารในประเด็นที่ต้องการอย่างเข้าใจง่ายมากที่สุด ผ่านการศึกษาผลงานของศิลปินอื่น ๆ ที่มีประเด็นเดียวกับผู้สร้างสรรค์รวมถึงศึกษารูปแบบการจัดนิทรรศการ เพื่อให้มองเห็นภาพรวมในการติดตั้งผลงานมากยิ่งขึ้น
13. วางแผนออกแบบการนำเสนอผลงานของตนเองรวมถึงออกแบบวิธีการติดตั้งผลงานแต่ละชิ้นให้สามารถนำเสนอประเด็นที่ต้องการได้ดียิ่งขึ้น
14. ติดตั้งผลงานและองค์ประกอบทั้งหมดที่ช่วยให้ผู้รับชมเข้าใจประเด็นของสิ่งที่ต้องการนำเสนอให้ได้มากที่สุด วิเคราะห์ถึงปัญหาในการระหว่างการจัดตั้ง แก้ไขปัญหาระหว่าง

ติดตั้งและบันทึกการปรับแก้ไขในเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการติดตั้งผลงานในผลงานชุดถัดไป

15. นำเสนอผลงานกับคณาจารย์ในภาควิชา และนำคำแนะนำที่ได้รับมาวิเคราะห์ ปรับให้เหมาะสมกับ ตนเองและผลงาน เพื่อหาวิธีการควบคุมไปกับการพัฒนาทางความคิดในการนำเสนอประเด็นที่ต้องการสื่อสารผ่านผลงานสร้างสรรค์ให้ตรงสิ่งที่ต้องการนำเสนอมากยิ่งขึ้น
16. พัฒนาการนำเสนอผลงาน พัฒนาการทางความคิดจากการวิเคราะห์และพัฒนาคุณภาพผลงานต่อไป

แหล่งข้อมูล

1. ประสบการณ์ส่วนตัวในระหว่างใช้ชีวิตที่ประเทศไทยและประเทศฝรั่งเศส การเปรียบเทียบ การอยู่กึ่งกลางและวิเคราะห์ระหว่างสองพื้นที่ในมุมมองเกี่ยวกับเรื่องเพศ
2. ประสบการณ์ส่วนตัวเกี่ยวกับข้อจำกัดทางด้านร่างกาย
3. ความหมายของเพศร่วมกับแนวคิดปีตาธิปไตย
4. ศิลปินที่มีนำเสนอในเรื่องของเพศ ที่สื่อถึงการขยายขอบเขตของความเป็นเพศ วิธีการคิดเกี่ยวกับงาน การแปลงชุดข้อมูลรวมถึงการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ ได้แก่ Carolee Schneemann, Viviane Sassen และ Lili Reynaud Dewar
5. ศึกษาแนวคิดเรื่องเพศของ Simone de Beauvoir , Judith butler และ Gayatri Chakravorty Spivak

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ผู้หญิง : นัยพื้นที่แห่งความเท่าเทียม” ได้สร้างสรรค์ขึ้นโดยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัวในเรื่องเพศ ประสบการณ์ส่วนตัวทางด้านร่างกายรวมไปถึงแนวคิดปิตาธิปไตย แนวคิดเรื่องเพศและแนวคิดจากผลงานของศิลปิน โดยข้อมูลทั้งหมดเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้เข้าใจถึงที่มาที่ไปในการสร้างสรรค์ได้อย่างดียิ่งขึ้น ดังนี้

อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัวในเรื่องเพศ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าอิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัวเป็นส่วนสำคัญในการริเริ่มให้เกิดประเด็นในการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์จึงได้นำประสบการณ์ส่วนตัวที่เป็นแรงบันดาลใจมาวิเคราะห์เพื่ออธิบายถึงที่มาที่ไปในส่วนของการบรรเทาความคิดมาสู่การตั้งคำถามและประเด็นในผลงาน โดยแบ่งได้เป็นสองส่วนได้แก่ ประสบการณ์ส่วนตัวจากประเทศไทยและประสบการณ์ส่วนตัวจากประเทศฝรั่งเศส ดังนี้

1. ประสบการณ์ส่วนตัวจากประเทศไทย

1.1 ครอบครัว

ครอบครัวของผู้สร้างสรรค์ประกอบด้วยพ่อ แม่และลูก ทำให้สภาพแวดล้อมโดยรวมในการเติบโตจึงมาจากครอบครัวที่พ่ออยู่ในฐานะของผู้นำครอบครัว อำนาจในการตัดสินใจ รวมถึงการใช้ชีวิตของผู้สร้างสรรค์จึงมาจากพ่อมากกว่าที่จะเป็นแม่ ซึ่งรวมถึงอำนาจในการตัดสินใจของแม่ก็ล้วนอยู่ที่พ่อในหลายๆ เรื่องเช่นกัน การกำหนดพฤติกรรมของผู้สร้างสรรค์ถูกผูกติดอยู่กับคำว่า ‘ลูกสาวที่ดี’ อยู่เสมอตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยไปจนถึงเรื่องใหญ่ เช่น คำพูด การแต่งกาย อิริยาบถ ลักษณะทางกายภาพภายนอก การวางตัวกับเพศเดียวกันและเพศตรง

ข้าม ฯลฯ ทุกอย่างต้องผ่านการเห็นชอบจากผู้เป็นพ่อทั้งสิ้น ว่าลูกสาวที่ตินั้นควรเป็นอย่างไร และจะถูกมองว่าเป็นลูกที่ดีได้อย่างไรจากสังคมในมุมมองของผู้เป็นพ่อ หากไม่ปฏิบัติตามก็ จะถูกว่ากล่าว ลงโทษและกลับกลายเป็น ‘ลูกสาวที่ไม่ดี’ สำหรับครอบครัว

ครอบครัวของผู้สร้างสรรค์เป็นครอบครัวที่แยกออกมาจากครอบครัวใหญ่ จึงสามารถพบญาติพี่น้องเพียงปีละ 1 ครั้งเท่านั้น เนื่องจากการระยะทางค่อนข้างไกลและอยู่คนละภูมิภาค บรรดาญาติพี่น้องที่อายุไล่เลี่ยกับผู้สร้างสรรค์ที่ส่วนมากล้วนแล้วแต่เป็นผู้ชาย แม้จะมีการถูกเปรียบเทียบในเรื่องเพศในช่วงระหว่างที่พบกัน แต่ระยะเวลาในการใช้เวลา ร่วมกันค่อนข้างสั้น จึงทำให้ผู้สร้างสรรค์มองข้ามในเรื่องนี้ อีกทั้งผู้สร้างสรรค์ก็ยังคงเด็กเกินกว่าที่จะคิดเกี่ยวกับประเด็นนี้ การเชื่อฟังในคำสอนของพ่อแม่และการปฏิบัติตามในสิ่งที่พ่อแม่บอกจึงเป็นเรื่องที่มาก่อนการตั้งคำถามในเรื่องเพศของตนเอง

เมื่อผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาในระดับประถมปีที่ 4 อาจกล่าวได้ว่าเป็นช่วงแรกๆ ที่ทำให้ผู้สร้างสรรค์สงสัยในความเป็นเพศของตนเอง เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ญาติพี่น้องผู้ชายคนหนึ่งได้ย้ายมาพักอาศัยอยู่ที่บ้านเป็นเวลา 2 ปี ในช่วงเวลาระหว่างนั้นทำให้ผู้สร้างสรรค์เห็น การถูกเปรียบเทียบในเรื่องเพศอย่างชัดเจนตั้งแต่เรื่องเล็กไปจนถึงเรื่องใหญ่ ด้วยความที่ผู้สร้างสรรค์ยังเด็ก ในหลายๆ เรื่องจึง ‘เลือก’ ที่จะทำแบบเดียวกับที่ญาติพี่น้องผู้ชายทำโดยไม่ได้คิดอะไร เนื่องจากมองว่า ‘อีกฝ่ายทำได้ปกติ ฉันก็สามารถทำได้เหมือนกัน’ อีกทั้งเรื่องที่ทำก็ไม่ได้เป็นเรื่องที่เสียหายหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

เหตุการณ์ที่เป็นขบวนการเล็กๆ ในการก่อให้เกิดการตั้งคำถามและส่งผลทางความคิดมายังปัจจุบันคือ วันหนึ่งที่ผู้สร้างสรรค์พูดคำว่า ‘โคตร’ ซึ่งเป็นคำที่พูดด้วยกันกับญาติพี่น้องผู้ชายแต่ผลลัพธ์ที่ย้อนกลับมาคือการถูกว่ากล่าวอย่างรุนแรงไปจนถึงการลงโทษจากผู้เป็นพ่อและมีเพียงผู้สร้างสรรค์คนเดียวที่ได้รับบทลงโทษนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้เกิดการตั้งคำถามถึงเหตุผลว่าทำไมจึงมีเพียงผู้สร้างสรรค์คนเดียวที่ถูกลงโทษ หากแต่เหตุผลในการที่ไม่สามารถทำได้นั้นคือ ผู้สร้างสรรค์เป็นผู้หญิง คำตอบนี้ไม่ได้เป็นเหตุผลที่เพียงพอว่าทำไมอีกฝ่ายถึงสามารถทำได้ หากแต่ในช่วงเวลานั้นผู้สร้างสรรค์ไม่สามารถทำอะไรได้จึงเลือกเก็บความไม่เข้าใจและคำถามไว้ในและเมื่อเติบโตขึ้นจึงได้ทราบว่า คำๆ นี้เป็นคำที่ไม่สุภาพ สำหรับผู้สร้างสรรค์นั้นหากให้เหตุผลในความสุขุมของคำ ผู้สร้างสรรค์สามารถเข้าใจได้มากกว่าให้เหตุผลจากความเป็นเพศ เหตุการณ์นี้เป็นจุดเริ่มต้นและในระหว่างสองปีที่ญาติพี่น้องผู้ชายอาศัยอยู่ก็เกิดกรณีเหตุการณ์คล้ายๆ กัน อย่างต่อเนื่อง ทำให้ยิ่งตอกย้ำถึงคำถามและตอกย้ำถึงเหตุผลที่ว่าเพราะเป็นผู้หญิงจึงไม่สามารถทำในสิ่งต่างๆ เหมือนอย่างที่คุณชายทำได้ การตอกย้ำซ้ำๆ นี้ได้สะท้อนถึงความบกพร่องในบทบาทที่สังคมเป็นผู้กำหนดของตนเอง และในอีกนัยก็ได้กลายเป็นความสงสัยที่ต้องการคำตอบมากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับความเป็นเพศของตนเอง

1.2 เพื่อนและโรงเรียน

ผู้สร้างสรรค์เคยศึกษาในระดับมัธยมจากโรงเรียนชายล้วนประจำจังหวัด ทำให้นักเรียนส่วนมากเป็นผู้ชายแม้ว่าจะมีเพื่อนผู้หญิงอยู่บ้างก็ตาม หากแต่กลุ่มเพื่อนที่ใกล้ชิดนั้น มีเพียงผู้สร้างสรรค์คนเดียวที่เป็นผู้หญิงคนเดียวในกลุ่ม ทำให้ผู้สร้างสรรค์นั้นประสบคลุกคลีกับสังคมที่เป็นผู้ชายเป็นส่วนใหญ่ แม้ว่าเพื่อนภายในกลุ่มจะปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ไม่เคยทำให้ผู้สร้างสรรค์รู้สึกถึงความแบ่งแยกในเรื่องเพศ หากแต่การได้รับการปฏิบัติจากบุคคลอื่นๆ ภายในโรงเรียนโดยส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่เพื่อนภายในกลุ่ม ยังคงยึดถือการนำลักษณะทางเพศมาเป็นเงื่อนไขในการเลือกปฏิบัติ ทำให้เกิดภาพที่เปรียบเทียบความเป็นผู้หญิงของผู้สร้างสรรค์อยู่ตลอด

ผู้สร้างสรรค์มักจะถูกตั้งคำถามเกี่ยวกับความเป็นเพศหญิงอยู่เสมอจากเพื่อนนอกกลุ่ม คุณครู อาจารย์และบุคลากรในโรงเรียน เช่น ทำไมถึงไม่คบเพื่อนเพศเดียวกันบ้าง, มันดูไม่ดีนะที่คบแต่เพื่อนที่เป็นผู้ชาย, เพื่อนผู้หญิงก็มีทำไมไม่คบ, ทำไมทำตัวไม่เหมือนผู้หญิงบ้าง, ที่บ้านไม่ว่าหรือคบแต่เพื่อนผู้ชายแบบนี้, มีแฟนอยู่กลุ่มนี้หรือ ถ้าไม่มีทำไมไม่ไปอยู่กลุ่มอื่นล่ะ ที่มีผู้หญิงบ้าง, คิดว่าถ้าคบกับเพื่อนผู้หญิง เราจะดูเป็นผู้หญิงที่ดีกว่านี้นะ และชอบผู้หญิงหรือ เห็นอยู่แต่กับเพื่อนผู้ชาย เป็นพวกผิตเพศหรือ เป็นต้น

1.3 คนรัก

ผู้สร้างสรรค์มีคนที่หลากหลายช่วงวัยตั้งแต่ช่วงมัธยมมาจนถึงปัจจุบัน ในหลายๆ ครั้งของความสัมพันธ์นั้นมักไม่ได้จบลงแบบสวยงามเนื่องจากหลากหลายเหตุผล ได้แก่ ผู้สร้างสรรค์ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากคนรักได้เพราะมองว่าไม่สนับสนุน ไม่ให้เกียรติและความคิดของผู้ชายเป็นสิ่งที่ต้องถูกต้องเสมอ การทำงานบ้าน การทำอาหาร การรับผิดชอบภายในบ้านเป็นหน้าที่ของผู้หญิงไม่ใช่ผู้ชาย การต้องเป็นคนรักที่เชื่อฟังอยู่เสมอ (โดยกรณีนี้มักเจอในคนรักที่มีอายุมากกว่า) รวมไปถึงเรื่องของการถูกนอกใจ

ผู้สร้างสรรค์ไม่ใช่ผู้หญิงที่ตรงกับบทบาทของสังคมเท่าไรนักในมุมมองของคนรัก เช่น ผู้สร้างสรรค์ไม่ใช่ผู้ที่ยอมให้ความเป็นเพศชายมีสิทธิ์มากไปกว่าความเป็นเพศหญิง ความสัมพันธ์ที่ดีคือการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ พุดคุยกันด้วยความเป็นเหตุเป็นผล โดยไม่ยกให้ความคิดใดสูงกว่าความคิดใด ไม่ใช่ความคิดของผู้ชายที่ถูกต้องเสมอ เหตุผลและการให้เกียรติในฐานะคนรักสำคัญต่อการรักษาความสัมพันธ์มากกว่า ผู้สร้างสรรค์สามารถ

ทำงานบ้าน ทำอาหารและดูแลคนรักได้แต่ไม่ได้มองเป็นในเชิงหน้าที่ที่ต้องทำแต่เป็นเพราะมีความรักความห่วงใยให้อีกฝ่ายและจะเป็นเรื่องดีกว่าหากเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ใช่เพราะผู้สร้างสรรค์เป็นผู้หญิงจึงเป็นเหตุผลที่ต้องทำ ผู้สร้างสรรค์ไม่คิดว่าคนรักที่มีอายุมากกว่าจะต้องถูกต้องเสมอไปและจะต้องเชื่อฟังเสมอ เพราะทุกคนมีชีวิตและมีอิสระทางความคิดและการกระทำเป็นของตนเอง ส่วนสำคัญคือความเป็นเพศชายไม่สามารถเป็นเหตุผลที่อีกฝ่ายสามารถนอกใจได้และไม่ว่าเพศใดๆ ก็ตาม การนอกใจไม่ใช่เรื่องปกติ กล่าวโดยรวมคือมุมมองในเรื่องเพศระหว่างผู้สร้างสรรค์และคนรัก น้อยคนนักที่จะตรงกัน ซึ่งส่วนมากมักนำความเป็นเพศชายมาใช้ในการข่มผู้สร้างสรรค์ หากแต่ด้วยนิสัยที่ไม่สามารถทนต่อความไม่เท่าเทียมในความสัมพันธ์ได้จึงเป็นอีกเหตุผลที่ต้องเลิกกันไป

ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการวิเคราะห์ประสบการณ์ส่วนตัวของตนเองจากประเทศไทยตั้งแต่ครอบครัว เพื่อน คนรักไปจนถึงบุคคลรอบตัวที่อยู่ใกล้ชิด จะเห็นได้ชัดว่าจุดเริ่มต้นเริ่มจากระบบปิตาธิปไตยที่พ่อต้องเป็นผู้นำของคนในครอบครัว ได้แก่แม่และลูก ซึ่งมีเรื่องของอำนาจ การปกครอง และลำดับขั้นชั้นช่อนอยู่ภายในสถาบันครอบครัว อำนาจของเพศชายได้มีการขยับขยายจากครอบครัวมาสู่พื้นที่ความคิดของความเป็นชายในสังคม ได้ก่อร่างร่วมกับวัฒนธรรมหรือโครงสร้างทางสังคมที่ มีการสร้างลักษณะทางการแสดงออกทางพฤติกรรมหรือกำหนดวิถีคิดของคนในสังคมว่า ‘เพศ’ ชายและหญิงควรปฏิบัติตนอย่างไร โดยเฉพาะเพศหญิงจะมีการกำหนดให้อยู่กรอบมากกว่าเพศชาย อีกทั้งสถานะของเพศหญิงยังถูกกดให้อยู่ต่ำกว่าทั้งพื้นที่ภายในครอบครัวและพื้นที่ทางสังคม อีกด้วย (HE XIAO HUA & มาโนช ดินลานสกุล, 2564, pp. 276 - 277)

2. ประสบการณ์ส่วนตัวจากประเทศฝรั่งเศส

ผู้สร้างสรรค์ได้มีโอกาสไปศึกษาแลกเปลี่ยนที่ประเทศฝรั่งเศสเป็นระยะเวลา 6 เดือน โดยแบ่งออกเป็นเมือง Ivry-sur seine เป็นระยะเวลา 3 เดือนและเมืองปารีสเขต 15 เป็นระยะเวลา 3 เดือน เนื่องจากการเปลี่ยนพื้นที่มีผลทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยน ผู้คนที่อาศัยอยู่ในละแวกเดียวกันเปลี่ยน การใช้ชีวิตเปลี่ยน ซึ่งสิ่งที่กล่าวไปข้างต้นย่อมมีผลทำให้ชุดความคิดเปลี่ยนด้วยเช่นกัน อีกทั้งการพบเพื่อนใหม่มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการสร้างชุดความคิดใหม่ในประเทศฝรั่งเศส รวมถึงการสังเกตผู้คนแปลกหน้าก็เป็นปัจจัยสำคัญในการปรับเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับความเป็นเพศของตนเอง

2.1 ประสบการณ์อยู่อาศัยเมือง Ivry-sur-seine และเมืองปารีสเขต 15

ผู้สร้างสรรค์ได้มีโอกาสพักอยู่ที่เมือง Ivry-sur-seine ซึ่งเป็นบริเวณรอบนอกของปารีสและ เป็นเมืองที่ติดกับปารีสเขต 13 หรือโซนเอเชีย ผู้คนที่อยู่ในบริเวณของผู้สร้างสรรค์รวมถึงบริเวณ โดยรอบส่วนมากเป็นคนผิวสี ผู้อพยพและผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ มีคนขาวอยู่บ้างแต่ก็ ไม่มากนักและแม้จะติดกับโซนเอเชียแต่ก็แทบจะไม่ค่อยได้เห็น โดยผู้สร้างสรรค์จะพบกับผู้หญิงผิวสีที่ มีลูก 3-5 คนขึ้นไปอยู่ในละแวกที่พักเป็นประจำ เนื่องจากสามีมองว่าเป็นหน้าที่ของผู้หญิงที่ต้องเลี้ยง ลูก บ้างก็ต้องทำงานหาเงินเลี้ยงครอบครัวเนื่องจากสามีติดสุราและยาเสพติด บ้างก็เห็นผู้หญิงถูกทำ ร้ายร่างกายจากผู้เป็นสามีบริเวณพื้นที่สาธารณะอยู่บ่อยครั้งโดยปราศจากคนช่วยเหลือ

ต่อมาผู้สร้างสรรค์ได้ย้ายไปอยู่ที่ปารีส 15 อาศัยอยู่กับเพื่อนร่วมบ้าน 2 คนที่เป็นคนประเทศ ฝรั่งเศสและประเทศสเปน สิ่งที่ทำให้ผู้สร้างสรรค์รู้สึกแปลกคือผู้สร้างสรรค์ไม่เห็นภาพของผู้หญิงที่ถูก ดกดขี่บริเวณพื้นที่สาธารณะเหมือนอย่างพื้นที่ก่อนหน้านี้ ทั้งที่ที่อยู่ทั้งสองที่ห่างกันแค่เพียง 10 กิโลเมตรแต่สิ่งแวดล้อมโดยรวมแตกต่างกันมาก บ่อยครั้งที่เห็นผู้หญิงจับกลุ่มพูดคุยเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับ ปัญหาความไม่เท่าเทียมในพื้นที่สาธารณะโดยมีผู้ชายร่วมอยู่ด้วย ภาพการประท้วงเพื่อสิทธิของ ตนเองอยู่บ่อยครั้งรวมถึงการมีขบวนพาเหรดที่เรียกร้องในเรื่องของสิทธิสตรีโดยมีสัดส่วนผู้ชาย ไกล่เคียงกับผู้หญิงและผู้คนให้ความสนใจในเรื่องนี้

2.2 เพื่อน

ผู้สร้างสรรค์ได้มีโอกาสไปแลกเปลี่ยนและมีโอกาสได้พบเพื่อนที่เชื้อชาติเดียวกันแต่ใช้ชีวิตอยู่ ต่างถิ่น เพื่อนที่ต่างเชื้อชาติ เพื่อนที่มีอายุห่างจากผู้สร้างสรรค์ค่อนข้างเยอะรวมถึงครอบครัวของ เพื่อน เมื่อได้ใช้ชีวิตรวมถึงได้แลกเปลี่ยนมิตรภาพทำให้ได้เห็นถึงประสบการณ์ของแต่ละคนที่เป็นทำ ให้ผู้สร้างสรรค์ได้เห็นเกี่ยวกับมุมมองในเรื่องเพศจากประสบการณ์ของเพื่อนแต่ละคน หลังจาก ผ่านการวิเคราะห์ต่างๆ แล้วก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นข้อมูลสำคัญและเป็นแรงบันดาลใจสำคัญสำหรับผู้ สร้างสรรค์

- Catherine ไม่ระบุนามสกุล เป็นผู้หญิงจากประเทศจีนที่ได้ย้ายถิ่นฐานไปยังประเทศแคนาดาตั้งแต่อายุ 16 ปี ปัจจุบันเธออายุ 42 ปีและใช้ชีวิตอยู่ที่ ร่วมกับสามีและลูกชายอีก 2 คน สิ่งที่น่าสนใจคือเธอบอกว่า แม่เธอจะใช้ชีวิตอยู่ที่แคนาดาหากแต่วัฒนธรรมของประเทศจีนยังคงติดตัวเธอมาเพราะเธอเป็นคนจีน เธอถูกตั้งคำถามเรื่องแต่งงานตั้งแต่อายุ 21 ปี และแต่งงานอายุ 24 ปี โชคดีที่เธอไม่ได้มีเรื่องคลุมถุงชน แต่หลังจากแต่งงานไม่นานก็ได้รับคำถามในเรื่องลูก เธอบอกว่าเธอไม่เคยคิดอยากมีลูกเลยจนกระทั่งเธอได้ยินคำถามซ้ำๆ ว่าเธอต้องมีลูกและกลายเป็นว่ามันคือหน้าที่ที่เธอต้องมีลูก
- Diane ไม่ระบุนามสกุล เป็นผู้หญิงฝรั่งเศสที่เติบโตและอยู่อาศัยในเมืองปารีส ประเทศฝรั่งเศส ปัจจุบันอายุ 25 ปี สิ่งที่น่าสนใจคือ Diane เป็นผู้หญิงที่เปิดกว้างในเรื่องเพศมาก เธอไม่ได้ระบุว่าผู้ที่มาเป็นผู้รักจะต้องเป็นผู้ชายเท่านั้นแต่มองในเรื่องของการอยู่ร่วมกันและความเข้ากันได้ดีมากกว่า เธอมองว่าร่างกายเป็นสิทธิของเธอทั้งหมดและปฏิเสธในเรื่องของความรุนแรงในคูรักร้อยอย่างเด็ดขาด เธอจะไม่คบหาใครกับผู้ชายที่ควบคุมเธอและไม่ให้เกียรติในความคิดที่แตกต่างของเธอ
- นางสาวบุญญา นุช ไม่ระบุนามสกุล เป็นผู้หญิงชาวไทยอายุ 28 ปี สามีเป็นชาวญี่ปุ่นอายุ 32 ปี ในช่วงก่อนหน้าอาศัยอยู่และทำงานที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นระยะเวลา 5 ปีก่อนที่จะย้ายถิ่นมาอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศสเนื่องจากสามีย้ายงานมาอยู่ที่นี่ ทำให้เธอต้องลาออกจากงานเพราะความต้องการของสามี จากการสังเกตโดยผู้สร้างสรรค์ เธอมักไม่มีสิทธิในการตัดสินใจเรื่องใดๆ ทุกอย่างต้องผ่านการเห็นชอบจากผู้เป็นสามี ตั้งแต่เรื่องการซื้อของเล็กน้อยจนถึงของใหญ่ของตัวเธอเอง การออกจากบ้านเพื่อพบปะเพื่อนหรือในเรื่องอื่นๆ หากสามีไม่อนุญาต เธอไม่สามารถทำอะไรได้ เธอเล่าว่าขณะอาศัยอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่นนั้น เธอมีงานทำเป็นของตนเองทำให้เธอมีสิทธิในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ มากกว่านี้แต่ก็ต้องอยู่ในฐานะของภรรยาที่ตามวัฒนธรรมญี่ปุ่น ต้องคอยปรนนิบัติสามีอย่างเคร่งครัด จนกระทั่งเธอลาออกจากงานและย้ายมาอยู่ที่ฝรั่งเศส เธอไม่สามารถพูดอะไรได้เนื่องจากสามีเป็นผู้หารายได้และหน้าที่งานที่บ้านทั้งหมดไม่สามารถบกร่องได้เลย ไม่เช่นนั้นจะโดนตำหนิและโดนดุจากผู้เป็นสามีอย่างมาก
- Alice ไม่ระบุนามสกุล เป็นผู้หญิงชาวอเมริกันอายุ 26 ปี สามีเป็นชาวฝรั่งเศสอายุ 28 ปี เธอเป็นผู้หญิงสดใสที่เปิดกว้างกับทุกเรื่อง รวมถึงสามีของเธอนั้นก็เปิดกว้างในทุกๆ เรื่องกับเธอด้วยเช่นกัน เธอบอกว่าครอบครัวของเธอเป็นผู้ที่เคร่งในศาสนาและการรักษาความบริสุทธิ์ ก่อนแต่งงานมากแต่เธอไม่ได้สนใจในเรื่องนี้และมองว่าสิทธิในร่างกายเป็นของเธอ แต่เคร่งครัดในเรื่องการป้องกันมากกว่า อีกทั้งสามีของเธอก็ไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องนี้โดยมองว่าคุณค่าในตัวของเธอสำคัญยิ่งกว่า

ประสบการณ์ส่วนตัวจากประเทศฝรั่งเศสนั้นได้สร้างความชัดเจนว่า ความคิดเกี่ยวกับเพศของตนเองนั้นแปรผันไปตามแต่ละวัฒนธรรม สังคมและบริบทแวดล้อมที่ได้รับอยู่เสมอ อีกทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการทำให้เกิดการเปลี่ยนวิธีคิดที่มีอยู่ภายในตนเอง ยิ่งผู้สร้างสรรค์ได้รู้จักเพื่อนต่างชาติมากเท่าไรก็จะยิ่งเห็นการเปลี่ยนผ่านที่วุ่นวายมากขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้ย้ายถิ่นฐานที่เติบโตที่หนึ่งและเคลื่อนย้ายไปอีกที่หนึ่ง ทำให้เห็นถึงการผสมผสานของสองชุดความคิดที่ไม่ต่างอะไรกับผู้สร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ทำให้เห็นภาพของการมีสิทธิ เสรีภาพในความเป็นเพศของตน ยิ่งทำให้เกิดกระบวนการการเปรียบเทียบและต่อต้านภายในที่ต่อกรจะหลุดออกจากชุดความคิดที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมต่อตนเองนั้นเพิ่มสูงมากยิ่งขึ้น

อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัวทางด้านร่างกาย

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัวนั้นได้สร้างข้อจำกัดทางด้านร่างกาย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญทำให้ประเด็นที่ต้องการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนี้

ผู้สร้างสรรค์เป็นเพศหญิงที่มีลักษณะร่างกายค่อนข้างตัวเล็กและผอม ด้วยกรรมพันธุ์ทางฝั่งของคุณพ่อที่ทำให้ทานอาหารเท่าไรก็ไม่อ้วนร่วมกับมีปัญหาทางด้านสุขภาพเรื่องลำไส้ ทำให้ลักษณะกายภาพภายนอกนั้นดูไม่แข็งแรงและบอบบางอยู่เสมอ ส่วนนี้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้สร้างสรรค์นั้นตรงกับภาพลักษณ์ของความเป็นเพศที่สังคมได้กำหนดและตอกย้ำชุดความคิดที่ว่าผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอและต้องได้รับการปกป้องดูแล

แม้จะมีร่างกายที่บอบบางหากแต่ผู้สร้างสรรค์ก็พยายามแสดงออกว่าตนเองมีร่างกายที่แข็งแรง สามารถช่วยเหลือตนเองได้และสามารถดูแลตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นตลอดเวลา ในช่วงมัธยมต้นได้เข้าแข่งขันกีฬาคาราเต้ในระดับตัวแทนจังหวัดกาญจนบุรีที่จังหวัดแพร่ รุ่งน้ำหนักน้อยกว่า 37 กิโลกรัม โดยปกติผู้สร้างสรรค์มักจะชอบเล่นกีฬาโดยเฉพาะมวยไทย ฟุตบอลและเตะกร้อ นอกเหนือจากนั้นในช่วงวันหยุดหรือปิดเทอมก็มักจะไปปั่นเขาหรือเดินป่าอยู่เสมอ อาจกล่าวได้ว่าเป็นเรื่องของความชอบก็ส่วนหนึ่ง แต่สิ่งสำคัญคือการแสดงออกว่าผู้สร้างสรรค์ไม่ได้ต่างจากไปบุคคลอื่นๆ เพียงแต่มีลักษณะทางกายภาพที่ดูบอบบางเพียงเท่านั้น ถึงแม้จะดูบอบบางตามลักษณะที่ตาเห็นหากแต่ก็สามารถพึ่งพาตนเองได้

จนกระทั่งผู้สร้างสรรค์ประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2564 ทำให้เกิดการยุบตัวและแตกหักบริเวณกระดูกสันหลังข้อ L2-L4 ซีโคโนร้าวและเกิดการบอบช้ำทั้งภายในและภายนอก โดยผู้สร้างสรรค์ไม่สามารถเดินได้เป็นระยะเวลากว่า 6 เดือน หลังจากเหตุการณ์นี้ผลลัพธ์ที่ตามมาคือ กระดูกสันหลังของผู้สร้างสรรค์ไม่สามารถหายได้เหมือนช่วงก่อนหน้า โดยผู้สร้างสรรค์ต้องละเว้นกิจกรรมที่เกิดแรงกระแทกทั้งหมด ไม่สามารถล้มแรงกับพื้นได้ ไม่สามารถยกของหนักได้ ไม่สามารถก้มได้ หากเกิดกิจกรรมเหล่านี้โดยที่ตั้งใจหรือไม่ที่ตั้งใจทำให้มีอาการปวดหลังเป็นอย่างมากและหากเกิดการกระแทกต้องเอ็กซเรย์ทุกครั้งเพื่อความปลอดภัย เนื่องจากเป็นส่วนที่อยู่ใกล้และสามารถกดทับเส้นประสาทได้โดยง่าย

จากเหตุการณ์นี้ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้ย่อนวิเคราะห์ถึงลักษณะร่างกายที่ถูกจำกัดเชื่อมโยงกับบทบาทของความเป็นเพศที่สังคมได้กำหนดขึ้นออกเป็นสองกรณี หนึ่งคือเพิ่มความเป็นเพศหญิงเนื่องจากผลลัพธ์ที่ได้กล่าวไปข้างต้นร่วมกับลักษณะกายภาพภายนอกของผู้สร้างสรรค์นั้นยิ่ง ตอกย้ำภาพความเชื่อที่สังคมได้กำหนดความเป็นเพศหญิงไว้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม เจือปนทางด้านร่างกายได้กลายเป็นข้อจำกัดที่ทำให้จากที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงลักษณะเฉพาะของความเป็นเพศหญิงได้ ไม่สามารถหนีจากภาพของความอ่อนแอ การต้องได้รับการปกป้องดูแล การเป็นผู้ที่ไม่สามารถทำอะไรได้อย่างที่เจนิคตามที่สังคมเป็นผู้กำหนดไว้มากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากความคาดหวังของสังคมแล้วกลับกลายเป็นว่าร่างกายนี้ยิ่งเป็นการควบคุมให้ผู้สร้างสรรค์ต้องอยู่ในสถานะของ ‘ความเป็นเพศหญิง’ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

กรณีที่สองคือลดความเป็นเพศหญิง นอกเหนือจากการถูกคาดหวังให้เป็นลูกสาวที่ดีของครอบครัว ผู้หญิงที่ดีตามบทบาทของสังคม ผู้สร้างสรรค์ได้ถูกคาดหวังในอนาคตจากบุคคลรอบข้างในการเป็นภรรยาที่ดีของสามีและ ‘แม่’ ที่ดีของลูกและครอบครัว หากแต่เนื่องด้วยกระดูกสันหลังเกิดการยุบตัวทำให้การตั้งครรรภ์อย่างปลอดภัยนั้นเป็นเรื่องที่ยากที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้สร้างสรรค์ หากอายุครรภ์เพิ่มขึ้นย่อมหมายถึงการแบกรับน้ำหนักที่มากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจส่งผลทำให้กระดูกสันหลังเกิดการยุบตัวเพิ่มขึ้นจนกดทับเส้นประสาทได้ แพทย์ที่รักษาจึงไม่แนะนำให้มิบุตรในอนาคต หากแต่ด้วยเรื่องนี้เองที่ทำให้ความเป็นหญิงของผู้สร้างสรรค์มีความบกพร่องจากสายตาคนรอบตัวและภายนอก เนื่องด้วยการมีลูกก็นับว่าเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งที่สังคมได้กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุปคือ สังคมเป็นผู้กำหนดกรอบบทบาทและหน้าที่ของความเป็นหญิงและชาย โดยผู้หญิงจะมีการถูกควบคุมที่มากกว่าผู้ชาย ซึ่งต้องมีความเป็นกุลสตรี เป็นภรรยาที่ดีให้กับสามีไปจนถึงการเป็นแม่ที่ดีของลูก ชุดความคิดเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นจากวัฒนธรรมทางสังคม เพื่อให้คน

ในสังคมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กติกาหรือข้อบังคับที่กำหนดไว้ตามลักษณะทางเพศภาวะ เนื่องจากสังคมเชื่อว่าผู้หญิงเป็นเพศที่มีความอ่อนแอ ต้องได้รับการปกป้องดูแล ทำให้เพศหญิงมีอัตราการถูกกดทับสิทธิเสรีภาพที่สูงกว่าและแสดงออกทางพฤติกรรม ความคิดและความรู้สึกได้น้อยกว่า หากไม่วางตัวหรือกำหนดบทบาทของตนให้เหมาะสมตามมาตรฐานที่สังคมกำหนดไว้ อาจทำให้ไม่ได้รับการยอมรับหรือถูกลดทอนคุณค่าลงได้ โดยเฉพาะเมื่อเกิดข้อจำกัดทางด้านร่างกายที่ทำให้ไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากความเป็นเพศที่สังคมเป็นผู้กำหนด ก็ไม่ต่างอะไรกับการต้องอยู่ในวังวนของชุดความเชื่อนี้ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์จึงได้นำข้อจำกัดทางด้านร่างกายมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานที่พยายามจะหลีกเลี่ยงหนีออกจากความเชื่อชุดเก่าที่แตกต่างจากความเชื่อเสรีภาพที่ได้รับจากพื้นที่ใหม่ผ่านการแสดงออกของร่างกายที่ต้องการก้าวพ้นข้อจำกัดของร่างกายตนเอง

อิทธิพลจากความหมายของเพศและแนวคิดปิตาธิปไตย

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ อิทธิพลจากความหมายของเพศและแนวคิดปิตาธิปไตย นั้นเป็นชุดข้อมูลที่ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้ย้อนกลับมาทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้พบเจอในเรื่องเพศของตนเอง เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์ทางชุดข้อมูลเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญทำให้ประเด็นที่ต้องการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนี้

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายคำว่า ‘เพศ’ ไว้ว่า ในความหมายของคำนามหมายถึง รูปที่แสดงให้รู้ว่าหญิงหรือชาย (ส. เวช; ป. เวส) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าความหมายที่ได้กล่าวถึงนี้มีการตีความเพียงแค่ว่าความหมายเดียวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ หากแต่ความหมายของคำว่า ‘เพศ’ นั้นมีความหลากหลายมาก โดยแตกต่างกันที่บริบทของการใช้งาน แต่ในหลายครั้งด้วยข้อจำกัดทางด้านภาษา ทำให้นัยยะของความหมายนั้นเกิดความคลาดเคลื่อนและถูกทำให้เข้าใจว่าเป็นความหมายเดียวกัน เนื่องจากเป็นคำว่าเพศเหมือนกัน โดยทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์จะขอหยิบยกความหมายในเรื่องเพศที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน 3 ความหมายได้แก่

ความหมายแรก เพศ หรือ เพศสรีระ (Sex) ที่หมายถึง โครงสร้างลักษณะทางกายภาพที่เมื่อมองผ่านสายตาแล้วสามารถบ่งบอกได้ว่าเป็นเพศอะไร เข้าใจได้อย่างทันทีทันใดว่าเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย (กฤตยา อาชวนิจกุล & กาญจนา ตั้งจิตพิสัย, 2551) โดยส่วนมากจะดูตามอวัยวะเพศเป็นเกณฑ์ในการแบ่งแยก ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนแปลงลักษณะทางชีววิทยานี้ได้ เช่น ผู้ชายมีอสุจิและผู้หญิงมีมดลูก เป็นต้น (พีรดา ภูมิสวัสดิ์, 2563, p. 1)

ความหมายที่สอง เพศสภาพ หรือ เพศภาวะ (Gender) หมายถึง ความเป็นเพศที่ไม่ได้เป็นไปตามลักษณะทางกายภาพหากแต่ถูกกำหนดและปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งการกำหนดคุณลักษณะรวมถึงบทบาทของความเป็นหญิงและความเป็นชายนั้นมีที่มาจาก การตัดสินใจตามลักษณะทางสรีระทางร่างกาย (กังวาท พองแก้ว, 2550, pp. 14 - 15) อีกทั้งสังคมยังให้ค่ากับความ เป็นชายมากกว่าหญิงซึ่งสิ่งเหล่านี้ถูกกำหนดและเป็นความต้องการของ ‘ผู้ชาย’ ทั้งสิ้นซึ่งสิ่งเหล่านี้สืบเนื่องมาจากแนวคิดปิตาธิปไตย (Patriarchy) ที่ได้กำหนดให้ผู้หญิงต้องอยู่ภายใต้กรอบของสังคม การวางบทบาทให้อยู่ในฐานะของผู้ด้อยกว่าในทุกๆ มิติ หากแต่สิ่งเหล่านี้ก็สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามพื้นที่ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม สังคมรวมถึงยุคสมัยอีกด้วย (พีรดา ภูมิสวัสดิ์, 2563, p. 2) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เพศสภาพนั้นไม่ได้มีการถูกจำกัดความที่ตายตัวหากแต่มีการเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่งและเป็นไปตามกระแสของสังคมเสมอ

ความหมายสุดท้ายคือ เพศวิถี (Sexuality) หมายถึง มิติทางเพศที่ถูกหล่อหลอมมาจากค่านิยม บรรทัดฐานและระบบคิดที่ทำให้เรา มีการแสดงออกทางเพศในรูปแบบตามเพศที่สังคมกำหนด ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงภาพรวมระบบคิดของบุคคลว่าเราเป็นใคร มีความเชื่ออย่างไร คิดเห็นต่อเรื่องหนึ่งอย่างไรในเรื่องต่าง ๆ ผู้คนมักเชื่อว่าวิถีคิดเกี่ยวกับความเป็นเพศของตนเองนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาเองตามธรรมชาติ แต่แท้จริงแล้วเพศวิถีมีความสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรมเสมอ (จริลักษณ์ รัตนพันธ์, 2563, p. 25)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภายใต้อำนาจเพศเหมือนกันนั้นได้ให้ความหมายแบ่งออกเป็น 3 ความหมาย ซึ่งการทับซ้อนทางความหมายนี้ได้ส่งผลต่อวิธีการคิดและความเข้าใจว่า เพศ (sex), เพศสภาพ (Gender) และเพศวิถี (Sexuality) นั้นเป็นสิ่งเดียวกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาษาไทย โดยการทับซ้อนของความหมายทั้งสามนี้ทำให้เกิดการเข้าใจว่าลักษณะทางสรีระได้ถูกผูกติดอยู่กับเพศสภาพและเพศวิถีโดยไม่สามารถตัดขาดออกจากกันได้ โดยวิธีคิดแบบนี้มีเกี่ยวเนื่องกับแนวคิดปิตาธิปไตยที่ผู้สร้างสรรค์ได้เกริ่นไว้เบื้องต้นในส่วนของเพศสภาพ ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์จึงขอขยายความสำหรับแนวคิดส่วนนี้ เพื่อให้เห็นถึงการเชื่อมโยงว่า แนวคิดปิตาธิปไตยได้ส่งผลอย่างไรในแนวคิดเรื่องเพศ

แนวคิดปิตาธิปไตย (Patriarchy) หรือ ระบบชายเป็นใหญ่ เริ่มต้นมาจากความหมายที่กล่าวถึง อำนาจของพ่อที่เป็นผู้นำครอบครัวของแม่และลูก เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่สร้างฐานอำนาจและขยายวงกว้างมาสู่อำนาจของเพศชายโดยรวม เป็นอำนาจที่ครอบคลุมอยู่ในทุกมิติของสังคมและส่งผลกระทบต่อวิถีคิดของความเป็นเพศแต่ละเพศอีกด้วย (อนันตญา ตั้งประสมสุข, 2564, p. 7) ซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้ปฏิเสธไม่ได้ว่าล้วนเป็นผลผลิตมาจากระบบชายเป็นใหญ่ โดยให้คุณค่าเพศหญิงน้อยกว่ากว่าเพศชาย เนื่องจากความแตกต่างทางลักษณะทางสรีระ

จากลักษณะทางธรรมชาติที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้สู่การสร้างข้อจำกัดผ่านบทบาทของสังคม ซึ่งได้ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้หญิงอย่างเต็มรูปแบบ กล่าวในอีกทางคือ อำนาจของระบบชายเป็นใหญ่นี้ได้กำหนดบทบาทหรือเพศสภาพของความเป็นหญิงให้อยู่ภายใต้ผู้ชายอยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ถูกกำหนดโดยผู้ชายทั้งสิ้น ว่าผู้หญิงควรมีบทบาทอย่างไร ควรเป็นแม่และภรรยาที่ดีอย่างไร ต้องมีลักษณะอ่อนหวาน เป็นแม่บ้านแม่เรือน ต้องเชื่อฟังคำพูดของผู้ชาย รักษาภาพลักษณ์ทางสังคมของตนเองและครอบครัว จนกลายเป็นสิ่งปกติ เหมาะสมและถูกต้องในแบบที่ผู้หญิงควรจะเป็น (สรยา รอดเพชร, 2561) สิ่งเหล่านี้ได้ลบบทบาทของความเป็นเพศหญิงลงในพื้นที่ภายในบ้านและพื้นที่สาธารณะ อีกทั้งยังถูกทำให้อยู่ในสถานะของผู้ไร้เสียงที่ไม่สามารถเรียกร้องในสิทธิเสรีภาพของตนเองได้ เนื่องจากจะถูกมองว่าเป็นสิ่งแปลกแยกของสังคมทันทีทันใด

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าโครงสร้างแนวคิดปิตาธิปไตยนั้นได้ควบคุมความเป็นเพศสภาพและเพศวิถีไม่ให้หลุดกรอบจากการกำหนดโดยสังคม อีกทั้งยังผูกโยงในเรื่องของความปกติ ความเหมาะสม และความถูกต้องเข้ามาเป็นส่วนสำคัญ เพื่อทำให้ผู้ที่ไม่เป็นไปตามบทบาทตามเพศนั้นรู้สึกถึงความแปลกแยก เช่นเดียวกับผู้สร้างสรรค์ที่อยู่ภายใต้บทบาทของสังคมไทยเป็นเวลานาน เมื่อได้ทำการย้ายพื้นที่สภาพแวดล้อมและรับข้อมูลในเรื่องเพศในแบบที่ไม่เคยได้สัมผัส ชุดความคิดเกี่ยวกับเพศใหม่ได้สั่นคลอนความเชื่อและความคุ้นชินจากการรับรู้ภายในตนเอง หรือก็คือกรอบของสรีระที่ผูกโยงกับวิทยาศาสตร์ ที่มีการแบ่งคู่ตรงข้ามของเพศสภาพและเพศวิถี ซึ่งรวมความหมายทั้งหมดผูกติดไว้ด้วยกันภายใต้การใช้คำ มีการสร้างอำนาจโดยนำลักษณะทางร่างกายบีบบังคับให้อยู่ภายใต้กรอบคิดที่สร้างความไม่เท่าเทียม ซึ่งแท้จริงแล้วแนวคิดเช่นนี้สามารถเปลี่ยนแปลงและสามารถตั้งคำถามกับความเชื่อเหล่านี้ได้เสมอ ซึ่งการตั้งคำถามนี้ได้เป็นจุดเริ่มทำให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงาน

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่า จากประสบการณ์ทางฝั่งประเทศไทยนั้นได้ปลุกฝังความคิด วัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ หรือระบบปิตาธิปไตยนั้นเริ่มจากการที่พ่อเป็นผู้นำของคนใน ครอบครัว ได้แก่แม่และลูก ซึ่งมีเรื่องของอำนาจ การปกครองและลำดับชั้นชั้นซ่อนอยู่ภายใน สถาบันครอบครัว อำนาจของเพศชายได้มีการขยายจากครอบครัวมาสู่พื้นที่ความคิดของ ความเป็นชายในสังคม ซึ่งได้ก่อร่างร่วมกับวัฒนธรรมหรือโครงสร้างทางสังคม มีการสร้าง ลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรม หรือกำหนดวิถีคิดของคนในสังคมว่า ‘เพศ’ ชายและ หญิงควรปฏิบัติตนอย่างไร โดยเฉพาะเพศหญิง จะมีการกำหนดให้อยู่กรอบมากกว่าเพศชาย อีกทั้งสถานะของเพศหญิงยังถูกกดให้อยู่ต่ำกว่าทั้งพื้นที่ ภายในครอบครัวและพื้นที่ทางสังคมอีกด้วย แม้ว่าปัจจุบันเพศหญิงจะมี เสรีภาพในการใช้ชีวิตมากยิ่งขึ้นหากเทียบกับในอดีต หากแต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าสังคมชายเป็นใหญ่ ยังคงเป็นปัญหาที่ยังคงเกิดขึ้น และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน คำว่า ‘ความเป็นชายและหญิง’ นั้นถูกผูกโยง ในเรื่องของความเป็น ‘เพศ’ ดังนั้นการทำความเข้าใจใน เรื่องนี้อาจจะทำให้เราเห็นถึงที่มาที่ไปว่า ทำไมระบบชายเป็นใหญ่จึงยังคงดำรงอยู่และเรื่องเพศ นั้นมีความเกี่ยวเนื่องและผูกโยงอย่างไรใน ระบบนี้

มนุษย์มีการใช้เพศในการจัดระเบียบในแต่ละสังคม โดยได้นำลักษณะทางกายภาพซึ่งรวม ไป ถึงอวัยวะที่มีความเฉพาะในแต่ละเพศมาเป็นสิ่งกำหนดว่า ผู้ชายคืออะไร ผู้หญิงคืออะไรและ แต่ละ เพศควรมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกในเพศของตนเองอย่างไร วัฒนธรรมทางสังคมได้ สร้างวิถีคิด ค่อยๆ แทรกซึมผ่านการปลุกฝัง เลี้ยงดูและหล่อหลอมผ่านสถาบันทางสังคมต่างๆ เพื่อให้ผู้คนอยู่ใน กรอบของบทบาทที่ได้วางไว้ ดังที่ เจฟฟรีย์ วิกส์ ได้กล่าวไว้ว่า ธรรมชาติทางเพศในตัวมนุษย์ ได้แก่ ฮอโมน สรีระ ระบบประสาท ยีนส์ และพันธุกรรม มิได้ถูกปลดปล่อยอย่างอิสระหากแต่ถูก ควบคุมและให้ความหมายผ่านค่านิยม พิธีกรรม ครอบครัว ระบบเครือญาติ และสถาบันทางสังคม (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, 2558) ซึ่งทำให้ เห็นว่า คนในสังคมได้หลอมรวมเพศตามลักษณะทาง กายภาพ (Sex) เพศสภาวะ (Gender) และ เพศวิถี (Sexuality) ไปด้วยกันและใช้ชีวิตตามค่านิยม ที่สังคมได้ วางไว้ตามชุดความเชื่อนี้ ทำให้ ความหมายที่ผูกมัดรวมกันนั้นกลายเป็นความจริงที่ แยกไม่ได้ อีกทั้ง ค่านิยมนี้ทำให้คนเชื่อว่าวิถี คิดเกี่ยวกับเพศของตนเองนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้การจะลบล้างชุดความเชื่อนี้จึงเป็นสิ่งที่ท้าทาย เนื่องจากลักษณะทาง กายภาพนั้นถูกผูกโยง เข้ากับเรื่องค่านิยมทางสังคม ทั้งที่ความจริงแล้ว พฤติกรรม ค่านิยมและความ เชื่อมเกี่ยวกับเรื่อง เพศนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากตัวเราแต่เกิดจาก วัฒนธรรมในแต่ละสังคม

สังคมเป็นผู้กำหนดกรอบบทบาทและหน้าที่ให้แก่เพศชายและเพศหญิง โดยมองจาก ความแตกต่างทางอวัยวะเพศ ลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันนี้ทำให้เกิดการแบ่งแยกที่เชื่อ ว่าไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ส่งผลให้เกิดการแบ่งแยกอย่างแจ่มชัดในเรื่องอื่นๆ เช่น พฤติกรรม การแสดงออก มาตรฐาน กฎเกณฑ์ต่างๆ การถูกปฏิบัติที่แตกต่างกัน ความคิดของแต่ละเพศรวม ถึงค่านิยมในสังคม เมื่อร่วมกับลักษณะทางกายภาพที่เพศชายมักจะมีสรีระที่ใหญ่ บึกบึน แข็งแรงกว่าเพศหญิงที่มีความบอบบางและอ่อนแอกว่า ทำให้เกิดชุดความคิดที่ว่าผู้ชายต้องมี ความเข้มแข็ง ร้องไห้ไม่ได้ อ่อนแอไม่ได้ ในขณะที่ผู้หญิงสมควรได้รับการดูแล เลี้ยงดูและถูก ปกป้อง ด้วยรูปแบบความคิดนี้ย่อมทำให้เกิดความเป็นชนชั้นที่เพศชายจะต้องอยู่เหนือกว่าเพศหญิง การนำความรู้แบบวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับชีววิทยาได้เข้ามา เกี่ยวข้อง เพื่อกีดกันไม่ให้ผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับเพศชาย (สันติ เล็กสกุล, 2561, p. 65) ซึ่งจะทำให้เห็นว่าการแบ่งแยกความแตกต่างทางกายภาพนั้นมีผลอย่างมากที่ทำให้เกิดลำดับของชนชั้นทางเพศและถือเป็นจุดกำเนิดสำคัญของระบบชายเป็นใหญ่ ชุดความเชื่อนี้ทำให้ผลพวงที่ตามมาคือ บุคคลที่มีคุณสมบัติไม่ตรงกับลักษณะความเป็นชายหรือลักษณะกายภาพภายนอกต่างจากเพศชายจะถูกทำให้อยู่ในสถานะที่ต่ำกว่าทันที

เมื่อเปรียบเทียบประสบการณ์จากประเทศฝรั่งเศสนั้นจะเห็นได้ชัดว่าค่อนข้างมีการเปิดกว้างและให้อิสระในความเป็นตนเองสูง มีพื้นที่สำหรับพบปะเพื่อถกเถียงถึงประเด็นในเรื่องต่างๆ โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเพศหรืออายุ ภาพของการไม่แบ่งแยกในเรื่องเพศถูกพบให้เห็นอย่างชินตาตามท้องถนน สิ่งเล็กๆ ไปจนถึงเรื่องใหญ่นั้นทำให้เห็นได้ชัดว่าเป็นบริบทแวดล้อมที่ทำให้เห็นถึงภาพของความเท่าเทียมที่มากกว่า เกิดการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่เคยประสบมาจากชุดความคิดเดิม สิ่งแวดล้อมเดิมที่มีอยู่ภายในได้อย่างชัดเจน ส่วนนี้เองที่ทำให้เมื่อเปรียบเทียบประสบการณ์ของตนเองและเพื่อนที่ผู้สร้างสรรค์ได้พบเจอ ร่วมกับการเกิดข้อจำกัดทางด้านร่างกายที่ตอกย้ำความเป็นเพศหญิงเพิ่มมากยิ่งขึ้น ทำให้ความเข้าใจในเรื่องเพศที่รับรู้มานั้นกลายเป็นสิ่งที่ทำให้ต้องหวนกลับมาตั้งคำถามถึงความ เป็นเพศของตนเอง

อิทธิพลจากแนวคิดเรื่องเพศ

ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาแนวคิดเรื่องเพศของ Simone de Beauvoir , Judith butler และ Gayatri Chakravorty Spivak เนื่องจากประสบการณ์ในเรื่องเพศของผู้สร้างสรรค์นั้น ถูกจำกัดให้อยู่ร่วมกับวัฒนธรรมภายในสังคมไทยเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้การศึกษาข้อมูลผ่านมุมมองของนักคิดคนอื่นๆ จะทำให้เห็นมุมมองที่แตกต่างและนำข้อมูลมาเปรียบเทียบและไม่ถูกจำกัดความคิดอยู่แค่เพียงมุมมองเดียว โดยเนื้อหาในส่วนนี้จะกล่าวถึงชีวประวัติโดยย่อมาสู่แนวคิดเรื่องเพศของนักปรัชญาแต่ละท่าน ดังนี้

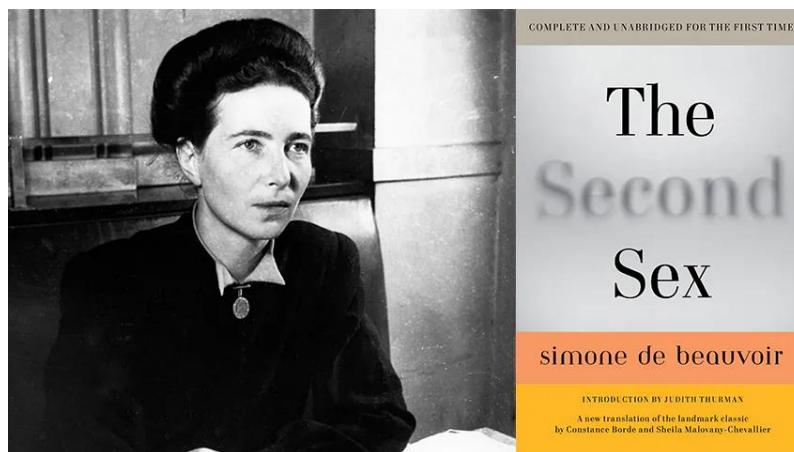
1. ซีมอน เดอ โบวัวร์ (Simone de Beauvoir)

ซีโมน เดอ โบวัวร์ (Simone de Beauvoir) เกิดเมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2451 ในเมืองปารีส ประเทศฝรั่งเศส ซีมอนเติบโตมาในฐานะพี่คนโตในครอบครัวที่เคร่งครัดและปลูกฝังคุณค่าทางศาสนา ซีมอนเป็นนักเรียนที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ เธอได้ศึกษาในระดับมัธยมที่ Lycée Fénelon ก่อนที่ต่อมาจะเข้ารับการศึกษาที่ Sorbonne (University of Paris) ซึ่งได้เลือกศึกษาสาขาปรัชญา ที่ Sorbonne นี้เธอได้พบกับฌอง-ปอล ซาร์ทร์ (Jean Paul Sartre) คู่ชีวิตคนสำคัญที่ส่งอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนาทางปรัชญาของซีโมน

ตลอดชีวิตของซีโมนได้มีส่วนร่วมในการศึกษาและงานเขียนต่างๆ โดยใช้พื้นฐานความรู้ในสาขาปรัชญาที่ได้ร่ำเรียนมา เพื่อสำรวจประเด็นหลักอัตถิภาวนิยมและทฤษฎีสตรีนิยม นอกเหนือจากนั้นซีโมนได้มีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองตลอดชีวิตของเธอ เธอมีส่วนร่วมในการจุดประเด็นทางการเมืองต่างๆ รวมถึงการสนับสนุนสิทธิสตรี การปลดปล่อยอาณานิคม และปรัชญาอัตถิภาวนิยม ซีมอนถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2529 ในเมืองปารีส สำหรับผู้สร้างสรรค์ ซีมอนอยู่ในฐานะของนักคิดสตรีนิยมที่สำคัญมากที่สุดคนหนึ่งและชุดความรู้ของเธอได้เป็นจุดเริ่มต้นในการต่อยอดทางความรู้ให้กับนักปรัชญาสายสตรีนิยมคนอื่นๆ อีกด้วย

สำหรับผู้สร้างสรรค์ แนวคิดและมุมมองในเรื่องเพศของซีโมนถือเป็นรากฐานสำคัญของทฤษฎีสตรีนิยมสมัยใหม่ ผลงานชิ้นสำคัญที่อธิบายแนวคิดเรื่องเพศของเธอได้ดีที่สุด ปฏิเสธไม่ได้ว่าคือผลงานที่มีชื่อว่า "The Second Sex" ที่ได้ตีพิมพ์เมื่อปี 1949 ซึ่งเป็นผลงานที่ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างเพศ เพศสภาพและผลของอำนาจทางสังคมที่มีต่อคำว่า 'เพศ' มีผลต่อ

การต่อยอดมาสู่ผลงานของผู้สร้างสรรค์ ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์จึงได้สรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องเพศที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพของซีโมน เดอ โบวัวร์ และหนังสือ The Second Sex

ที่มา : The Second Sex เข้าถึงเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2567,

เข้าถึงได้จาก <https://www.cbc.ca/books/the-second-sex-1.5101993>

ซีโมนเสนอว่า เพศไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือตายตัว แต่เป็นโครงสร้างทางสังคมที่กำหนดให้กับบุคคลโดยแบ่งตามเพศสรีระ กำหนดบทบาทและบรรทัดฐานทางเพศแบบดั้งเดิม โดยเน้นว่าสิ่งเหล่านั้นถูกสร้างขึ้นโดยสังคมและกำหนดให้ผู้หญิงต้องอยู่ภายใต้บทบาทของสังคมนี้ ซึ่งวิธีการเหล่านี้ทำให้ผู้หญิงถูกผู้ชายมองข้ามและถูกคัดค้านในเรื่องต่างๆ อยู่เสมอ (ปทุมรัตน์ วงศ์ดนตรี, 2516, p. 144) กระบวนการเหล่านี้ไม่ต่างอะไรกับการที่ผู้หญิงถูกกำหนดให้ต่อต้านผู้ชายทั้งทางความคิดและพฤติกรรม เพราะผู้หญิงถูกมองว่าเป็นรองและด้อยกว่า มากกว่าที่จะเป็นบุคคลที่เป็นอิสระโดยมีสิทธิเสรีภาพของตนเอง

จากประโยคสำคัญของ ซีโมน เดอ โบวัวร์ (Simone de Beauvoir) “One is not born the woman, one become one...” เราไม่ได้เกิดมาเป็นผู้หญิง หากแต่กลายเป็นผู้หญิง (Simone de Beauvoir, 2009, p. 283) ทำให้ผู้สร้างสรรค์เห็นภาพและมีความเข้าใจได้มากยิ่งขึ้นว่า บทบาทของความ เป็นเพศหญิงหรือชายนั้นไม่ได้เกี่ยวข้องตามลักษณะทางกายภาพของแต่ละคนแต่เกิดจากสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ที่ได้กำหนดบทบาทว่า พฤติกรรมแบบใดจึงเป็นสิ่งที่ควร สิ่งที่ดีและเหมาะสมกับความเป็น ‘เพศ’ นั้น ต่อมาเมื่อนักคิดสตรีนิยมวิทยาได้นำประเด็นนี้มาต่อยอดว่า ระบบชายเป็นใหญ่ที่อยู่ร่วมกับวัฒนธรรมในสังคมนั้นได้สร้างกรอบความคิดลักษณะเฉพาะของเพศ

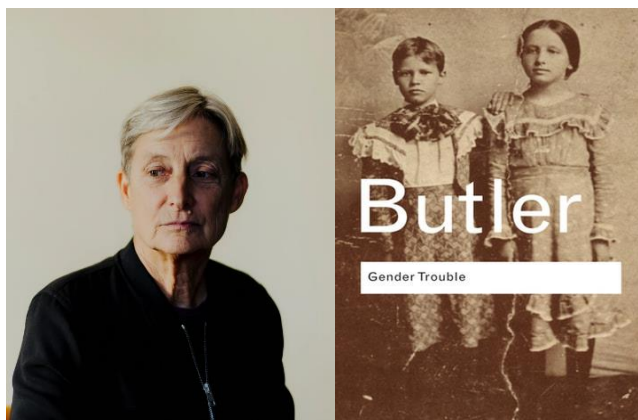
ขึ้นมา (สันติ เล็กสกุล, 2561, p. 66) ทำให้ยิ่งตอกย้ำถึงความแตกต่างสองชั่วที่ส่งผลให้เกิดการ มอง
อีกเพศเป็นสิ่งที่ต่างจากตนเองและเกิดการกดทับของเพศหญิงมากยิ่งขึ้นโดยอิงจากลักษณะทางสรีระ

อีกหนึ่งแนวคิดที่น่าสนใจ คือ แนวคิดปรัชญาอัตถิภาวนิยมที่ซีโมนได้รับอิทธิพลแนวคิดนี้จาก
ฌอง-ปอล ซาร์ตร์ (Jean Paul Sarte) (จินตนา ดำรงค์เลิศ, 2550, p. 583) แต่เป็นการตีความในฝั่ง
สตรีนิยมที่ว่า ผู้หญิงนั้นไม่ได้มีความแตกต่างจากผู้ชาย มีสิทธิเสรีภาพและมีอิสระในตนเองโดย
ธรรมชาติเช่นเดียวกัน เธอเรียกร้องให้ผู้หญิงแสดงสิทธิในตนเองและปฏิเสธบทบาทและความคาดหวัง
ที่สังคมกำหนด โดยการสนับสนุนการก้าวผ่านข้อจำกัดของสังคมที่กำหนดความเป็นเพศและการ
แสวงหาการตระหนักรู้ในตนเอง ซีโมนวิจารณ์มุมมองที่สังคมสร้างความเป็นผู้หญิง โดยลักษณะสำคัญ
โดยกำเนิดซึ่งกำหนดธรรมชาติของตนเอง เธอให้เหตุผลว่ามุมมองนี้เป็นการกดขี่ให้เพศหญิงอยู่ภายใต้
บทบาททางสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ลักษณะทางกายภาพเป็นสิ่งที่ไม่มีทางเลือกและการเปลี่ยนแปลง
การกำหนดว่าธรรมชาติสร้างมาแบบนี้และต้องมีบทบาทแบบนี้จึงทำให้เพศหญิงไม่สามารถหลุด
ออกจากวงจรของความเป็นธรรมชาติที่ถูกกดทับนี้ได้เช่นกัน

โดยรวมแล้ว มุมมองของ Simone de Beauvoir เกี่ยวกับเพศและเพศภาวะเน้นย้ำถึงการ
สร้างบทบาททางเพศทางสังคมและวัฒนธรรม ความเป็นอื่นของผู้หญิง และความสำคัญของเสรีภาพ
และสิทธิเสรีในการดำรงอยู่ งานของเธอยังคงมีอิทธิพลในทฤษฎีและปรัชญาสตรีนิยม โดยท้าทายให้
ผู้อ่านพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับโครงสร้างของอำนาจและการกดขี่ที่หล่อหลอม
ความสัมพันธ์ทางเพศ และสนับสนุนความเท่าเทียมทางเพศและความยุติธรรมทางสังคม

2. จูดิธ บัตเลอร์ (Judith Butler)

จูดิธ บัตเลอร์ เกิดเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2499 ในเมืองคลีฟแลนด์ รัฐโอไฮโอ ประเทศ
สหรัฐอเมริกา เธอเติบโตมาในครอบครัวชาวยิวและเข้าเรียนในโรงเรียนภาษาฮีบรู การเลี้ยงดูของเธอ
ในครอบครัวชาวยิวในเวลาต่อมา มีอิทธิพลต่อมุมมองทางปรัชญาและการเมืองของเธอ บัตเลอร์ได้
เริ่มต้นการเรียนระดับอุดมศึกษาที่วิทยาลัย Bennington College ก่อนจะย้ายไปมหาวิทยาลัย
Yale ซึ่งบัตเลอร์จบการศึกษาสาขาปรัชญาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอกที่นี่
หลังจากสำเร็จการศึกษา บัตเลอร์ได้สอนในมหาวิทยาลัยต่างๆ (Brian Duignan, 2024)

ภาพที่ 2 หนังสือ Gender Trouble

ที่มา : Gender Trouble, เข้าถึงเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2567,

เข้าถึงได้จาก <https://www.kobo.com/us/en/ebook/gender-trouble-3>

ภาพที่ 3 ภาพของจูดิธ บัตเลอร์

ที่มา : จูดิธ บัตเลอร์ เข้าถึงเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก

<https://www.theatlantic.com/books/archive/2024/03/judith-butler-whos-afraid-of-gender/677874/>

เธอมีชื่อเสียงโด่งดังจากการตีพิมพ์หนังสือเล่มแรกของเธอ "Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity" ซึ่งตีพิมพ์ในปี 1990 ซึ่งกลายเป็นเนื้อหาพื้นฐานในทฤษฎีควีเรียร์และปรัชญาสตรีนิยม หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บัตเลอร์ยังคงอยู่ที่มหาวิทยาลัยเยลเพื่อศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาศาखाปรัชญา เธอสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก วิทยานิพนธ์ของเธออยู่ภายใต้การดูแลของนักปรัชญา Jacques Derrida และเคยมีส่วนร่วมผลงานของนักปรัชญา เช่น Michel Foucault, Jacques Lacan และ Sigmund Freud ทำให้สังเกตได้ว่าแนวคิดเรื่องเพศของบัตเลอร์นั้นมีส่วนเชื่อมโยงกับทฤษฎีหลังโครงสร้างนิยมนอกเหนือจากงานวิชาการ บัตเลอร์ยังมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองและขบวนการความยุติธรรมทางสังคม เธอเป็นแกนนำที่สนับสนุนสิทธิ LGBTQ+ สิทธิของชาวปาเลสไตน์ และโครงการที่ก้าวหน้าอื่นๆ

แนวคิดสำคัญของบัตเลอร์คือการแสดงความสามารถทางเพศ ซึ่งเธอได้แนะนำไว้ใน "Gender Trouble" ว่าเพศไม่ใช่ลักษณะโดยธรรมชาติหรือทางชีวภาพ แต่เป็นการแสดงทางสังคมที่แต่ละคนแสดงออกผ่านการกระทำและพฤติกรรมซ้ำๆ ที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานและความคาดหวังของสังคม มุมมองนี้บ่งชี้ว่าแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศตามธรรมชาติที่สังคมได้เปะปายไว้ในแต่

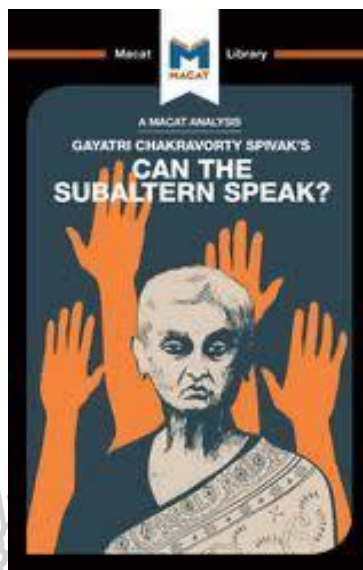
ละบุคคล นอกเหนือจากนั้นเธอยังวิจารณ์เรื่องเพศที่มีลักษณะคงที่โดยกำเนิดซึ่งสัมพันธ์กับความเป็นผู้ชายและความเป็นผู้หญิง ที่ทำให้เกิดการสร้างลำดับชั้นทางสังคมที่กดขี่ และจำกัดความเป็นไปได้ในการแสดงออกและการตัดสินใจด้วยตนเอง บัตเลอร์ได้สนับสนุนให้มีความเข้าใจเรื่องเพศที่เปิดกว้างมากยิ่งขึ้นเพื่อให้ผู้ที่มีการรับรู้เพศที่ไม่ตรงกับลักษณะทางสรีระได้มีพื้นที่ในการแสดงออกของตนเอง เหนือสิ่งอื่นใดคือการละทิ้งชุดความคิดเดิม ปฏิเสธการผูกขาดทางความคิดเพียงชุดความเดียว การสร้างชุดความคิดใหม่ในการให้อิสระในความเป็นเพศ ความเป็นเพศควรเป็นสิ่งที่ใช้ในการเจรจา ต่อสู้จากข้อจำกัดของสังคม วัฒนธรรมหรือประวัติศาสตร์ทั้งหลายในการสร้างความจริงชุดใหม่ เพื่อการหาความเป็นไปได้ในการที่เพศหญิงจะสามารถนิยามตัวเองได้ใหม่และเกิดการขยายขอบเขตของคำว่าเสรีภาพโดยแท้จริง (Gleeson, 2021)

3. คายตรี จักรวรรตี สปีวาก (Gayatri Chakravorty Spivak)

คายตรี จักรวรรตี สปีวาก เกิดเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2485 ในเมืองกัลกัตตา (ปัจจุบันคือเมืองโคลกาตา) ประเทศอินเดีย ในครอบครัววรรณะพราหมณ์ชนชั้นกลาง โดยที่คุณพ่อเป็นแพทย์และคุณแม่เป็นนักกิจกรรมช่วยเหลือสังคม อาจกล่าวได้ว่าการเติบโตจากครอบครัวที่ช่วยเหลือสังคมมาโดยตลอดทำให้เธอเปิดการชิมชั๊บและถูกปลุกฝังในเรื่องของการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่คุณพ่อเสียชีวิตในช่วงที่เธอยังอยู่ในช่วงวัยรุ่น ทำให้ Spivak เห็นภาพของคุณแม่ไม่ได้ยอมโอนอ่อนไปตามบทบาทของสังคมที่กดขี่ผู้หญิงแต่เลือกที่จะออกมาทำงานกับสังคมแทน

Spivak เกิดและเติบโตมาในช่วงสงครามโลกครั้งที่สองที่ต้องเผชิญปัญหาในเรื่องข้าวยากหมากแพง การประท้วงช่วงนั้นเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย ผู้คนจึงใช้ศิลปะในด้านต่างๆ แสดงออกเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งทำให้เธอได้รับการชิมชั๊บประสบการณ์ในเรื่องนี้โดยตรง อีกทั้งเธอยังเป็นผู้หญิงที่มาจากประเทศโลกที่สาม แม้ว่าเธอจะมีความสามารถมากมายเพียงใดแต่ก็โดนเพิกเฉยเนื่องจากต้นกำเนิดทางด้านเชื้อชาติของเธอ

ภาพที่ 4 หนังสือ Can the Subaltern Speak?

ที่มา : Can the Subaltern Speak?, เข้าถึงเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2567,

เข้าถึงได้จาก <https://www.booksamillion.com/p/Analysis-Gayatri-Chakravorty-Spivaks-Can/Graham-Riach/978191230289>

หนังสือเล่มสำคัญของเธอคือ “ Can the Subaltern Speak?” ตีพิมพ์เมื่อปี 1988 ที่ได้พูดถึงเสียงของผู้หญิงชายขอบที่ไม่ได้อยู่ภายใต้วาทกรรมของการเรียกร้องสิทธิสตรีของผู้หญิงผิวขาว และไม่ควรถูกปิดกั้นให้มีแต่ผู้ที่มีอำนาจเท่านั้นที่สามารถส่งเสียงเรียกร้องได้ ปัญหาของการถูกกดทับของผู้หญิงจากฝั่งโลกตะวันตกนั้นไม่ใช่ความจริงเพียงหนึ่งเดียว การเรียกร้องนี้ไม่ควรมาจากแค่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่สามารถเปล่งเสียงได้ สิ่งสำคัญของการเรียกร้องความเท่าเทียมนั้นไม่ควรมองข้ามบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคมของผู้หญิงในพื้นที่อื่นๆ ด้วย ไม่เช่นนั้นก็จะไม่ต่างอะไรกับการกดทับรูปแบบหนึ่ง Spivak วิพากษ์วิจารณ์ปัญญาชนชาวตะวันตกที่พยายามเป็นตัวแทนและพูดแทนกลุ่มย่อย ซึ่งการกระทำเหล่านี้มักส่งผลให้เกิดการกีดกันกลุ่มย่อยออกไปโดยการวางกรอบและความเข้าใจแบบตะวันตก ซึ่งสามารถบิดเบือนความจริงจากปัญหาของวัฒนธรรมนั้น เนื่องจากการเรียกร้องของคนผิวขาวมักกล่าวตามบริบทและสังคมของคนผิวขาว (สันติ เล็กสกุล, 2561)

จากข้อมูลของนักปรัชญาทั้งสามท่านทำให้เห็นถึงมุมมองในเรื่องเพศที่แตกต่างกันตามประสบการณ์ บริบทผู้สร้างสรรค์จะขอสรุปแนวคิดในเรื่องเพศของนักปรัชญาแต่ละท่านอีกครั้งหนึ่ง โดยในที่นี้จะสรุปประเด็นสำคัญที่จะนำมาใช้ในการต่อยอด เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้นและทำให้เห็นถึงที่มาที่ไปในเชิงกระบวนการมากยิ่งขึ้น

สำหรับซีโมน เดอ โบ วัวร์ ที่เสนอว่าเพศถูกสร้างโดยโครงสร้างทางสังคม ไม่ใช่คุณสมบัติโดยกำเนิด โดยได้กำหนดให้ผู้ชายอยู่ในฐานะของผู้ที่อยู่เหนือกว่า โดยนำลักษณะทางกายภาพมาเป็นสิ่งตัดสินและเป็นผู้กำหนดบรรทัดฐานขึ้น ทำให้บุคคลที่ไม่ใช่ผู้ชายนั้นถูกผลักให้อยู่ในฐานะของผู้ที่ไร้สิทธิและเสียง ถูกจำกัดอิสรภาพในการจะก้าวออกจากบทบาทที่สังคมเป็นผู้กำหนดไว้ ซึ่งการเรียกร้องของซีโมนคือการให้เพศหญิงก้าวพ้นจากบทบาทนี้เพื่อมีอิสรภาพในตนเอง

สำหรับจูดิธ บัตเลอร์ เสนอมุมมองเกี่ยวกับเรื่องเพศว่า เพศไม่ใช่สิ่งที่เป็นโดยแต่กำเนิดแต่เกิดจากสิ่งที่เรากระทำซ้ำหรือพฤติกรรมซ้ำ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เกี่ยวข้องกับเพศตามบรรทัดฐานที่สังคมอยากให้เป็น ผ่านการปลูกฝังและหล่อหลอมซ้ำไปมาจนทำให้เชื่อว่ามันคือสิ่งที่เป็นโดยธรรมชาติ สิ่งที่สังคมต้องการให้เป็นนี้ในอีกทางได้กลายเป็นการปิดกั้นโอกาสกับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ และมีพื้นที่ให้กับเพศที่สังคมกำหนดไว้เท่านั้น บัตเลอร์จึงต้องการล้มล้างบรรทัดฐานทางเพศแบบเดิมเพื่อเปิดกว้างเสรีภาพให้กับมนุษย์ทุกคนไม่ให้อยู่ภายใต้การกดทับใด

สุดท้ายคือ สปีวาก คายตรี ที่ได้เสนอว่า เสียงของคนชายขอบไม่ควรถูกปิดกั้นและมีแต่ผู้ที่มีอำนาจเท่านั้นที่สามารถส่งเสียงเรียกร้องได้ ปัญหาของการถูกกดทับของผู้หญิงจากฝั่งโลกตะวันตกนั้นไม่ใช่ความจริงเพียงหนึ่งเดียว การเรียกร้องนี้ก็ไม่ควรมาจากแค่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่สามารถแปลงเสียงได้ สิ่งสำคัญของการเรียกร้องความเท่าเทียมนั้นไม่ควรมองข้ามบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคมของผู้หญิงในพื้นที่อื่นๆ ด้วย ไม่เช่นนั้นก็จะไม่ต่างอะไรกับการกดทับรูปแบบหนึ่ง

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าซีโมนและบัตเลอร์นั้นมีแนวคิดที่คล้ายคลึงกันมาก คือมองว่าสังคมเป็นผู้กำหนดบทบาททางเพศและมีเป้าหมายคือการก้าวออกจากบทบาทที่ได้ถูกทำให้เชื่อว่าเป็นจริง แต่แตกต่างกันตรงที่แนวคิดของซีโมนจะบอกต้นทางของบทบาทมาจากลักษณะทางกายภาพของแต่ละเพศ ส่วนของบัตเลอร์นั้นไม่ได้เน้นย้ำถึงในเรื่องชีวภาพแต่ต่อยอดมาพิจารณาถึงพฤติกรรมที่ทำให้เกิดบทบาท ในส่วนของสปีวากนั้นคือการวิจารณ์แนวคิดของซีโมนและบัตเลอร์คือนอกเหนือจากการพิจารณาในส่วนของกายภาพและพฤติกรรมแล้ว ส่วนที่ไม่ควรมองข้ามคือการเชื่อมโยงบริบทของประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคมด้วย เนื่องจากผู้สร้างสรรค์เองก็ไม่ได้เติบโตมาจากพื้นที่และ

วัฒนธรรมของโลกตะวันตก การทำเข้าใจขณะใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศสนั้นไม่อาจมีมุมมองที่เหมือนกับผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นตั้งแต่เกิดได้

แม้นักปรัชญาทั้งสามท่านจะมีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศและเรียกร้องให้กับเพศหญิง เช่นเดียวกันหากแต่ก็ยังคงมีรายละเอียดส่วนย่อยที่แตกต่างกันเนื่องจากทั้งสี่ท่านนี้เติบโตมาจากครอบครัวที่ต่างกัน การถูกปลูกฝัง สภาพแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมนั้นล้วนแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องยืนยันอีกอย่างว่า บริบทแวดล้อมรอบตัวมีผลต่อชุดความคิดในเรื่องเรื่องหนึ่งของมนุษย์เป็นอย่างมาก เพราะแม้จะมีแนวความคิดหลักคือเรื่องเพศที่เหมือนกัน หากแต่ในส่วนที่แตกต่างกันนั้นคือมุมมองที่มีต่อปัญหาของตนเอง ต่อสภาพแวดล้อมของตนเองหรือสังคมที่อาศัยอยู่ สำหรับผู้สร้างสรรค์ หลังจากที่ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศของนักปรัชญาทั้งสี่ท่านนี้แล้ว ทำให้เห็นถึงมุมมองที่คล้ายคลึงกันในเรื่องของการวิจารณ์การถูกกดขี่ของความเป็นเพศหญิง พร้อมทั้งให้กลับมาทบทวนโครงสร้างทางสังคมที่สร้างมายาคติของความเป็นเพศและแนวคิดในหลายส่วนยังคงรักษาความไม่เท่าเทียมที่เกิดขึ้นในสังคม

จากแนวคิดของซีโมน ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้ตั้งคำถามว่าจำเป็นจะต้องนำลักษณะทางสรีระมาเป็นส่วนหนึ่งของกายภาพอยู่หรือไม่ หากสังคมกำหนดบทบาทตามเพศสรีระ จะมีวิธีการนำเสนอผ่านสิ่งอื่นแล้วสื่อสารประเด็นเรื่องเพศได้หรือไม่ และการสร้างสรรค์ผลงานนี้สามารถนำแนวคิดของซีโมนมาต่อยอดโดนการสร้างพื้นที่ที่ทำให้ผู้ชมสามารถตระหนักถึง ‘ตนเอง’ โดยไม่ได้เป็นไปตามบทบาทที่สังคมเป็นผู้กำหนดขึ้น แต่เกิดจากเจตจำนงค์ของตนเอง จากแนวคิดของบัตเลอร์ทำให้ผู้สร้างสรรค์สนใจในเรื่องของกระบวนการทางผลงานที่เกิดจากการทำซ้ำ หรือพฤติกรรมทำซ้ำ เพื่อนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับเพศโดยอาจใช้สัญลักษณ์อื่นร่วมด้วย และสุดท้ายคือจากแนวคิดของสปีกาทำให้คิดถึงความเป็นได้ในเรื่องจะมีวิธีการใดที่ทำให้เกิดการผสมผสานแนวคิดเรื่องเพศระหว่างสองวัฒนธรรมในหนึ่งผลงานได้บ้างหรือการอยู่ผิดที่ผิดทางของชุดความคิดหนึ่งไปสู่อีกชุดความคิดหนึ่ง

อิทธิพลจากผลงานของศิลปิน

การสร้างสรรคผลงานศิลปินพจน์ ‘ผู้หญิง : นัยพื้นที่แห่งความเท่าเทียม’ นอกเหนือจากการนำข้อมูลประสบการณ์ส่วนตัว การวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิดหรือนักคิดต่างๆ สิ่งสำคัญในส่วนองกระบวนการคิดเพื่อต่อยอดมาสู่การแสดงออกทางกายภาพของผลงาน ปฏิเสธไม่ได้ว่าชุดความคิดส่วนหนึ่งมาจากการได้รับอิทธิพลของศิลปิน โดยผู้สร้างสรรค์ได้เลือกศิลปินที่มีการนำเสนอในเรื่องของเพศ ที่สื่อถึงการขยายขอบเขตของความเป็นเพศที่ตนได้ถูกจำกัด วิเคราะห์วิธีการคิดเกี่ยวกับงานการแปลงชุดข้อมูลรวมถึงการสร้างสรรคเป็นผลงานศิลปะ เพื่อนำมาปรับในการสร้างสรรคงานของตนเอง ทั้งนี้ศิลปินที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลได้แก่ Carolee Schneemann, Viviane Sassen และ Lili Reynaud Dewar เป็นต้น

1. Viviane Sassen

วิเวียน ซาสเซน (Viviane Sassen) เกิดเมื่อปี 1972 ในเมืองอัมสเตอร์ดัม โดยหลังจากศิลปินได้จบการศึกษาการออกแบบแฟชั่นแล้วก็ได้มีความสนใจด้านการถ่ายภาพและเข้าเรียนที่ Hogeschool voor de Kunsten ในประเทศเนเธอร์แลนด์ ศิลปินได้ทุ่มเทให้การถ่ายภาพเป็นอย่างมากทั้งในฐานะศิลปินและในฐานะช่างภาพแฟชั่น จากการที่ศิลปินได้สร้างสรรคผลงานควบคู่กันนี้ (Viviane Sassen, 2024) ทำให้ผู้เขียนได้เห็นถึงมุมมองของศิลปะและแฟชั่นในผลงานของศิลปิน การผสมผสานระหว่างสองสิ่งที่น่าเสนอออกมาได้อย่างมีเอกลักษณ์ ภาพผลงานที่ออกมามักจะมีความเหนือจริง โดยได้นำลักษณะทางกายภาพร่างกายของมนุษย์มาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรคอยู่เสมอ (Viviane Sassen, 2024)

ผลงานของศิลปินมักมีการเลือกใช้สีที่สดใสและมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง บ้างเป็นสีคู่ตรงข้ามและบ้างเป็นสีที่มีความสดของสีสูง กายภาพผลงานของ Sassen จึงมักจะสร้างความรู้สึกเหนือจริงและเกือบจะเหมือนอยู่นอกโลกอยู่เสมอ โดยเล่นกับเงาและแสงเพื่อปิดบังบางส่วนของตัวแบบของเธอ เพิ่มความลึกลับและนามธรรมเลือกใช้บุคคล วัตถุ การเคลื่อนไหวของสื่อประเภทวิดีโอ การวางกรอบของภาพรวมไปถึงการเข้าไปสำรวจความเป็นวัตถุที่ได้หิบบิมนำมาใช้ภายในผลงาน ซึ่งกายภาพเหล่านี้ได้ตอบโจทยการนำเสนอเรื่องสำรวจสิ่งที่หลงใหลภายในตัวของเธอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ อัตลักษณ์ ร่างกาย ความปรารถนาหรือความตาย โดยได้นำการถ่ายภาพมาสร้างสรรคเป็นผลงาน

ศิลปะเป็นส่วนใหญ่ หากแต่ก็มีการทดลองรูปแบบอื่น ๆ เช่นกัน ได้แก่ ผลงานวาดเส้น ผลงานวิดีโอ หรือได้มีการนำภาพถ่ายมาผสมผสานกับสื่ออื่นๆ เพื่อให้เห็นถึงประเด็นที่เธอต้องการนำเสนอ

ความน่าสนใจของอีกเรื่องของศิลปินคือ ศิลปินมักจะไม่นำเสนอผลงานเป็นภาพเดี่ยวหรือนำเสนอเพียงภาพเดียว หากแต่จะนำเสนอเป็นชุดหรือคอลเลคชั่น (collection) มากกว่า เพื่อให้ผู้ชมค่อยๆ เกิดการพิจารณากับประเด็นความคิดของผลงานชุดนั้นหรือช่วงความสนใจนั้น การเรียงลำดับภาพรวมถึงตำแหน่งการติดตั้งของผลงานก็มีความสำคัญเช่นกัน การผสมผสานระหว่างผลงานภาพถ่ายร่วมกับงานวาดเส้น การผสมผสานผลงานระหว่างภาพถ่ายและผลงานวิดีโอ โดยส่วนมากผลงานวิดีโอนั้นจะเป็นการนำผลงานภาพถ่ายมาเลือกนำเสนอในรูปแบบผลงานวิดีโอ ซึ่งวิธีการเหล่านี้ทำให้ได้มุมมองใหม่ในการรับชมเช่นกัน

สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์สนใจผลงานของ Sassen คือ ศิลปินต้องการนำเสนอเรื่องราวของ ‘มนุษย์’ หากแต่ศิลปินไม่ได้หยิบนำลักษณะทางร่างกายของมนุษย์มาสร้างสรรค์โดยไร้การตีความหรือความคิด ผลงานที่ศิลปินให้ความรู้สึกถึงความเหนือจริงและทำให้เห็นถึงขอบเขตของร่างกายโดยมีสัญญาณจากความเป็นกายภาพของมนุษย์ร่วมกับวัตถุที่เลือกนำมาใช้ร่วมอยู่ด้วย การเลือกภาพถ่ายมาใช้ในการนำเสนอ นั้นทำให้ผู้เขียนเกิดการตั้งคำถามกับผลงานมากกว่าที่จะได้รับคำตอบ เนื่องจากลักษณะทางกายภาพของความเป็นภาพถ่ายในผลงานของศิลปินนั้นมีความเหมือนจริงอยู่แต่ก็สามารถสัมผัสได้ว่านี่ไม่ใช่ภาพจริง อาจเพราะด้วยลักษณะทางกายภาพของผลงาน ท่าทางหรือสีหน้าที่มีความเหนือจริงกว่านั้น แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถเห็นความจริงได้เช่นกันจากความจริงที่ปรากฏภายในภาพผลงาน อาจกล่าวได้ว่า ภายในภาพถ่ายเราสามารถสร้างมิติของความเหนือจริงจากความจริงที่ปรากฏได้ ซึ่งผู้เขียนมองว่าตรงจุดนี้สามารถนำมาต่อยอดในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้เขียนได้ เช่น สีผิวของคนที่อยู่ในภาพ ลักษณะทางกายภาพของบุคคลทำให้สามารถคาดเดาและคิดต่อยอดไปได้ว่า บุคคลนี้เชื้อชาติอะไร หรือถ้าภายในภาพมีวัตถุร่วมด้วย วัตถุนี้มีการคิดต่อมายากคนหรือไม่ เชื่อมโยงไปถึงเรื่องลำดับในการติดตั้งผลงานว่าภาพนี้อยู่ตรงข้ามกับอีกภาพนั้นให้ความหมายอย่างไร

VIVIANE SASSEN Art & Fashion 1990 – 2023 PHOSPHOR

MEP 18.10.23 - 11.02.24

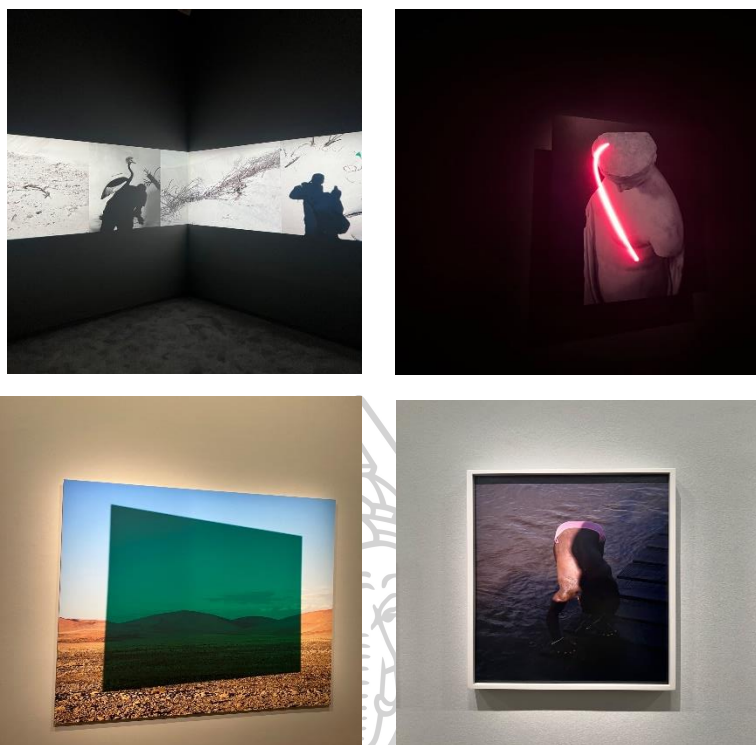
ภาพที่ 5 โปสเตอร์นิทรรศการของ Viviane Sassen

– PHOSPHOR: Art & Fashion 1990-2023

ที่มา : Viviane Sassen – PHOSPHOR, เข้าถึงเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://www.vivianesassen.com/calendar/phosphor-art-fashion-1990-2023/>

ผู้สร้างสรรค์ได้มีโอกาสรับชมนิทรรศการ Viviane Sassen – *PHOSPHOR: Art & Fashion 1990-2023* ผลงานของ Sassen ที่ The MEP – Maison Européenne de la Photographie ขณะที่ไปศึกษาเรียนต่อที่ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งเป็นนิทรรศการที่จัดแสดงผลงานย้อนหลังของศิลปินในช่วงระยะเวลา 30 ปีและผลงานมีมากกว่า 200 ชิ้น โดยนำภาพถ่าย ภาพต่อกัน ภาพถ่ายแพนชั่น ภาพวาด และวิดีโอมารวมกัน นิทรรศการนี้ได้นำเสนอเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์ของ Viviane Sassen คือ การค้นหารูปแบบการถ่ายภาพใหม่ๆ และความสำคัญในการให้ความใส่ใจในผลงาน เนื่องจากการถ่ายภาพเป็นมากกว่าการนำเสนอแค่พื้นผิว แต่เป็นการเปิดออกสู่สถานที่ที่ความฝัน ความปรารถนา และความกลัวของศิลปินจะสามารถอยู่ร่วมกับโลกในความเป็นจริงที่จับต้องได้ทั้งหมด (Clothilde Morette, 2023)

ในนิทรรศการจะปรากฏการสลับไปมาระหว่างโครงการส่วนตัวและงานเชิงพาณิชย์ สไตล์การถ่ายภาพที่มีสีสันฉูดฉาด แสงและเงาที่เชื่อมโยงกัน และการถ่ายทอร่างกายมนุษย์อันเป็นเอกลักษณ์ ผู้สร้างสรรค์ได้เห็นถึงกระบวนการในการนำเสนอภายในนิทรรศการ ลำดับในการพัฒนาผลงานและการติดตั้งผลงานที่มีการโต้ตอบไปมาระหว่างผลงานร่วมกับผลงานและผลงานร่วมกับผู้ชม การเปลี่ยนบรรยากาศของพื้นที่ให้เข้ากับผลงานเพื่อเสริมความน่าสนใจ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนสำคัญในการนำมาต่อยอดการสร้างสรรค์ผลงานของผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 6 ผลงานภายในนิทรรศการ Viviane Sassen

– PHOSPHOR: *Art & Fashion 1990-2023*

ที่มา : พรรณชญาณิชฐ์ วัชรรัตน์ ถ่ายไว้เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2566 ณ The MEP – Maison Européenne de la Photographie ประเทศฝรั่งเศส

ภาพที่ 7 ผลงานภายในนิทรรศการ Viviane Sassen

– PHOSPHOR: *Art & Fashion 1990-2023*

ที่มา : พรรณชญาณิชฐ์ วัชรรัตน์ ถ่ายไว้เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2566 ณ The MEP – Maison Européenne de la Photographie ประเทศฝรั่งเศส

ภาพที่ 8 ผลงานภายในนิทรรศการ Viviane Sassen

– PHOSPHOR: *Art & Fashion 1990-2023*

ที่มา : พรรณชญาณิชฐ์ วัชรรัตน์ ถ่ายไว้เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2566 ณ The MEP – Maison Européenne de la Photographie ประเทศฝรั่งเศส

ภาพที่ 9 ผลงานภายในนิทรรศการ Viviane Sassen

– PHOSPHOR: *Art & Fashion 1990-2023*

ที่มา : พรรณชญาณิชฐ์ วัชรรัตน์ ถ่ายไว้เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2566 ณ The MEP – Maison Européenne de la Photographie ประเทศฝรั่งเศส

ผู้สร้างสรรค์ได้หยิบยกภาพผลงานข้างต้นนี้ขึ้นเพื่อให้เห็นภาพรวมถึงความสนใจของผลงาน เช่น การนำภาพถ่ายมาต่อกันเพื่อจัดทำเป็นวิดีโอที่มีลักษณะวนลูป โดยภาพทุกภาพดูเหมือนกับว่าไม่ได้มีความเข้ากันทั้งในแง่ของสีและองค์ประกอบ หากแต่กลับอยู่ร่วมกันและเกิดเป็นเรื่องราวใหม่ได้อย่างลงตัว การหยิบนำเทคนิคอื่นมาเป็นสิ่ง que เพิ่มความน่าสนใจของภาพถ่าย เช่น การผสมผสานกับงานจิตรกรรม การผสมผสานกับวัตถุที่เปล่งแสง การตัดและประกอบผลงานเป็นภาพใหม่ สุดท้ายคือบรรยากาศของความเป็นกึ่งแพชั่นแม้ว่าศิลปินจะไม่ได้ถ่ายภาพแพชั่นก็ตาม ผู้สร้างสรรค์มองว่าตรงจุดนี้เป็นเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ เป็นต้น

2. Carolee Schneemann

Carolee Schneemann เกิดในเมืองฟอกซ์ เซส รัฐเพนซิลเวเนียเมื่อปี 1939 ในวัยเด็กศิลปินได้เริ่มต้นจากการวาดภาพหรือการดรออิง จากนั้นในช่วงวัยรุ่นได้ไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ศิลปะฟิลาเดลเฟีย นั่นเป็นจุดเริ่มสำคัญที่ทำให้ศิลปินเกิดความสนใจในศิลปะและเห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างงานศิลปะกับความเป็นเพศของตนเองผ่านภาพผลงานในวัยเด็กของเธอ ศิลปินได้รับทุนเต็มจำนวนในการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะในวิทยาลัย Bard ในนิวยอร์ก ในขณะที่เดียวกันก็ได้ศึกษาการวาดภาพจากมหาวิทยาลัยโคลอมเบียอีกด้วย หลังจากจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี เธอได้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์และได้ย้ายกลับมานิวยอร์ก

ศิลปินเริ่มต้นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของ Abstract Expressionism แต่ในขณะที่เธอศึกษาในระดับปริญญาโทนั้นทำให้เธอมองเห็นการรับรู้เรื่องเพศที่แตกต่างกันระหว่างหญิงและชาย โดยเฉพาะเมื่อเธอเข้าชมรม Abstract Expressionism ที่ทำให้เธอสัมผัสถึงความเป็นชมรมของ ‘เพศชาย’ และทำให้ศิลปินตระหนักได้ว่าผู้คนที่เหมือนกับ ‘สิ่ง’ มากเกินไป ซึ่งการที่ศิลปินเปรียบเปรยผู้คนที่กับลักษณะเฉพาะที่แสดงออกถึงความเป็นเพศ ทำให้ผู้สร้างสรรค์ให้ความสนใจในจุดนี้ รวมถึงวิธีพัฒนาทางความคิดของศิลปินในเวลาต่อมาโดยได้ทำทนายแนวความคิดดั้งเดิมในเรื่องเพศและร่างกาย และเธอก็กลายเป็นบุคคลสำคัญในงานศิลปะสตรีนิยม (Feminism)

อย่างที่ได้อธิบายไปข้างต้น ว่าศิลปินเริ่มต้นผลงานในรูปแบบของงานจิตรกรรม Abstract Expressionism ในระนาบสองมิติก่อนจะพัฒนาเป็นผลงานทดลองประเภทอื่นๆ โดยที่เห็นได้ชัดคือผลงานศิลปะการแสดงสดที่มักจะนำร่างกายของตนเองไปติดป้ายไปบนผืนผ้าใบหรือพื้นที่ และเปรียบ

เปรยตัวเองในฐานะของฟู้กัน หากแต่ศิลปินก็มีการผสมผสานศิลปะการจัดวาง ผลงานวิดีโอ ผลงานจิตรกรรมร่วมกับการแสดงสดเสมอ (Story, n.d.)

สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์ให้ความสนใจ คือ การที่ศิลปินใช้ร่างกายที่มีลักษณะของความเป็นเพศหญิง ในฐานะของฟู้กัน ทำให้การที่ศิลปินเปลี่ยยนนำกายภาพภายนอกของตนเองมาแทนฟู้กัน และแสดงออกในความเป็นเพศผ่านร่างกายนั้นยิ่งทำให้แนวคิดที่ศิลปินมีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นนัยถึงการล้มล้างทางการเปรียบฟู้กันเป็นลึงค์ที่ศิลปินเคยกล่าวถึงอีกด้วย

Carolee Schneemann, *Interior Scroll*, 1975, the renowned performance in which the artist slowly extracted a paper scroll from her vagina while reading from it the words: "I thought of the vagina in many ways--physically, conceptually: as a sculptural form, an architectural referent, the sources of sacred knowledge, ecstasy, birth passage, transformation..."

ภาพที่ 10 ผลงาน Interior Scroll

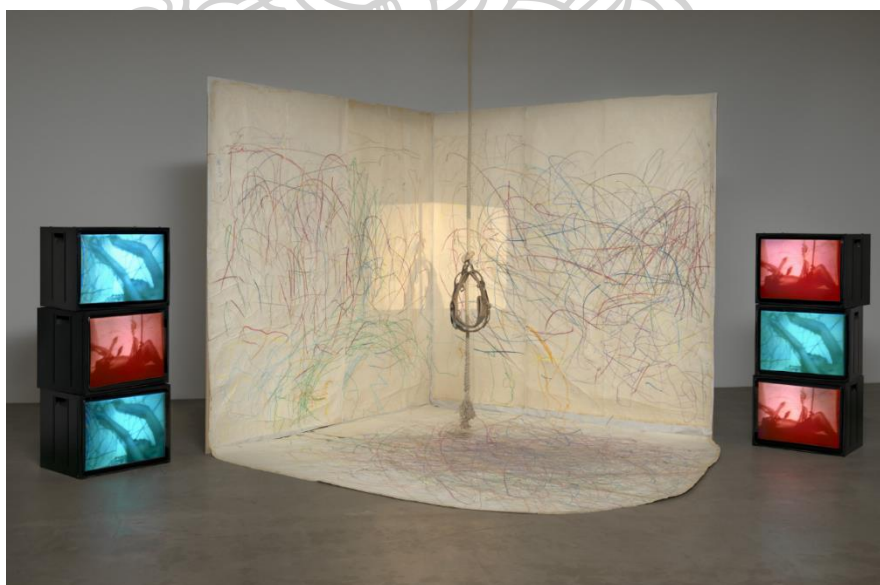
ที่มา : Interior Scroll, เข้าถึงเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก

https://www.huffpost.com/entry/breaking-the-frame-a-cine_b_4034426

สำหรับผลงานของ Schneemann ที่ผู้สร้างสรรค์ได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษและสามารถเห็นจุดที่คาดว่าสามารถนำมาต่อยอดในผลงานของตนเองได้คือ ผลงานศิลปะการแสดงสดชุด Interior Scroll ที่ผู้สร้างสรรค์ขึ้นในปี 1975 จัดแสดงครั้งแรกที่ "Women Here and Now" ในอีสต์แฮมป์ตัน รัฐนิวยอร์ก เริ่มจากการที่ศิลปินได้ใช้ผ้าคลุมสีขาวคลุมโต๊ะและบริเวณที่ศิลปินจะใช้ทำการแสดง ศิลปินไม่ได้สวมเสื้อผ้า เว้นแต่ร่างเปลือยนี้มีเพียงแค่ผ้ากันเปื้อนสีขาวที่ผูกบริเวณเอวซึ่งปิดช่วงอวัยวะเพศไว้ Schneemann เริ่มต้นผลงานการแสดงชุดนี้โดยการนำโคลนปาดป้ายไปทั่วตัวจากถังใส่โคลนที่ศิลปินได้ถือเข้ามาในช่วงแรกและเริ่มอ่านหนังสือ "Cezanne, She Was A Great Painter"

พร้อมทำท่าทางในอิริยาบถที่ไม่ปกติในท่าต่างๆ ก่อนที่เธอจะถอดผ้ากันเปื้อนออก หลังจากนั้นเธอทำท่าทางยืนกึ่งนั่งยองและเริ่มดึงม้วนกระดาษออกมาจากบริเวณช่องคลอดและอ่านข้อความในม้วนกระดาษ โดยเนื้อความนั้นมักเกี่ยวกับประสบการณ์การของผู้หญิง เรื่องเพศและข้อจำกัดต่างๆ จากบรรทัดฐานทางสังคม (Victoria Horne, 2020)

สำหรับผู้สร้างสรรค์ สิ่งสำคัญของผลงานชุดนี้คือ ช่วงขณะที่ศิลปินได้ทำการดึงม้วนกระดาษออกจากช่องคลอด ไม่ต่างอะไรกับการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ โดยเฉพาะประเด็นการแสดงออกในเรื่องเพศ ความมีอิสรภาพของร่างกายในฐานะเพศหญิง เมื่อผนวกเข้ากับเนื้อหาภายในม้วนกระดาษที่มีลักษณะคล้ายกับภาษากรีกในเชิงเสียดสีและยั่วเย้า ทำให้ผลงานชุดนี้ยิ่งไม่ต่างอะไรจากการท้าทายข้อจำกัดของเพศหญิงตามบรรทัดฐานทางสังคม ในอีกนัยก็ผลักดันขอบเขตของความเป็นเพศหญิง การใช้ลักษณะเฉพาะของความเป็นเพศรวมถึงการใช้ภาษาของร่างกายบ่อนทำลายค่านิยมเดิม ตั้งคำถามในเรื่องของสิทธิ์เสรีของเพศหญิงและขนบธรรมเนียมของศิลปะใหม่ เนื่องจากในยุคนั้นการเปิดเผยเรือนร่างของเพศหญิงนั้นจะอยู่ในสื่อลามกและมีเนื้อหาในเชิงเพศมากกว่าที่จะแสดงออกในเชิงอื่น ร่างกายของผู้หญิงมีสถานะที่สามารถปกครองตนเองในงานศิลปะได้

ภาพที่ 11 ผลงาน Up to and Including Her Limits

ที่มา : Up to and Including Her Limits, เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก

<https://www.moma.org/collection/works/156834>

อีกหนึ่งผลงานที่ผู้สร้างสรรค์ให้ความสนใจคือ ผลงานชุด Up to and Including Her Limits ที่สร้างสรรค์ขึ้นในปี 1973 ซึ่งเป็นผลงานการแสดงสดและการจัดวางที่เจาะลึกถึงประเด็นทางกายภาพ การสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ของ Schneemann ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าไม่ต่างอะไรกับผลงาน Abstract Expressionist ผืนผ้าใบคือพื้นที่ที่ศิลปินใช้ปาดป้ายโดยมีร่างกายของศิลปินเป็นพู่กัน ร่วมกับการใช้ท่าทางของร่างกายในการแสดงอารมณ์ เป็นผลงานที่สำรวจขอบเขตของร่างกายผู้หญิง และเรื่องเพศ

ในส่วนของการแสดงสด ศิลปินเริ่มต้นด้วยการแขวนร่างของตนเองไว้ในสายรัด เปลือยเปล่าภายในพื้นที่ที่ล้อมรอบด้วยกระดาษแผ่นใหญ่ เธอใช้ดินสอสีวาดบนผนังและพื้น ขยับไปมาและทำเครื่องหมายตามที่ร่างกายและสายบังเหียนของสามารถไปถึง การแสดงชุดนี้มีระยะเวลาที่ค่อนข้างนาน เนื่องจากศิลปินจะต้องวาดและเคลื่อนไหวเป็นเวลาหลายชั่วโมง ในแต่ละครั้งนั้นสายบังเหียนก็ได้ควบคุมการเคลื่อนไหวทางร่างกายทำให้ความต้องการที่จะได้ผลลัพธ์ที่ต้องการจึงเป็นไปได้ยากในการขยับตัวแต่ละครั้ง โดยศิลปินได้เน้นที่การกระทำทางกายภาพของการทำเครื่องหมาย ควบคู่ไปกับท่าทางของจิตรกรอย่างแจ็กสัน พอลลอค (Jackson Pollock) แต่เน้นย้ำว่าร่างกายของผู้หญิงเป็นต้นตอของการสร้างสรรค์ทางศิลปะผ่านภาพที่ปรากฏในผลงาน ในส่วนของการติดตั้งผลงานรวมถึงภาพวาดขนาดใหญ่และสายรัด ศิลปินได้เลือกมาจัดเป็นศิลปะจัดวางร่วมกับวิดีโอที่ทำให้เห็นถึงกระบวนการในการเกิดภาพผลงานภายในพื้นที่แห่งนี้ ช่วยให้ผู้ชมมองเห็นร่องรอยการเคลื่อนไหวและความพยายามทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนี้ (Moma, 2019)

สำหรับผู้สร้างสรรค์ ผลงานชุดนี้เด่นชัดในเรื่องของการนำลักษณะทางกายภาพของร่างกายผู้หญิง ทำท่ายกน้ำหนักแบบดั้งเดิม และการเรียกคืนร่างกายในฐานะผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างที่เคยได้กล่าวไปข้างต้นว่าในยุคนี้ร่างเปลือยถูกให้ความหมายในเชิงลามกแต่ศิลปินได้ทำลายชุดความคิดเหล่านี้ผ่านผลงาน ในอีกนัยคือการวิจารณ์โลกศิลปะที่ผู้ชายครอบงำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขบวนการ Abstract Expressionist โดยการแทรกร่างกายของผู้หญิงเข้าไปในพื้นที่ของผู้ชายแบบดั้งเดิมอีกทั้งผลงานชิ้นนี้เน้นกระบวนการทางศิลปะมากกว่าผลลัพธ์ท้ายสุด โดยเน้นที่การปรากฏตัวและการเคลื่อนไหวของศิลปินภายในพื้นที่ ทำให้เส้นแบ่งระหว่างการแสดงและทัศนศิลป์เกิดการพร่ามัวไปมาซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจ

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ผลงานมีส่วนสำคัญที่ผู้สร้างสรรค์สามารถนำมาประยุกต์และนำมาใช้ในการต่อยอดผลงานได้คือ การนำร่างกายและลักษณะเฉพาะของความเป็นเพศหญิงในการเปิดพื้นที่ทางความคิดในเรื่องของเสรีภาพและความเท่าเทียม โดยสามารถตีความในส่วนนี้แยกย่อยได้เป็นสอง

แบบคือ ส่วนแรกคือศิลปินได้มองร่างกายและความเป็นเพศในฐานะของพู่กัน ที่สามารถแสดงออก การมองร่างกายเป็นผืนผ้าใบที่ใช้ในการแสดงออก สร้างกระบวนการร่วมกับร่างกายของตนเพื่อ สื่อสารประเด็นที่ต้องการเป็นผลงานศิลปะ ส่วนที่สองคือการทิ้งร่องรอยไปยังพื้นที่ที่รองรับเพื่อสื่อสาร ถึงประเด็นที่ต้องการ ในส่วนที่สองนี้ทำให้ผู้สร้างสรรค์คิดไปถึงการแสดงออกที่ร่างกายไม่ต้องอยู่กับ ผลงานตลอดเวลาแต่ทิ้งร่องรอยการแสดงออกของร่างกายไว้และอนุมานไปถึงร่างกายหรือช่วงเวลา ที่ร่างกายกำลังเคลื่อนไหวอยู่ภายในพื้นที่นี้ ก็เป็นอีกหนึ่งสิ่ง que ผู้สร้างสรรค์ได้ตีความต่อจากผลงาน

3. Lili Reynaud Dewar

Lili Reynaud Dewar ศิลปินชาวฝรั่งเศส เกิดที่เมือง La Rochelle ในปี 1975 โดยในเริ่ม แรกนั้นศิลปินไม่ได้ศึกษาหรือมีความสนใจทางด้านศิลปะโดยตรง ศิลปินเริ่มจากการศึกษาบัลเล่ต์และ ภายหลังได้ศึกษาต่อด้านกฎหมายมหาชน (Public law) ที่ Université Paris I Panthéon-Sorbonne หลังจากจบการศึกษา ศิลปินได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทสาขาจิตรศิลป์ที่ Glasgow School of Arts หลังจากจบการศึกษาเธอได้พัฒนาในเรื่องของงานเขียนและร่วมก่อตั้ง Petunia ซึ่งเป็นสิ่งพิมพ์ด้านศิลปะและวัฒนธรรมในเรื่องเกี่ยวกับสตรีนิยม ศิลปินจึงได้ก่อตั้งกลุ่ม “Teaching as Teenagers” เพื่อเป็นพื้นที่ในการพัฒนาการสร้างสรรค์ภาพยนตร์ นิทรรศการและการสัมมนา Reynaud Dewar ได้รับรางวัล Fondation d’entreprise Ricard Prize ในปี 2013 และ Marcel Duchamp Prize ในปี 2021 ปัจจุบันนอกเหนือจากการเป็นศิลปิน Reynaud Dewar ยังเป็น ศาสตราจารย์อยู่ที่ Haute École d’Art et de Design ในเมือง Geneve และใช้ชีวิตอยู่ที่นั่นอีกด้วย

ผลงานของศิลปินมักจะสำรวจประเด็นเกี่ยวกับร่างกาย อัตลักษณ์ เชื้อชาติและสตรีนิยม โดย อาศัยการอ้างอิงทางวัฒนธรรมที่หลากหลายจากรรณกรรม ดนตรี การเต้นรำและภาพยนตร์ ผลงาน ของศิลปินมักจะเกี่ยวข้องกับร่างกายของตนเองและเป็นองค์ประกอบหลักในผลงาน ในส่วนของ ผลงานการแสดงสด ศิลปินมักใช้ร่างกายในการทำทายบรรทัดฐานและขนบธรรมเนียมทางสังคม มี องค์ประกอบของการเต้นรำ ดนตรี และคำพูด เนื่องจากศิลปินเคยศึกษาบัลเล่ต์มาก่อน ในส่วนของ การติดตั้งผลงานหรือก็คือศิลปะการจัดวางเป็นสภาพแวดล้อมที่สมจริงซึ่งผสมผสานสื่อต่าง ๆ เข้า ด้วยกัน รวมถึงงานประติมากรรม วิดีโอ และรวมถึงวัตถุที่ใช้ในการแสดง ผลงานจัดวางเหล่านี้มักจะ สะท้อนถึงความสนใจของเธอในวัฒนธรรมย่อยและการเคลื่อนไหวที่ต่อต้านวัฒนธรรม โดยสร้างพื้นที่ ที่ให้ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมที่เข้าถึงได้ง่าย

ภาพที่ 12 ผลงาน I am intact and I don't

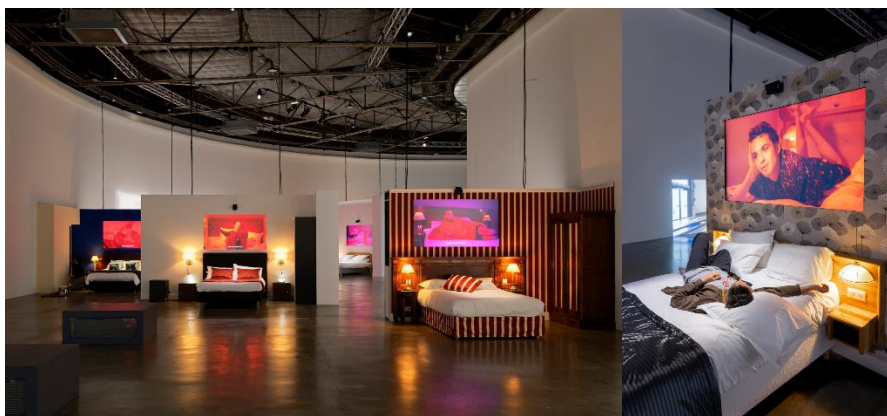
ที่มา : I am intact and I don't care, เข้าถึงเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://www.c-l-e-a-r-i-n-g.com/exhibitions/intact-don-t-care/>

ภาพที่ 13 ผลงาน I am intact and I don't care

ที่มา : I am intact and I don't care, เข้าถึงเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://lesoeuvres.pinaultcollection.com/en/artwork/i-am-intact-and-i-dont-care-pierre-huyghe-centre-pompidou>
(เรียงจากซ้ายไปขวา)

สำหรับผลงานที่ผู้สร้างสรรค์ให้ความสนใจคือผลงานชุด I am intact and I don't care ที่สร้างสรรค์ขึ้นในปี 2017 ชื่อของงานนี้เป็นคำพูดของ 'Eileen Myles' นักกวีและนักเคลื่อนไหวชาวอเมริกันที่เป็นที่รู้จักในเรื่องของอัตลักษณ์และการเมืองที่ตรงไปตรงมาและไม่มีการขอโทษ ผลงานชุดนี้เริ่มต้นจากการที่ศิลปินทาสีขาวเพื่อปกปิดร่างกายแต่ในขณะเดียวกัน เมื่อศิลปินร้ายรำและเต้นภายในพื้นที่ การปกปิดด้วยสีขาวนี้กลายเป็นการข่มขืนตนเอง ทำให้ร่างกายของศิลปินปรากฏทั้งในรูปแบบของผืนผ้าใบและเป็นนามธรรมภายในพื้นที่ของหอศิลป์หรือสถาบันทางศิลปะที่ศิลปินเลือกทำการแสดงสด (Pinault Collection, 2013) โดยงานของ Reynaud-Dewar มักกล่าวถึงบทบาทของสถาบันศิลปะในการสร้างเรื่องราวทางวัฒนธรรมและการมองเห็นเนื้อหาบางส่วนภายในพื้นที่เหล่านี้ ด้วยร่างกายที่ใช้แสดงสดของศิลปินได้ดึงความสนใจและเป็นองค์ประกอบหลักในการแสดงสิ่งเหล่านี้ เน้นย้ำถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวิจารณ์ทั้งสิ้น ผลงานปรากฏในรูปแบบศิลปะการแสดงสดและผลงานวิดีโอ

ผู้สร้างสรรค์ให้ความสนใจในผลงานชุดนี้ในเรื่องของการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างร่างกายและพื้นที่ผ่านการเชื่อมโยงด้วยสีหรืออิริยาบถหนึ่ง ซึ่งคาดว่าเป็นจุดสามารถนำมาต่อยอดในผลงานของตนเองได้

ภาพที่ 14 ภาพผลงานภายในนิทรรศการ Hello, My Name Is Lili and We Are Many
ที่มา : Hello, My Name Is Lili and We Are Many, เข้าถึงเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://palaisdetokyo.com/en/exposition/salut-je-mappelle-lili-et-nous-sommes-plusieurs/>

ภาพที่ 15 ภาพผลงานภายในนิทรรศการ Hello, My Name Is Lili and We Are Many
ที่มา : Hello, My Name Is Lili and We Are Many, เข้าถึงเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://www.textezurkunst.de/de/articles/salome-burstein-paris-pillow-politics/>

ผลงานอีกชุดที่ผู้สร้างสรรค์ให้ความสนใจคือ นิทรรศการ “Hello, My Name Is Lili and We Are Many” ที่ Palais de Tokyo ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้สร้างสรรค์ได้มีโอกาสไปแลกเปลี่ยนที่ประเทศฝรั่งเศส ทำให้ได้รับประสบการณ์รับชมผลงานโดยตรง ภายภาพของผลงานชุดนี้ประกอบไปด้วยการสร้างพื้นที่ที่มีลักษณะเหมือนกับห้องพักในโรงแรม โดยมีเตียง คอมพิวเตอร์ โต๊ะข้างเตียง โทรศัพท์และวิดีโอสัมภาษณ์ที่ฉาย ผลงานชุดนี้ได้มีการสร้างบรรยากาศจำลอง ‘พื้นที่’ ที่ใช้ในการถ่ายทำผลงานชุดนี้ในแต่ละห้อง โดยผู้ชมสามารถยืมชม นั่งชมหรือนอนชมบนเตียงเพื่อชมวิดีโอที่ได้ฉายวนลูปซ้ำไปมาเรื่อยๆ นี้ได้

ผลงานสะท้อนให้เห็นถึงการนำเสนอว่า ศิลปินไม่ได้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวแต่เป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์รวมภายในเรื่องเดียวกัน ซึ่งผู้สร้างสรรค์จะยกตัวอย่างให้เห็นภาพง่ายขึ้น เช่น

ผู้สร้างสรรค์ได้รับประสบการณ์จากการถูกกดทับทางเพศ การออกมาแบ่งปันเรื่องราวนี้ทำให้ทราบว่า ยังมีผู้ถูกกดทับทางเพศเช่นเดียวกันแม้ว่าจะไม่ได้มีสถานการณ์ที่เหมือนกันทั้งหมด เป็นต้น ซึ่งสิ่งนี้สำหรับ Reynaud Dewar คือการเชื่อมโยงระหว่างกันของอัตลักษณ์ส่วนบุคคลและอัตลักษณ์ที่แบ่งปัน โดยเน้นว่าประสบการณ์ของแต่ละบุคคลถูกกำหนดขึ้นและเลือกสนับสนุนในประเด็นนั้น (Palais de Tokyo, 2023)

ส่วนสำคัญจากผลงานของศิลปินที่ผู้สร้างสรรค์สนใจและคาดว่าสามารถนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ได้แบ่งออกเป็นสามส่วน ส่วนแรกคือในรูปแบบของการผสมผสานสื่อหลากหลายรูปแบบในหนึ่งผลงาน โดยเฉพาะการนำศิลปะการจัตวางหรือผลงานประติมากรรมมาใช้ในการสร้างฉากเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะการแสดงสด ในส่วนของศิลปะการจัตวางนั้นอาจรวมถึงการนำความหมายหรือบริบทเฉพาะของพื้นที่ที่ใช้แสดงมาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาร่วมด้วย ส่วนต่อมาคือการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างร่างกายและพื้นที่ผ่านการเชื่อมโยงด้วยสีหรืออริยาบถหนึ่ง ส่วนสุดท้ายคือ การสร้างพื้นที่ภายในผลงานเพื่อให้ผู้ชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์

จากข้อมูลและตัวอย่างข้างต้นจะทำให้เห็นว่า เพศเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในการก่อร่างวัฒนธรรมทางความคิดของสังคม ความเป็นเพศสรีระ เพศสภาวะและเพศวิถีที่ถูกทำให้เข้าใจ เป็นสิ่งเดียวกันนั้นส่งผลอย่างมากต่อความเข้าใจของคนในสังคม โดยเพศสรีระมีอิทธิพลเป็น อย่างมาก เนื่องจากเป็นสิ่งแรกที่ดวงตาเห็นและกลายเป็นสิ่งที่ตัดสินว่า ลักษณะของเพศนี้ควร มีรูปแบบทางความคิดหรือบทบาทอย่างไรในสังคม อีกทั้งยังเป็นกรอบที่ยากที่จะหลุดพ้นอีกด้วย สำหรับผู้เขียนนั้น เพศถือเป็นต้นกำเนิดของปัญหาชายเป็นใหญ่ การเลือกปฏิบัติเนื่องจากเพศที่มี ความแตกต่างซึ่งตามมาด้วยปัญหาในเรื่องของการกดทับทางเพศ ผู้เขียนได้สนใจในประเด็นนี้ เนื่องจาก ผู้เขียนเป็นผู้หญิงและเรื่องที่ต้องการนำเสนอในการสร้างสรรค์ผลงานก็เป็นประเด็นที่ เกี่ยวข้องกับเพศหญิง ทั้งนี้ ผู้เขียนต้องการหาความเป็นไปได้จากชุดข้อมูลว่าจำเป็นหรือไม่ที่จะ ต้องใช้ลักษณะทางกายภาพหรือ สรีระร่างกายในการนำเสนอเรื่องการกดทับทางเพศ เราจะ สามารถสร้างความเป็นไปได้อื่นๆ ในการนำเสนออย่างไรได้บ้าง หากผู้เขียนไม่ต้องการจะใช้ ร่างกายเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอประเด็นที่ ต้องการ จะใช้อะไรที่สามารถสร้างภาพแทนและ ยังคงบ่งบอกถึงความเป็น ‘เพศ’ แทนตนเองได้บ้าง หรือเราจะสามารถหลุดออกจากความเป็น เพศหญิงที่สังคมสร้างขึ้นได้อย่างไร หากยังต้องการใช้ ร่างกายในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพรวมของข้อมูลจะทำให้เห็นว่ายังคงเป็นไปได้ยากที่จะแยกความเป็นเพศจากลักษณะจากสรีระ ความเป็นชายและหญิง หรือความเข้าใจในเรื่องเพศที่ถูก สร้างจากสังคมออกจากกัน โดยเฉพาะ ในสังคมไทยที่ยังมองว่าเป็นสิ่งเดียวกันอยู่ การสร้างสรรค์ ผลงานจึงอาจจะยังคงต้องพูดในเสียง ของเพศหญิงหรือมุมมองในเพศหญิงที่ทำให้ผู้ชมนั้นมองไกลกว่าแค่

ความเป็นเพศไปสู่ความเป็นมนุษย์ หรือการหาภาพแทนของความเป็นมนุษย์มากกว่าที่จะมองหาภาพแทนของความเป็นเพศ หญิงอาจจะเป็นสิ่งที่ดีกว่า เพื่อให้ผู้ชมเห็นว่าจริงอยู่ที่ต้องการนำเสนอการกตัญญูแต่ มากกว่าความเป็นเพศคือการกตัญญูกับความเป็นมนุษย์ด้วยกัน

การได้วิเคราะห์ข้อมูลชุดนี้ทำให้ผู้เขียนได้ย้อนคิดในหลายประเด็นว่า จำเป็นหรือไม่ที่เรา ยังคงต้องการนำเสนอประเด็นการกตัญญูกับ ‘เพศหญิง’ แค่ว่าเพราะผู้เขียนเป็นผู้หญิงในการสร้างสรรค์ ผลงานอาจฉายมุมมองไปสู่ในเรื่องของการมองให้ไกลกว่าการหยุดเกี่ยวกับเรื่องเพศ ได้หรือไม่ มิฉะนั้นก็จะไม่ต่างอะไรจากการติดกับดักในเรื่องของเพศสภาวะดั้งเดิม กลายเป็นว่า ผลงานอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ตอกย้ำและยอมรับระบบชายเป็นใหญ่ ให้ความสำคัญในการพัฒนาการ สร้างสรรค์งานในอนาคตของผู้เขียนอาจเป็น การก้าวข้ามความเป็นเพศไปสู่ความเป็นมนุษย์ ผู้เขียนเชื่อว่าหากเรามีความเสมอภาคโดยแท้จริง จะไม่มีการตั้งคำถามว่ากำลังถูกกตัญญูอยู่หรือไม่ ปัญหาจากระบบชายเป็นใหญ่ยังคงดำรงอยู่หรือเปล่า จะไม่มีใครมองว่าสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหา ในท้ายที่สุดคงไม่มีมนุษย์คนใดต้องตั้งคำถามในเรื่องของความเท่าเทียมอีก

บทที่ 3

กระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงาน

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ผู้หญิง : นัยพื้นที่แห่งความเท่าเทียม” ได้สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อสร้างพื้นที่ทางอิสรภาพของตนเองใหม่ ผ่านการผสมผสานของสองพื้นที่ที่มีมุมมองเรื่องเพศต่างกัน โดยใช้ลักษณะของการก้าวข้ามข้อจำกัดของร่างกายในความเป็นเพศของตนเอง ผ่านรูปแบบผลงานศิลปะการแสดงสด (Performance Art) ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และผลงานมิกซ์มีเดีย (Mixed media) หลังจากที่ถูกสร้างสรรค์ได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลแนวคิดในเรื่องกรอบของความ เป็นเพศที่ถูกสร้างขึ้นผ่านลักษณะทางสรีระร่วมกับวัฒนธรรมแล้ว ทำให้ได้ประเด็นที่น่าสนใจและนำมาคิดต่อยอดได้สองเรื่อง หนึ่งคือ การตีความใหม่ในเรื่องของการนำลักษณะทางร่างกายมาใช้ เพื่อให้เห็นถึงการแปรเปลี่ยนความหมายของลักษณะทางเพศที่สังคมกำหนดมาสู่การสร้าง ความหมายของความเป็นตนเอง ส่วนที่สองคือ การสร้างพื้นที่ภายในผลงานโดยอาจมีที่มาที่ไปจากร่างกาย มุมมองทางร่างกาย ความคิดเกี่ยวกับพื้นที่หรือการนำบริบทเฉพาะของแต่ละพื้นที่มาสร้างเป็นพื้นที่ใหม่ในนิยามความหมายอิสระของตนเอง โดยทั้งสองประเด็นนี้อาจมีการนำข้อจำกัดทางด้านร่างกายของผู้สร้างสรรค์มาเป็นส่วนขับเคลื่อนให้เห็นถึงความพยายามที่จะก้าวผ่านข้อจำกัดของสังคมเพื่อสร้างพื้นที่อิสรภาพของตนเองใหม่

ทั้งนี้ผู้เขียนจะขอเรียบเรียงการอธิบายกระบวนการสร้างสรรค์โดยเริ่มจากการสร้างโจทย์หรือประเด็นในการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละขั้น จากนั้นนำวิธีการสร้างสรรค์ ขั้นตอนในการเตรียมอุปกรณ์ สุดท้ายคือขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมไปถึงขั้นตอนในการติดตั้งผลงาน โดยชุดผลงานศิลปนิพนธ์นี้ได้แยกเป็นชุดงานย่อยทั้งหมด 4 ชุด ดังนี้

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด In the middle of me

ภาพที่ 16 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด In the middle of me

ที่มา : นางสาวพรรณชญาณิชฐ์ วิชรรัตน์ ถ่ายเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2567

1. ขั้นตอนการวางแผนการสร้างสรรค์

สำหรับผลงานชุดนี้ผู้สร้างสรรค์ได้พยายามตั้งคำถามกับชุดความเชื่อที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับจากบริบทของสองพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน โดยพื้นที่แรกคือประเทศไทยที่ได้กำหนดบทบาทของความเป็นเพศและตัวตนของผู้สร้างสรรค์และอีกพื้นที่หนึ่งคือประเทศฝรั่งเศสที่ได้เปิดกว้างความเป็นเพศและตัวตนของผู้สร้างสรรค์ จึงเกิดเป็นบทสนทนาที่หึงคำถามกับตนเองเมื่อเผชิญกับสองชุดความเชื่อภายในตัวของตนเอง

สำหรับชุดผลงาน In the middle of me ที่ต้องการนำเสนอพื้นที่ระหว่างกลางทางความคิดเรื่องเพศและการประกอบสร้างตัวตนของตนเองใหม่ผ่านรูปแบบผลงาน Video Installation จำนวนสองวิดีโอ ที่เกิดจากบุคคลเดียวกันแต่มีมุมมองที่แตกต่างกันในเรื่องเพศ โดยนำวิธีการการสร้างความเป็นเพศและตัวตนของแต่ละสังคมมาทำเล่าเรื่องใหม่ โดยการสร้างเป็นลูปของวิดีโอเพื่อให้เกิดการทบทวนตนเองใหม่ซ้ำไปเรื่อยๆ ผ่านบทสนทนาของทั้งสองวิดีโอที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศและมุมมองความคิดที่มีต่อตนเองว่า ‘ฉันคืออะไร’ ซึ่งถูกติดตั้งในลักษณะของฝั่งที่อยู่ตรงกันข้ามกันเพื่อให้เกิดพื้นที่ว่างซึ่งเป็นพื้นที่ที่ผู้ชมรับชมผลงานและเปรียบเสมือนพื้นที่ระหว่างกลางทางความคิดของสองชุดความคิดที่เกิดขึ้นแก่ผู้ชมด้วยเช่นกัน ปฏิเสธไม่ได้ว่าการนำวิดีโอมาจัดวางเป็นรูปแบบที่ตอบรับที่สุดในเรื่องนี้ นั้นจึงเป็นเหตุผลที่ผู้สร้างสรรค์เลือกที่จะไม่นำวิดีโอทั้งสองชุดเปิดภายในอุปกรณ์รองรับอย่างทีวีและเลือกฉายผ่านโปรเจคเตอร์ เนื่องจากภาพที่เกิดขึ้นไม่มีความเป็นวัตถุและมีความเป็นระนาบที่ไม่ต่างจากพื้นที่ที่ผู้ชมผลงานยืนอยู่

2. การเสนอผลงาน

ผลงานวิดีโอจำนวน 2 ชุด

3. ขั้นตอนในการเตรียมอุปกรณ์สำหรับการถ่ายทำวิดีโอ

ในส่วนของผลงานชุดนี้ใช้อุปกรณ์ไม่มากนัก เนื่องจากผู้สร้างสรรค์ได้ทำการติดต่อทีมงานถ่ายทำวิดีโอเพื่อให้ผลลัพธ์เป็นไปตามที่ต้องการมากที่สุดในเรื่องของอุปกรณ์ คุณภาพกล้อง ไมค์และการติดตั้งไฟ ทำให้รายละเอียดเบื้องหลังในส่วนของการทำงานนั้นผ่านไปด้วยดี ส่วนอื่นๆ คือในเรื่องของการจัดเตรียมเสื้อผ้าในการถ่ายทำ เนื่องจากกายภาพผลงานวิดีโอที่ต้องการมีลักษณะครึ่งใบหน้า ตั้งแต่บริเวณจมูกลงมาถึงบริเวณกระดูกไหปลาร้า ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์จึงต้องมีการเตรียมเสื้อเกาะอกเพื่อป้องกันสรีระของตนเองและเพื่อให้ภาพที่ออกมามีลักษณะที่ต้องการโดยไม่ได้มีสิ่งใดรบกวนผิวหน้าบริเวณนี้

4. สถานที่ในการสร้างสรรค์ผลงานวิดีโอ

สถานที่ในการสร้างสรรค์วิดีโอจำนวน 2 ชุด

ผู้สร้างสรรค์ได้พิจารณาจากการย้อนกลับไปดูประเด็นที่ต้องการนำเสนอ แม้ว่าโจทย์ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้คือการสร้าง ‘พื้นที่’ ระหว่างกลางทางความคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศจากสองมุมมองที่มีความแตกต่างกัน หากแต่ในส่วนของวิดีโอคือการนำเสนอพื้นที่ ‘ภายใน’ หรือพื้นที่ทางความคิดของตนเอง เพื่อสร้างพื้นที่ระหว่างกลางอีกพื้นที่หนึ่ง หากแต่ในความเป็นจริงไม่มีสถานที่ใดที่จะสามารถแทนภายในของตนเองได้หรือหากมี ภาพพื้นที่ภายในของแต่ละคนก็ย่อมแตกต่างกันไปตามประสบการณ์และการใช้ชีวิตของแต่ละคน ดังนั้นผู้สร้างสรรค์จึงได้เลือกที่จะสร้างสรรค์ผลงานส่วนวิดีโอโดยการถ่ายในห้องที่มีผนังสีขาว ซึ่งมีลักษณะเป็นพื้นที่สมมติและมีความเป็นกลางที่สุด อีกทั้งลักษณะของห้องที่ใช้ในการถ่ายทำนั้นเป็นห้องปิดทึบที่มีเพดานสูง เมื่อพูดจะทำให้เกิดเสียงสะท้อนที่ก้องไปมา ด้วยความต้องการให้เสียงภายในวิดีโอมีลักษณะก้องกังวาลโดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับการใช้เอฟเฟคขณะตัดต่อวิดีโอ การถ่ายทำในสถานที่นี้จึงตอบโจทย์ในเรื่องของบรรยากาศและเสียงที่ต้องการ

5. บทสนทนาภายในวิดีโอ

เนื่องจากทั้งสองวิดีโอนี้เป็นบทสนทนาที่โต้ตอบกันไปมา ผู้สร้างสรรค์จึงได้จัดเตรียมบทสนทนาผ่านสองมุมมองที่คุยกับตนเองและคุยกับอีกฝ่ายในขณะเดียวกัน โดยมีที่มาที่ไปจากมุมมองทางฝั่งของผู้ที่อยู่ภายใต้กรอบของบทบาทที่สังคมได้วางไว้ ในขณะเดียวกันก็นึกสงสัยถึงที่มาที่ไปนี้เป็นในเชิงตั้งคำถามแต่ไม่กล้าออกจากกรอบจากการปลูกฝังของสังคมไทย และอีกมุมมองหนึ่งคือมุมมองของผู้ที่หลุดออกจากกรอบบทบาทและกำลังตั้งคำถามเนื่องจากไม่เข้าใจถึงอีกมุมมองหนึ่งแต่ในขณะเดียวกันก็มีความไม่แน่ใจว่าตนเองนั้นอยู่นอกกรอบที่ได้วางไว้จริงๆ รีเปล่าซึ่งเป็นมุมมองขณะที่ได้ใช้ชีวิตอยู่ที่ฝรั่งเศส

ในส่วนของการระบวนการได้มาในเรื่องของบทสนทนาเริ่มต้นจากโจทย์ที่ว่า ‘ฉันคืออะไร’ ขยายความคือตัวตนของฉันคืออะไร ฉันมองตัวเองอย่างไร ความเป็นเพศของตนเองนั้นคืออะไร ฉันรับรู้ความเป็นตนเองจากอะไร มีที่มาที่ไปจากที่ไหนในการรับรู้ตัวตนของตนเองและหากไม่มีสิ่งนั้นเราจะรู้ได้อย่างไรว่าเราคืออะไร เทาที่รู้นั้นคือตัวตนของฉันจริงๆ หรือไม่หรือเพียงใครบอกว่าฉันเป็น โดยบนสนทนานี้เกิดจากการพูดคุยกับตนเองที่ตั้งคำถามกันไปมาและมีการกล่าวถึงอีกบุคคลหนึ่งซึ่งก็คือสิ่งที่ปลูกฝังการรับรู้ให้เราเป็นเราโดยแยกออกเป็นสองบริบทพื้นที่คือจากประเทศไทยและประเทศฝรั่งเศส บทสนทนาที่เกิดขึ้นเป็นการทบทวนถึงความคิดและความเชื่อของตัวเองที่อยากขยายประเด็นนี้ให้มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น เพียงแค่เริ่มตั้งคำถามกับสิ่งที่เชื่อโดยอาจจะมีการตอบหรือไม่มีคำตอบก็ได้ สิ่งสำคัญคือการเริ่มตั้งคำถามถึงตนเองมากกว่า

สำหรับวิดีโอ 1 มีที่มาในการบอกว่าเป็นอะไรจากครอบครัวจากทางฝั่งประเทศไทยเป็นหลัก และสำหรับวิดีโอ 2 มาจากผัสสะทางสายตาที่เห็นและรู้สึกถึงเสรีภาพครั้งแรกที่ประเทศฝรั่งเศส หลังจากนั้นจึงเริ่มตั้งคำถามและเกิดการทบทวนซึ่งมีเนื้อความของทั้งสองวิดีโอ ดังนี้

วิดีโอ 1	วิดีโอ 2
ฉันคือ...	ฉันคือ...
เขาบอกฉันว่า ฉันคือ...	ไม่มีเขาบอกฉันว่า ฉันคือ...
ถ้าไม่มีเขาบอกฉัน แล้วฉันจะรู้ได้ไงว่า ฉันคือ...	ถ้ามีเขาบอกฉัน แล้วฉันจะรู้ได้ไงว่า ฉันคือ...

<p>เพราะไม่มีเขา ฉันก็ไม่รู้ว่า ฉันคือ...</p> <p>หมายความว่าถ้าไม่มีเขา ฉันก็ไม่รู้ว่า ฉันคือ... แล้ว ฉันคือ...</p> <p>เพราะถ้าไม่มีเขา ฉันก็ไม่แน่ใจว่า ฉันคือ...</p> <p>ไม่ แต่เท่าที่ฉันรู้ ฉันคือ...</p> <p>ฉันอยากรู้ว่า เขารู้ได้ไงว่า ฉันคือ...</p> <p>ถ้าไม่มีเขา ฉันจะรู้ไหมนะว่า ฉันคือ...</p> <p>เขาถามฉันว่า ฉันจะคิดไปทำไม ในเมื่อเขาบอกให้รู้อยู่แล้วว่า ฉันคือ...</p> <p>ต่างกันตรงไหน สิ่งที่ฉันเห็น สิ่งที่ฉันเลือกที่จะเห็นว่า ฉันคือ...</p> <p>ฉันจะได้คำตอบใหม่ว่า ฉันคือ...</p> <p>อืม ฉันคือ...</p> <p>ฉัน</p>	<p>เพราะมีเขา ฉันก็ไม่รู้ว่า ฉันคือ...</p> <p>หมายความว่าถ้ามีเขา ฉันก็ไม่รู้ว่า ฉันคือ... ฉันจะให้เขามาบอกว่า ฉันคือ...?</p> <p>เพราะถ้ามีเขา ฉันก็ไม่แน่ใจว่า ฉันคือ...</p> <p>ไม่ แต่เท่าที่ฉันรู้ ฉันคือ...</p> <p>ก็เหมือนที่ฉันอยากรู้ว่า แต่เขาคงไม่รู้หรอกว่า ฉันคือ...</p> <p>ถ้ามีเขา ฉันจะรู้ไหมนะว่า ฉันคือ...</p> <p>เขาไม่ถามฉันว่า ฉันจะคิดไปทำไม ไซ้สิ ฉันรู้อยู่แล้วว่า ฉันคือ...</p> <p>ต่างกันตรงไหน สิ่งที่ฉันเห็น อาจจะไม่ใช่สิ่งที่บอกฉันก็ได้ว่า ฉันคือ...</p> <p>หรือบางทีอาจไม่ต้องมีคำตอบก็ได้ว่า ฉันคือ... ฉัน ฉันคือ...</p>
--	---

ตารางที่ 1 บทสนทนาภายในวิดีโอผลงานวิทยานิพนธ์ชุด In the middle of me

6. อุปกรณ์ที่ใช้ในการติดตั้งผลงาน

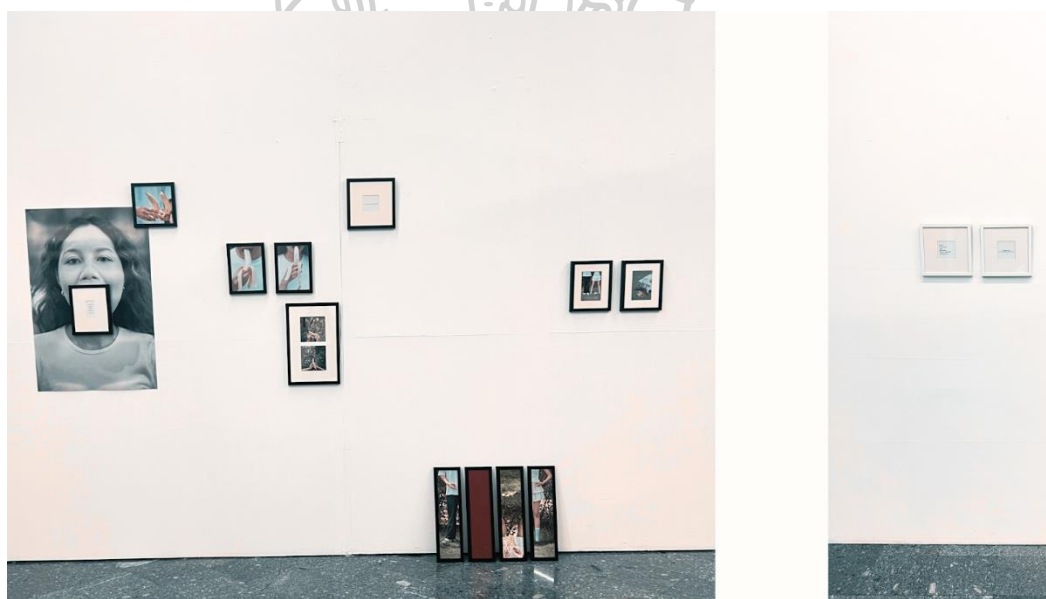
- โปรเจคเตอร์จำนวน 2 เครื่อง
- กล่องครอบโปรเจคเตอร์จำนวน 2 กล่อง

7. ขั้นตอนในการติดตั้งผลงาน

ผลงานชิ้นนี้ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกเทคนิค Video Installation โดยประกอบด้วยวิดีโอที่ผ่านการถ่ายทำและตัดต่อจำนวนทั้งสิ้น 2 วิดีโอ ฉายผ่านโปรเจคเตอร์ภายในห้องที่ไม่มีแสงสว่างและมีผนังสีดำ ในทิศทางตรงกันข้ามกันหรือก็คือวิดีโอละ 1 ผนัง บริเวณพื้นที่ระหว่างกลางวิดีโอทั้งสองนี้จะไม่มียึดหรือการจัดการใด เป็นเพียงพื้นโล่งเพื่อให้ผู้ชมสามารถโฟกัสกับวิดีโอทั้งสองวิดีโอนี้ได้อย่างเต็มที่

สำหรับผลงานชุดนี้มีส่วนที่น่าสนใจคือ มุมมอง ตำแหน่งในการติดตั้งและพื้นที่ว่างภายในผลงาน เพื่อสร้างพื้นที่ใหม่ที่สร้างมุมมองในการแลกเปลี่ยน เพราะหากวิดีโอสองชุดนี้ไม่ได้หันหน้าเข้าหากันและไม่ได้เว้นระยะให้เกิดพื้นที่ว่างกึ่งกลางภายในผลงานก็อาจทำให้การนำเสนอประเด็นที่ต้องการนั้นผิดเพี้ยนไป หากแต่ก็ยังมีส่วนที่ผู้สร้างสรรค์ได้ย้อนกลับมาตั้งคำถามภายในผลงานชุดนี้คือ จำเป็นจะต้องกำหนดภาพของตนเองที่เป็นผู้หญิงหรือไม่ เนื่องจากการใช้คำว่า ‘ฉัน’ อาจจบลงที่การต้องเป็นผู้หญิงเท่านั้นจากภาพที่ปรากฏ หากจะให้ผู้ชมมองไปไกลกว่าเป็นเพศเพื่อสร้างพื้นที่ใหม่ การเห็นเพศสรีระของเพศหญิงยังคงเป็นเรื่องจำเป็นหรือไม่ สิ่งนี้ได้เป็นจุดสำคัญที่ทำให้ผู้สร้างสรรค์ต้องการที่จะนำไปพัฒนาผลงานในชุดต่อไป

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Banana Peels

ภาพที่ 17 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Banana Peels

ที่มา : นางสาวพรรณชฎาณิชฐ์ วิชรรัตน์ ถ่ายเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2567

1. ขั้นตอนการวางแผนการสร้างสรรค์

ผลงานชุดนี้ได้ต่อยอดผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ EAT MY BANANA มาต่อยอดในเรื่องของการนำกล้วยมาตีความสัญลักษณ์ใหม่ ว่าสามารถนำกล้วยมาบอกเล่าเรื่องเพศได้อย่างไรบ้าง ร่วมกันกับการนำผลงานวิทยานิพนธ์ชุดก่อนหน้ามาพัฒนาในเชิงกายภาพ โดยสนใจในเรื่องของตำแหน่งและมุมมองของการติดตั้งผลงาน ซึ่งก็คือตำแหน่งในเรื่องของความสูงหรือต่ำ ซ้ายหรือขวา ตำแหน่งของตัวงานแต่ละชิ้นนั้นมีความสัมพันธ์กันและบอกเล่าเรื่องราวที่แตกต่างกัน อีกทั้งตำแหน่งนี้เกี่ยวข้องกับในเรื่องของพื้นที่ที่มีโอกาสให้ผู้ชมได้ตีความตามความเข้าใจของตนเอง ผู้สร้างสรรค์จึงได้เลือกรูปแบบผลงานเป็นผลงานศิลปะการจัดวางที่มีการผสมผสานระหว่างผลงานภาพถ่ายและผลงานกวีที่เปรียบเสมือนคำใบ้ของผลงานว่าผู้สร้างสรรค์ต้องการนำกล้วยมาพูดถึงในบริบทของเรื่องเพศ

เริ่มแรกคือจะนำกล้วยมาตีความสัญลักษณ์ใหม่อย่างไรผ่านมุมมองของตนเอง ผู้สร้างสรรค์จึงคิดไปถึงการถูกแทนให้มีความหมายของอวัยวะเพศชายและนำมาคิดลำดับในการเล่าเรื่องผ่านภาพในลักษณะที่อยู่ร่วมกันเป็น 1 ชุดผลงาน โดยคิดว่าขั้นนี้ต้องการบอกเล่าอะไร เมื่อมาสู่ผลงานชิ้นถัดไปที่อยู่สูงหรือต่ำกว่าจะบอกเล่าเนื้อหาในเรื่องนี้อย่างไร ก่อนจะเริ่มคิดจัดองค์ประกอบของภาพแต่ละชั้นเพื่อคิดหาองค์ประกอบโดยรวมอีกชั้นหนึ่ง รวมไปถึงการคิดตำแหน่งของบทกวีที่เข้ามาสอดแทรกระหว่างภาพ เพื่อไม่ให้มีความซ้ำซากและเป็นการเปิดกว้างทางความคิดมากยิ่งขึ้น

ผลงานชุดนี้ต้องการนำเสนอสัญลักษณ์ทางเพศที่เกี่ยวกับกล้วยมาเล่าในมุมมองใหม่ ที่แตกต่างจากความเข้าใจเดิม โดยเลือกนำเสนอรูปแบบผลงานภาพถ่ายและบทกวีที่นำมาเล่าเรื่องโดยใช้ตำแหน่ง มุมมองของการติดตั้งผลงาน โดยผลงานทุกชิ้นจะมีความสัมพันธ์ในการบอกเล่าประเด็นที่ต้องการสื่อสาร ไม่สามารถตีความเรื่องทั้งหมดผ่านการดูงานเพียง 1 ชิ้นได้

2. การนำเสนอผลงาน

- ภาพถ่ายจำนวน 13 ชิ้น
- บทกวี 3 ชิ้น

3. ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่าย

3.1 ขั้นตอนในการเตรียมอุปกรณ์

ผู้สร้างสรรค์ได้จัดเตรียมชุดสำหรับการถ่ายทำ กล้วย รองเท้าสีแดง เครื่องแต่งกายที่บ่งบอกเพศที่เป็นสีขาว ได้แก่ เสื้อ กระโปรงและกางเกง เป็นต้น รวมถึงเครื่องสำอางคือลิปสติกสีแดง แหวน

3.2 สถานที่ในการสร้างสรรค์ผลงาน

ได้เลือกเป็นที่ที่มีหญ้าและต้นไม้สีเขียว เพื่อขับเน้นสีแดงภายในผลงาน

3.3 มุมมองในการสร้างผลงานภาพถ่าย

- ภาพขณะอำปากจำนวน 1 ภาพ
- ภาพผู้สร้างสรรค์ยืนคู่กับนายแบบผู้ชาย และกำลังใช้นิ้วชี้ชี้บริเวณอวัยวะเพศของตนเอง
- ภาพที่กำลังถือกล้วย
- ภาพที่ยกกล้วยไว้เหนือหัว
- ภาพที่กำลังกินกล้วย
- ภาพที่ยืนคู่กับผู้ชายและมีเปลือกกกล้วยอยู่ใต้หว่างขาของผู้สร้างสรรค์ในขณะที่ผู้สร้างสรรค์ทำซิด
- ภาพที่ผู้สร้างสรรค์กำลังกอดขาก้มและนำมือปิดบริเวณอวัยวะเพศ โดยด้านหลังบริเวณก้นคือเปลือกกกล้วย

4. อุปกรณ์สำหรับการติดตั้งผลงาน

- ส่วน
- นี้อต
- กาวสองหน้าแบบหนา

5. ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานบทกวี

การสร้างสรรค์ผลงานบทกวีมี keyword สำคัญคือ ความจริง มายาคติและอิสระ ในชุดนี้มีทั้งหมด 3 ชิ้น ได้แก่

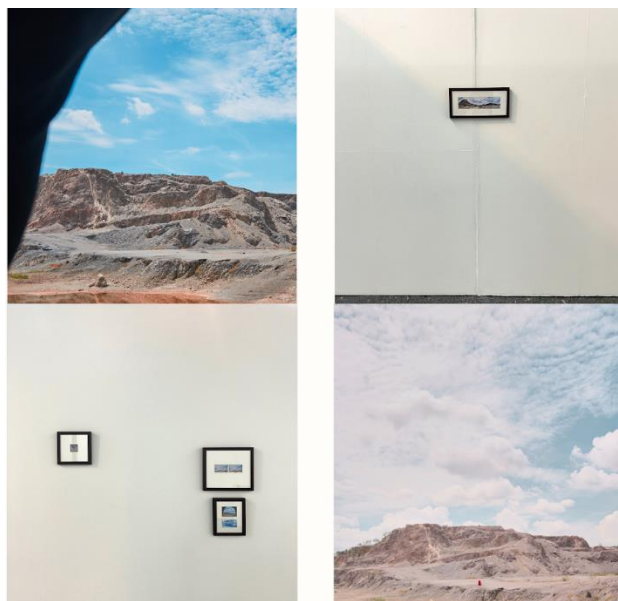
- ผลงานบทกวีชิ้นที่ 1 ที่เขียนว่า Where every person finds their space, Where ... dominate, and all are free แปลได้ว่า ที่ซึ่งทุกคนค้นพบพื้นที่ของตน ที่ซึ่ง ... ครอบครอง และทุกสิ่งมีอิสระ
- ผลงานบทกวีชิ้นที่ 2 ที่เขียนว่า A truth as old as time unfurls. ที่แปลว่า ความจริงเก่าแก่เมื่อเวลาผ่านไป
- ผลงานบทกวีชิ้นที่ 3 ที่เขียนว่า resound ripple always without Sound หรือแปลได้ว่า ‘ดังก้อง ระลอกคลื่น เสมอ ปราศจาก เสียง’

6. ขั้นตอนในการติดตั้งผลงาน

สำหรับผลงานชุดนี้มีส่วนที่ต้องกำหนดมุมมองในการดูคือ ภาพที่เป็นใบหน้าของผู้สร้างสรรค์ที่กำลังอ้าปากนั้น จะต้องอยู่พอดีกับระดับสายตาและบริเวณปากจะต้องทำการติดตั้งบทกวีและผลงานชิ้นอื่นนั้นมีการปรับเปลี่ยนตามแต่ละพื้นที่

สำหรับผู้สร้างสรรค์นั้นจุดที่สามารถนำไปพัฒนาต่อได้คือ ความหมายของตำแหน่งในการติดตั้งผลงาน มุมมองที่ต้องการให้ผู้ชมเห็น ลำดับสูงและต่ำของภาพที่มีความหมาย ทุกสิ่งล้วนแล้วแต่ซับซ้อนในการเล่าเรื่องได้สนุกและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยผู้สร้างสรรค์มองว่า การติดตั้งผลงานที่มีตำแหน่งเข้ามามีส่วนในการนำเสนอ นั้น เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้ตีความทางความคิดมากกว่าผลงานที่ติดตั้งในแนวระนาบที่เท่ากัน อีกส่วนหนึ่งคือในเรื่องของการนำสัญลักษณ์เดิมมาเล่าเรื่องใหม่ในมุมมองของผู้สร้างสรรค์เองโดยร่วมกับบทกวีหรือลักษณะของอิริยาบถภายในภาพ ในส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขคือการใช้สัญลักษณ์ที่ซ้ำซากและจำเจจนเกินไป รวมถึงบางภาพผลงานไม่ได้มีความแปลกใหม่เท่าที่ควร

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด *Between my leg*

ภาพที่ 18 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Between my leg

ที่มา : นางสาวพรรณชญาณิชฐ์ วิชรรัตน์ ถ่ายเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2567

1. ขั้นตอนการวางแผนการสร้างสรรค์

หลังจากได้หาข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของความเป็นเพศที่ถูกสร้างขึ้นโดยลักษณะความเป็นเพศสรีระหรืออวัยวะเฉพาะ จึงคิดต่อยอดว่าหากผู้สร้างสรรค์จะบอกเล่าเรื่องเพศนั้นมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดที่จะต้องบอกเล่าเนื้อหาหรือนำเสนอผ่านลักษณะทางกายภาพเท่านั้น ผู้สร้างสรรค์จึงได้ทำการสร้างโจทย์สำหรับชุดนี้ในการหาความเป็นไปได้ที่จะนำเสนอเรื่องเพศโดยไม่มีลักษณะทางกายภาพเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่บอกเล่าผ่านสิ่งอื่นที่ให้ผลลัพธ์ในการนำเสนอที่ต้องการได้เช่นกัน แต่ในขณะเดียวกันการบอกเล่าผ่านสิ่งอื่นนั้นจะทำให้ผู้คนคิดไปถึงการนำเสนอเรื่องเพศได้อย่างไร นั่นคือสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์เกิดการระมัดระวัง

ผู้สร้างสรรค์จึงคิดไปถึงการนำเสนอผ่านมุมมองของร่างกาย โดยไม่ผ่านร่างกาย โดยการเห็นเชื่อมโยงกันกับผัสสะทางสายตา การนำเสนอผ่านภาพเพื่อบอกเล่าเรื่องเพศจากสิ่งที่เห็นจึงเป็นอีกหนึ่งความคิดที่น่าสนใจ จากนั้นจึงคิดต่อไปว่าแล้วจะนำเสนอมุมมองภาพแบบไหน ซึ่งผู้สร้างสรรค์คิดไปถึงความยากลำบากในการก้มและเงยหน้าขึ้นของตัวผู้สร้างสรรค์เองที่กว่าจะเงยหน้าได้แต่ละครั้งนั้นต้องผ่านความเจ็บปวดและความพยายามที่จะเงยหน้าขึ้นมากขนาดไหน ซึ่งขณะที่ผู้สร้างสรรค์ได้

ทำการกั้นนั้นทำให้ผู้สร้างสรรค์เห็นภาพที่กลับหัวกลับหางจากภาพที่เคยเห็น ทั้งนี้มุมมองของภาพที่เปลี่ยนไปผ่านลักษณะมุมมองของร่างกายในท่าทางต่างๆ นั้นจึงเป็นสิ่งที่นำมาคิดต่อ

ภาพที่เห็นนั้นควรเป็นภาพของสิ่งใดที่จะนำมาใช้ในการบอกเล่าเรื่องเพศ โดยผู้สร้างสรรค์ย้อนนึกถึงขณะที่ไปฝรั่งเศสแล้วเห็นทิวทัศน์ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน มันมีความงดงามแตกต่างจากการบอกเล่าของสิ่งที่เคยรับรู้มา แต่ในขณะเดียวกันผู้สร้างสรรค์ก็ยังไม่ได้คิดไปถึงการนำบริบทของพื้นที่มาใช้ เนื่องจากไม่ได้เป็นประเด็นหลักในการนำเสนอ เพียงแต่ต้องการภาพในการบอกเล่าที่สื่อถึงอิสระ เสรีภาพมากกว่าผู้สร้างสรรค์จึงคิดไปถึงภาพพื้นที่ทิวทัศน์ธรรมชาติที่มีท้องฟ้าที่สวยงาม

หลังจากคิดทั้งหมดแล้วจึงมาในส่วนของรูปแบบที่จะบอกเล่าประเด็นที่ต้องการนำเสนอ โดยผู้สร้างสรรค์มองว่าการจะบอกเล่ามุมมองถึงความยากในการจะเห็นมุมมองแบบปกติ ส่วนสำคัญคือการบันทึกกระบวนการระหว่างนั้น จึงได้เลือกนำเสนอผ่านผลงานวิดีโอ หากแต่มีเพียงแค่ผลงานวิดีโอจะทำให้ผู้คนคิดไปถึงการเปรียบเทียบมุมมองและความเป็นเพศได้อย่างไร ผู้สร้างสรรค์จึงได้เลือกนำผลงานภาพถ่ายทิวทัศน์แบบปกติมาอยู่ในส่วนของการเปรียบเทียบระหว่างวิดีโอรวมกับการนำภาพ MRI มาเป็นส่วนหนึ่งในการบอกเล่าเรื่องเพศ

ผลงาน *Between my leg* ได้นำเสนอพื้นที่ของการพยายามก้าวข้ามข้อจำกัดในเรื่องเพศของตนเองผ่านมุมมองภาพใต้หว่างขาที่ต้องการมองภาพที่เห็นในมุมมองแบบปกติ เพื่อสร้างพื้นที่อิสระภาพและการหลุดพ้นจากการถูกกดทับทางเพศ โดยการนำภาพทิวทัศน์ (landscape) มาเป็นส่วนในการเล่าเรื่อง โดยนำเสนอผ่านรูปแบบผลงานสื่อผสม (Mixed media) ที่ประกอบด้วย ผลงานวิดีโอที่นำเสนอมุมมองทิวทัศน์แบบก้มหัวลงและพยายามที่จะเงยหน้าขึ้น ร่วมกับภาพถ่ายจากมุมมองปกติโดยรอบเพื่อเป็นการเปรียบเทียบระหว่างภาพของผู้ที่ไม่ได้ถูกกดทับและภาพของผู้ถูกกดทับ ต่อด้วยผลงานบทกวีที่นำเสนอการตีความเกี่ยวกับความเป็นทิวทัศน์และความเท่าเทียม ส่วนสำคัญสำหรับผลงานชุดนี้คือผลงานภาพ MRI กระดูกสันหลังที่แตกหักของผู้สร้างสรรค์ที่นำเลือดประจำเดือนอุดรอยแตกหักนี้ โดยเป็นส่วนสำคัญในการเล่าเรื่องถึงความยากลำบากในการเงยหน้าขึ้นเพื่อให้เห็นมุมมองปกติซึ่งยากกว่าบุคคลทั่วไป โดยผลงานทั้งหมดนี้ถูกติดตั้งในพื้นที่เดียวกัน

2. การนำเสนอผลงาน

- ผลงานวีดีโอจำนวน 1 วีดีโอ
- ผลงานภาพถ่ายจำนวน 1 ภาพ
- ผลงานจิตรกรรมจำนวน 1 ชิ้น
- ผลงานกวีจำนวน 1 บท

3. ขั้นตอนในการถ่ายทำวีดีโอ

3.1 ขั้นตอนในการเตรียมอุปกรณ์

ในส่วนของผลงานชุดนี้ผู้สร้างสรรค์ใช้อุปกรณ์ไม่มากนัก เนื่องจากผู้สร้างสรรค์ได้ทำการติดต่อทีมงานถ่ายทำวีดีโอเพื่อให้ผลลัพธ์เป็นไปตามที่ต้องการมากที่สุดในเรื่องของอุปกรณ์ คุณภาพ กล้อง ไมค์และการติดตั้งไฟ ทำให้รายละเอียดเบื้องหลังในส่วนของการถ่ายทำนั้นผ่านไปด้วยดี มีส่วนที่ผู้สร้างสรรค์ต้องทำการจัดเตรียมคือ เสื้อผ้าหรือชุดที่จะใช้ในการถ่ายทำ โดยผู้สร้างสรรค์ได้เลือกเสื้อสีขาว กางเกงสีดำเพื่อไม่ให้สะดุดตามากนักภายในวีดีโอ

3.2 สถานที่ในการสร้างสรรค์ผลงานวีดีโอ

ผู้สร้างสรรค์ต้องการพื้นที่ที่เห็นทิวทัศน์ในแนวยาวซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทำวีดีโอ เหตุผลคือต้องการพื้นที่ที่เห็นมุมมองของท้องฟ้าที่ติดกับพื้นดินได้อย่างชัดเจน จึงได้ทำการค้นหาพื้นที่หลากหลายแห่ง โดยที่ที่เหมาะสมและตรงกับภาพร่างมากที่สุดคือ แกรนด์แคนยอน จังหวัดราชบุรี

3.3 ขั้นตอนในการถ่ายทำวีดีโอ

สถานที่ที่ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกไปถ่ายทำนั้นมีพื้นที่ทิวทัศน์ในมุมมองด้านหน้าและด้านหลังที่แตกต่างกัน เนื่องด้วยผู้สร้างสรรค์ต้องการให้มุมมองของภาพที่เห็นนั้นแตกต่างกัน โดยมีลำดับขั้นตอนการถ่ายทำวีดีโอย่อยเพื่อมาตัดต่อเป็นวีดีโอผลงานแบบเต็มดังนี้

- วีดีโอย่อย 1 : ภาพมุมมองทิวทัศน์ด้านหน้า
- วีดีโอย่อย 2 : ภาพมุมมองทิวทัศน์ใต้หว่างขาของผู้สร้างสรรค์

โดยการถ่ายทำทั้งสองวีดีโอนี้ผู้สร้างสรรค์เป็นผู้ถือกล้องด้วยตัวเองเพื่อให้ได้มุมมองที่เหมือนกับสายตาดูมองไปข้างหน้าและมุมมองใต้หว่างขาที่เหมือนกับที่ตาเห็น

ความพิเศษของวิดีโอย่อย 2 นั้นคือการถ่ายมุมมองใต้หว่างขาของผู้สร้างสรรค์ เนื่องจากผู้สร้างสรรค์มีปัญหาเกี่ยวกับกระดูกสันหลัง การก้มเพื่อมองใต้หว่างขาและเงยหน้าขึ้นมาอยู่ในระยะปกติเป็นสิ่งที่ยากและอันตรายมากสำหรับผู้สร้างสรรค์ ทำให้ภาพที่ออกมานั้นมีความไม่นิ่งและมั่นคงและมีช่วงที่ก้มเงยเยอะเนื่องจากความเจ็บจากร่างกายที่พยายามเงยขึ้นมา เพื่อที่จะเห็นมุมมองทิวทัศน์ด้านหน้า (วิดีโอย่อย 1)

3.4 ขั้นตอนในการตัดต่อวิดีโอ

หลังจากการขั้นตอนของการถ่ายทำวิดีโอ ส่วนสำคัญต่อมาคือ ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างลักษณะของบทสนทนาตามลักษณะของภาพทิวทัศน์ที่เกิดขึ้นภายในวิดีโอ โดยเป็นบทสนทนาที่คนสองคนเห็นภาพทิวทัศน์ที่แตกต่างกันโดยนำท้องฟ้ามาเป็นสิ่งเปรียบเทียบกับภาพที่เห็นแตกต่างกัน บทสนทนาไม่ได้เป็นบทพูดที่มีเสียงภายในวิดีโอแต่จะเป็นลักษณะของตัวอักษรที่ประกอบภาพที่เกิดขึ้นในวิดีโอ

ลักษณะของเสียงภายในวิดีโอ นั้น ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้เสียงจากบรรยากาศจริงภายในพื้นที่มีเพียงบางช่วงที่จะใช้เสียงหายใจของผู้สร้างสรรค์ช่วงที่กำลังจะเงยหน้าขึ้นเนื่องจากความเหนื่อยและความเจ็บปวด โดยผู้สร้างสรรค์ได้สรุปขั้นตอนในการตัดต่อโดยคร่าว ดังนี้

ภาพ	ตัวอักษรบรรยาย	เสียง
เฟรมดำและค่อยๆ เปิดภาพทิวทัศน์วิดีโอย่อย 2 แบบกำลังลิ้ม ตา	-	เสียงจาก บรรยากาศ ณ สถานที่จริง
วิดีโอย่อย 2	งดงาม	
วิดีโอย่อย 1 (ตัดเข้ามาแบบเร็วๆ)	ไม่รู้สิ...ต่างจากที่คิดมากเลย	
วิดีโอย่อย 2 (ภาพจากทิวทัศน์อย่างเดี๋ยว ค่อยๆ เห็นซากางเกง)	ต่างยังไงเธอ เพิ่งรู้ว่าท้องฟ้าเป็นสีน้ำตาลเทาๆ ท้องฟ้าก็สีฟ้านี้ แต่ฉันไม่เห็น	

	<p>ไม่เห็นเธอ ข้างหน้าใจ ฉันกำลังมองข้างหน้า นั่นคือท้องฟ้า ฉันไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ฉันเห็นคือสิ่งที่มีจริงรีเปล่า สิ่งที่เห็นเป็นจริงเสมอ แล้วทำไมท้องฟ้าของเราไม่เหมือนกัน นั่นอาจเป็นท้องฟ้าของเธอ ฉันอยากเห็นท้องฟ้าสีฟ้า ไม่อยากจะเห็นท้องฟ้าของเธอแล้วหรือถึงอยากเห็นท้องฟ้า ของฉัน ท้องฟ้าไม่มีของใคร ฉันเพียงอยากเห็นท้องฟ้า ฉันอาจจะโกหกก็ได้ อาจจะไม่ใช่สีฟ้าก็ได้ ฉันอยากเห็นท้องฟ้า ท้องฟ้าอาจจะสีน้ำตาลเทาๆ แบบที่เธอเห็นก็ได้ เรื่องนั้นฉันจะตัดสินใจเอง</p>	
<p>วิดีโอย่อย 2 (ช่วงกำลัง เงยหน้าขึ้น)</p>	-	เสียงชอบ เหนื่อย
<p>ค่อยๆ เฟดเป็นเฟรม ขาว และเห็นภาพวิดีโอ ย่อย 1 เวลา 1 วินาที</p>		ข้อสงสัย บรรยากาศ

ตารางที่ 2 ขั้นตอนในการตัดต่อผลงานวิทยานิพนธ์ Between my leg

4. ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่าย

ในส่วนของผลงานภาพถ่ายนั้นคือการเปรียบเทียบมุมมองระว่างผลงานภาพถ่ายและวิดีโอ โดยผลงานภาพถ่ายจะมีมุมมองดังนี้

- ภาพทิวทัศน์แบบพาโนรามาตั้งแต่ ภาพของวิถีโอโยย 1 มาถึงภาพของวิถีโอโยย 2 จำนวน 1 ภาพ
- ภาพนิ่งทิวทัศน์จาก วิถีโอโยย 1 จำนวน 1 ภาพ
- ภาพนิ่งทิวทัศน์จาก วิถีโอโยย 2 (มุมมองปกติที่ไม่ใช่ได้หว่างขา) จำนวน 1 ภาพ
- ภาพท้องฟ้า จำนวน 2 ภาพ

สำหรับอุปกรณ์และสถานที่เหมือนกันกับผลงานวิดีโอ

5. ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

ผู้สร้างสรรค์ได้นำภาพ MRI กระดูกสันหลังของผู้สร้างสรรค์มาสร้างสรรค์ผลงาน โดยการนำเลือดประจำเดือนทาลงบนส่วนที่แตกร้าวของกระดูกสันหลัง จำนวน 1 ชิ้น

6. ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานกวี

ผู้สร้างสรรค์ได้คิดบทกวีภาษาอังกฤษที่มี keywords สำคัญคือ ความเป็นทิวทัศน์ เปรียบเทียบกับความเท่าเทียม 1 ชิ้น ซึ่งมีเนื้อความดังนี้

“No borders drawn, no lines defined,
No boundaries marked, no fences tall,
No between my leg, in every eye
Different sex, voices, names,
Above and below, the sky and land
Without myth
We're all the same.”

ซึ่งมีความหมายว่า “ไม่มีเส้นขอบ ไม่มีการกำหนดเส้น ไม่มีขอบเขต ไม่มีรั้วสูง ไม่อยู่ระหว่างขาของฉันในทุกสายตา เพศ เสียง ชื่อ ที่แตกต่างกัน บนและล่าง ท้องฟ้าและพื้นดิน ปราศจากตำนาน เราทุกคนก็เหมือนกัน”

7. อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการติดตั้งผลงาน

- โปรเจคเตอร์ 1 เครื่อง
- กล่องครอบโปรเจคเตอร์ 1 กล่อง
- ปลั๊กพ่วง
- เทปปิดสายไฟ
- กาวสองหน้า
- สว่าน
- นี้อด

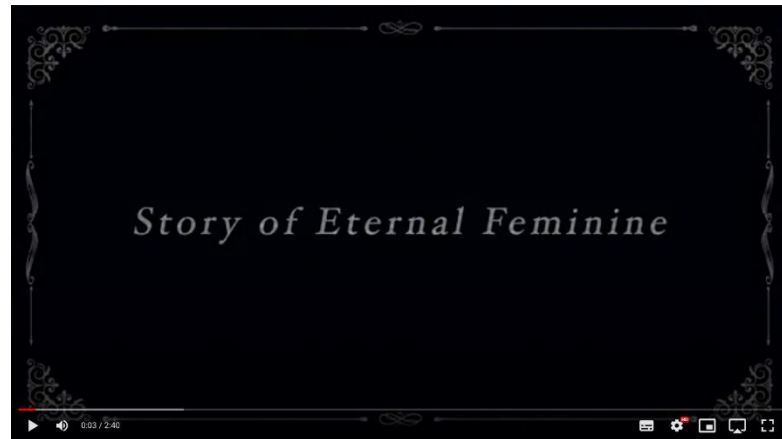
8. ขั้นตอนในการติดตั้งผลงาน

ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดมุมมองในการติดตั้งงานที่เฉพาะเจาะจง โดยลำดับและตำแหน่งในการมองภาพนั้นมีส่วนสำคัญในการบอกเล่าผลงานชุดนี้โดยผลงานชิ้นแรกที่ผู้ชมเห็นจะเป็นภาพ MRI กระดูกสันหลัง ต่อจากนั้นจะเป็นภาพถ่ายทิวทัศน์ขนาดเล็กและต่อด้วยผลงานที่เป็นกวี ผู้ชมจะมีพื้นที่ระหว่างกลางสำหรับการดูงาน ส่วนของวิดีโอจะฉายเป็นเหมือนกับมุมมองด้านข้าง และตำแหน่งจะอยู่ด้านหลังของผู้ชม ฝั่งด้านหน้าของวิดีโอหรือก็คือฝั่งของผู้ชมนั้นจะเป็นภาพทิวทัศน์ขนาดใหญ่ สำหรับผลงานชิ้นที่เหลือจะแปรผันไปกับพื้นที่เพื่อหาความเหมาะสม

ส่วนที่สามารถนำมาพัฒนาต่อยอดได้คือ การนำรูปแบบการสร้างสรรค์ต่างๆ มาประกอบสร้างและบอกเล่าเรื่องราวในประเด็นที่ต้องการ โดนมีการเชื่อมโยงกันไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ในส่วนของการติดตั้งผลงานที่มีความเฉพาะเจาะจง กำหนดมุมมองให้ผู้ชมได้เห็น ด้านหน้าเห็นอย่างไร ด้านหลังจะเห็นอย่างไร ก่อนที่จะไปถึงชั้นหลังสุดของสายตา ชั้นก่อนหน้าได้บอกเล่าอะไรและส่วนที่สำคัญคือการทดลองนำมุมมองที่เกี่ยวข้องกับกายภาพของร่างกายมาเป็นสิ่งบอกเล่าเรื่องราวในเรื่องเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศ ถือเป็น การนำเสนอการเปิดพื้นที่มุมมองใหม่ให้ผู้ชมได้สัมผัสว่าความเป็นทิวทัศน์จะบอกเล่าเรื่องราวอย่างไรในมุมมองเรื่องเพศ ส่วนที่ควรปรับปรุงคือ ภาพรวมหลังจากการติดตั้งนั้นไม่ค่อยสวยงามเท่าไรแม้ว่าจะตรงกับประเด็นที่ต้องการสื่อสาร เนื่องจากผู้สร้างสรรค์มองว่ากายภาพงานที่น่าดึงดูดก็เป็นอีกหนึ่งความสำคัญที่จะทำให้เกิดเวลาในการรับชมจนไปสู่ประเด็นที่ต้องการนำเสนอ

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Story of Eternal Feminine

ภาพที่ 19 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Story of Eternal Feminine

ที่มา : นางสาวพรรณชญาณิชฐ์ วิชรัตน์ ถ่ายเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567

1. ขั้นตอนการวางแผนการสร้างสรรค

สำหรับผลงานชุดนี้ผู้สร้างสรรคได้ทำการค้นคว้าข้อมูลในเรื่องของปัญหาความเท่าเทียมทางเพศที่ยังคงดำรงอยู่ในสังคม ก่อนจะพบว่าไม่ได้มีความแตกต่างอะไรจากในอดีตมากนัก นอกเหนือจากการที่สังคมพยายามผลักดันให้ปัญหาการพูดเรื่องเพศอยู่ในฐานะของสิ่งที่ผ่านมาแล้วโดยปกปิดปิดปัญหาที่ยังคงดำรงอยู่ในปัจจุบัน ผู้สร้างสรรคจึงคิดไปถึงบทสัมภาษณ์ การพูดถึงปัญหาในพื้นที่ของสื่อและพื้นที่สาธารณะโดยนำเสนอออกมาผ่านรูปแบบผลงานวิดีโอจากการสัมภาษณ์ตัวผู้สร้างสรรคเองที่ให้อยู่ในรูปลักษณะของความเป็นอดีต และต้องการซ้อนทับร่วมกับความเป็นปัจจุบัน โดยการนำเสนอรูปแบบศิลปะการแสดงสอดร่วมกับผลงานวิดีโอ

ผลงาน Story of Eternal Feminine ที่ต้องการนำเสนอการต่อยอดถึงปัญหาที่ผู้หญิงยังคงติดหล่มของความเป็นเพศที่สังคมเป็นผู้กำหนด ซึ่งไม่มีความแตกต่างจากในอดีต โดยนำเสนอผ่านผลงานวิดีโอที่บอกเล่าเรื่องราวของผู้หญิงที่ติดอยู่ในลูปของความเป็นหญิงร่วมกับศิลปะการแสดงสด (Performance Art) เนื้อหาภายในวิดีโอคือการสัมภาษณ์ถึงปัญหาความเป็นผู้หญิงและความฝันของผู้หญิงที่ต้องการจะหลุดออกจากกรอบ ในขณะที่ส่วนของการแสดงสดจะเป็นการอำาา แสดงนัยยะของมุมมองในเรื่องเพศและเป็นตำแหน่งของวิดีโอ เปรียบเสมือนให้ผู้ชมมองวิดีโอและหว่างขาไปพร้อมๆ กัน ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเผชิญกับการถูกก่อกวนผ่านเสียงภายในผลงานวิดีโอ ผลงานชุดนี้จึงเป็นการทับซ้อนระหว่างอดีตจากภาพวิดีโอเก่า วิธีการนำเสนอแบบเก่าร่วมกันกับความเป็นปัจจุบันจากการแสดงสด หรืออีกนัยหนึ่งก็คือปัญหาเรื่องเพศในอดีตและปัจจุบันคือสิ่งเดียวกัน มีความเชื่อมโยงกันและยังคงเป็นปัญหาสืบเนื่องที่ต้องการให้ผู้ชมที่ชมผลงาน ณ ขณะนั้นได้เล็งเห็นถึงปัญหาผ่านหว่างขาของผู้สร้างสรรค

2. การนำเสนอผลงาน

ผลงานวิดีโอจำนวน 1 วิดีโอ

ผลงานศิลปะการแสดงสด 1 ชุด (ร่วมกันกับผลงานวิดีโอ)

3. ขั้นตอนในการถ่ายทำวิดีโอ

สำหรับผลงานในชุดนี้จะมีลักษณะของการสัมภาษณ์ โดยคำตอบที่ออกมาไม่ได้มีการเตรียมชุดคำตอบไว้ล่วงหน้า หากแต่เกิดจากการถ่ายทำซ้ำๆ เป็นจำนวนสามรอบ บทสนทนาที่ปรากฏภายในคลิปจะถูกคัดเลือกโดยผู้สร้างสรรค์อีกครั้งหนึ่งและมีการตัดต่อบทสนทนาจากอีกวิดีโอหนึ่งมาสู่วิดีโอหนึ่งประเด็นคำถามของการสัมภาษณ์นี้คือ ‘ผู้หญิง’ โดยชุดคำถามที่ทางฝั่งของทีมงานถ่ายทำได้ถามนั้นมีทั้งหมดสี่คำถามด้วยกัน ได้แก่

- ครอบคลุมแนะนำตัวหน่อย
- มีความทรงจำไหนที่จำไม่เคยลืมไหม
- มีความฝันไหม
- กำลังฝันถึงอะไร

3.1 ขั้นตอนในการตัดต่อวิดีโอ

หลังจากขั้นตอนของการถ่ายทำวิดีโอ แล้วผู้สร้างสรรค์ได้ทำการคัดเลือกบทสัมภาษณ์เพื่อทำการตัดต่อ โดยมีเนื้อความจากตารางด้านล่างนี้

ลักษณะของเสียงภายในวิดีโอ นั้น ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้เสียงจากบรรยากาศจริงภายในพื้นที่เสียงของผู้สร้างสรรค์ขณะสัมภาษณ์และเสียงเอฟเฟกต์ของทีวีเก่า เนื่องจากตั้งใจว่าจะติดตั้งผลงานชุดนี้ภายในทีวี

ภาพและสีของวิดีโอ นั้นจำลองลักษณะของภาพที่เปิดในทีวีเก่า ผ่านการใช้งานระยะเวลาหนึ่งแล้ว โดยจะเป็นโทนสีซีดทางเขตน้ำตาล โดยผู้สร้างสรรค์ได้สรุปขั้นตอนในการตัดต่อโดยคร่าวดังนี้

ภาพ	ตัวอักษรบรรยาย	เสียง
เฟรม 1 พื้นหลังดำ ตัวอักษรขาวครีม	Story of Eternal Feminine	เสียง ขณะ เปิดทีวี
เฟรม 2 พื้นหลังดำ ตัวอักษรขาวครีม	This story for human only and Explicit humanity content	เก่า

<p>ภาพขณะกำลังถ่าย สัมภาษณ์ ช่วงเวลา 0.00-0.41 นาที</p>	<p>เอาจริงๆ คือเราก็มีชื่อของเรา แต่เรารู้สึกว่าเวลาที่เรารู้สึกว่าสิ่งที่มากกว่าชื่อของเราคือความเป็นผู้หญิงของเรา และเรารู้สึกว่าคำว่าผู้หญิงมันแทนชื่อของเรา คือไม่ว่าเราจะเคลื่อนไปทางไหนไม่ว่าเราจะทำอะไร คำว่าผู้หญิงมันผูกติดกับเรามากกว่าชื่อของเราอีก</p> <p>เรารู้สึกเขาไม่ได้ปฏิบัติกับเราเพราะเราเป็นใคร หรือชื่อของเรา แต่เพราะเราเป็นผู้หญิง เราอาจจะชื่อผู้หญิงก็ได้</p>	
<p>ภาพขณะกำลังถ่าย สัมภาษณ์ ช่วงเวลา 0.42-2.42 นาที (สลับกับเอฟเฟกต์ ของทีวีที่กำลังเสีย)</p>	<p>เรื่องตอนเด็กๆ เราโตมากับแวดล้อมที่เป็นผู้ชายมาตลอดส่วนมากด้วย แม้ว่าเราเติบโตมากับครอบครัวแยก และมีชัยก็มีเพื่อนผู้ชายอีก เราเจอการเปรียบเทียบเยอะ มันมีข้อห้ามเยอะมากกับการที่คุณมีมดลูก การที่คุณมีรังไข่ การที่คุณถูกเรียกว่าเป็นผู้หญิงและมันมักจะเป็เหตุผลของข้อห้ามนั้น ไอ้คำว่าผู้หญิงอะซึ่ง ตั้งแต่ตอนเด็กจนถึงตอนนี้ก็ยังเป็นสิ่งที่เราไม่เข้าใจว่าทำไมการเป็นผู้หญิงของเรามันถึงสามารถเป็นเหตุผลในการห้ามให้เราทำอะไร หนึ่ง หรือไม่ควรทำอะไร หนึ่ง เป็นข้อจำกัดเราหลายๆอย่าง เรารู้สึกว่าเรื่องที่เราจะทำมันไม่ได้เป็นเรื่องที่ทำให้ใครเดือดร้อน มันไม่ได้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับใคร</p> <p>ตอนนั้นมันก็เหมือนเป็นความคิดเด็กๆ ว่าเพราะเราต้องเป็นผู้ชายหรือเปล่าถึงจะสามารถพูดได้</p> <p>เราไม่อยากให้โลกนี้มีผู้หญิง (ซ้ำแบบรวนๆ 4-5 รอบ)</p> <p>และไม่ได้อยากให้โลกนี้มีผู้ชายด้วย อยากให้ฉันเป็นมนุษย์คนหนึ่ง เธอเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่อยู่ด้วยกันบนโลกใบนี้ นอบน้อมกันไม่ได้แบ่งว่าเราทำอะไรได้ไม่ได้ เอาจริงไม่ได้อยากมาพูดว่าผู้หญิงทำอะไรได้ไม่ได้ เพราะผู้ชายก็คมีข้อจำกัดเหมือนกัน เราไม่รู้ แต่ความฝันของเราคือการไม่แบ่งถึงเพศอะไรเลย เราไม่อยากให้เอาร่างกายภายนอกที่เราเลือกไม่ได้ หรือกายภาพ <u>ชีวภาพ หรืออะไร</u></p>	

	<p>ก็แล้วแต่ที่ตาคุณเห็นมาเป็นตัวตัดสินว่าฉันควรจะต้องทำอะไร ฉันไม่ต้องทำอะไร ฉันควรถูกเรียกว่าผู้หญิง ฉันควรถูกเรียกว่าผู้ชาย ฉันไม่ได้อยากให้มันแบบนั้น</p> <p>เราแค่อยากมีอิสระ เพราะเรารู้สึกว่าอิสระสำหรับเรามันไม่ได้ไปละเมิดใคร</p> <p>เราแค่อยากจะถามว่า ก็ทำให้มันปกติเหมือนกันไม่ได้เหรอ เข้าใจไหม แคร์รู้สึกว่าถ้าเรื่องนั้นคุณทำไม่ได้ทำไมฉันถึงทำไม่ได้ แล้วถ้าเรื่องนั้นมันไม่ได้ทำร้ายใครทำไมฉันถึงทำไม่ได้</p> <p>ก็คงคำตอบเดิม ไม่อยากให้โลกนี้มีผู้หญิง ไม่อยากให้โลกนี้มีผู้ชาย อยู่กันในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง ไม่ใช่ในฐานะผู้หญิง ในฐานะผู้ชาย เราก็คงยังยืนยันคำตอบเดิม ถึงแม้ว่าเสียงของเราอาจจะไปถึงหรืออาจจะไปไม่ถึง แค่อยู่กับแบบธรรมดาเพราะเรากำลังเรียกร้องความธรรมดา</p>	
<p>พื้นหลังคำ ตัวอักษร ขาวครีม</p>	the end	<p>เสี ย ง ข ณ ะ เปิดทีวี เก่า</p>
<p>พื้นหลังคำ ตัวอักษร ขาวครีม</p>	<p>Artist : Phanchayanit Watchararat</p> <p>Model : Phanchayanit Watchararat and Pakachit Purichawan</p>	<p>เสี ย ง ข ณ ะ ปิดทีวี</p>

ตารางที่ 3 ขั้นตอนในการตัดต่อวีดิโอผลงานวิทยานิพนธ์ชุด Story of Eternal Feminine

4. อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการติดตั้งผลงาน

- ทีวีเก่า 1 เครื่อง
- เครื่องเล่น DVD

- พาเลทไม้ 4 ชุด
- ปลั๊กพ่วง
- เทปปิดสายไฟ
- ผ้า màn สีแดง
- ส่วาน
- นี้อต
- โคมไฟ
- ดอกไม้แห้ง

5. ขั้นตอนในการติดตั้งผลงาน

ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการสร้างพื้นที่จำลองห้องๆ หนึ่งโดยมีฉากเป็น màn สีแดง ติดตั้งทีวีไว้บริเวณกึ่งกลาง โคนด้านหลังที่วินั้นต้องการเพื่อพื้นที่สำหรับการแสดงสด ร่วมกับผลงานวิดีโอที่ติดตั้งผ่านทีวี บริเวณรอบๆ จะถูกตกแต่งด้วยดอกไม้แห้งและวัตถุที่แทนสัญลักษณ์ในเรื่องเพศต่างๆ

ผลงานชุดนี้มีส่วนที่น่าสนใจคือการผสมผสานสื่อหลากหลายรูปแบบหากแต่มีการนำเสนอเนื้อหาในทิศทางเดียวกันและเสริมกำลังของประเด็นที่ต้องการนำเสนอ มีเรื่องของการสร้างพื้นที่และบรรยากาศที่มีความเป็นจริงผสมผสานกับการอยู่ผิดที่ผิดทางที่สร้างความไม่จริงให้กับวิดีโอและการแสดงสด ส่วนที่ต้องปรับปรุงคือเรื่องของการให้ผู้ชมได้เข้ามามีส่วนร่วมในผลงาน เนื่องจากลักษณะของการติดตั้งนั้นราวกับปิดกั้นผู้ชมไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของผลงานซึ่งขัดแย้งต่อความต้องการของผู้สร้างสรรค์

สำหรับกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด ‘ผู้หญิง : นัยพื้นที่แห่งความเท่าเทียม’ ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างพื้นที่ทางอิสระภาพของตนเองใหม่ ผ่านการผสมผสานของสองพื้นที่ที่มีมุมมองเรื่องเพศต่างกัน โดยใช้ลักษณะของการก้าวข้ามข้อจำกัดของร่างกายในความเป็นเพศของตนเองผ่านกระบวนการและรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผลงานภาพถ่าย ผลงานวิดีโอ ผลงานศิลปะการแสดงสด (Performance Art) ผลงานศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และผลงานสื่อผสม (Mixed Media) ซึ่งรูปแบบกล่าวมานี้มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับโจทย์ที่ตั้งไว้ในผลงานแต่ละชุดโดยไม่หลงลืมที่จะต้องตอบรับกับแนวความคิดและวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ด้วย ทั้งนี้จึงขอสรุปการบอกเล่าเนื้อหาผลงานในแต่ละชุดที่มีความเกี่ยวเนื่องกันดังนี้

เริ่มต้นจากผลงานชุด ‘In the middle of me’ ที่ได้เป็นจุดเริ่มแรกของการผสมผสานสองชุดความเชื่อในบุคคลคนเดียวกัน สร้างพื้นที่กึ่งกลางทางความคิดเพื่อหาการนิยามที่เป็นตนเองได้มากที่สุดภายใต้ความเชื่อที่ล้อมรอบเราอยู่ ต่อมาคือผลงานชุด ‘Banana Peels’ โดยการหยิบจับวัตถุอย่างกล้วยที่เป็นสัญลักษณ์เกี่ยวกับเพศชายมาแล้วเรื่องใหม่ การค่อยๆ ปลอกเปลือกออก การนำวัตถุที่แทนเพศชายทิ้งไปและเปิดพื้นที่ให้ผู้หญิงได้พูดในมุมมองของความเป็นเพศผ่านสัญลักษณ์เพศชายบ้าง ต่อมาผลงานชุด ‘Between my leg’ ที่นำเสนอถึงความพยายามที่จะเห็นโลกในมุมมองปกติจากการถูกทำให้เชื่อว่า การกดทับและต้องเห็นมุมมองและพื้นที่ใต้หว่างขาตลอดเวลาอันเป็นสิ่งที่ป็นจริงและปกติมาตลอดและสุดท้ายคือผลงานชุด ‘Story of Eternal Feminine’ ที่ต่อยอดถึงปัญหาความไม่เท่าเทียมทางเพศนั้นยังคงดำรงอยู่ในปัจจุบันไม่ได้แตกต่างจากในอดีต เปิดพื้นที่ให้การพูดถึงปัญหานี้ยังคงไม่จางหาย หากแต่ถูกทำให้เป็นอดีตและมองว่าปัญหานี้ได้หายไปแล้ว โดยรวมแล้วแม้ว่ารูปแบบทางกายภาพของผลงานจะปรับเปลี่ยนไปตามเนื้อหาของผลงานแต่ละชุดหากแต่ก็ยังคงตอบรับกับวัตถุประสงค์และแนวความคิดเริ่มต้น เป็นส่วนขับเคลื่อนให้มีการให้ความสำคัญกับแนวความคิดหรือประเด็นที่ต้องการนำเสนอมากกว่าการเน้นไปที่รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เพราะสำหรับผู้สร้างสรรค์แล้ว รูปแบบเพียงหนึ่งอย่างไม่สามารถนำเสนอได้ทุกประเด็นที่ต้องการ สิ่งสำคัญคือการหารูปแบบที่เหมาะสมในการนำเสนอประเด็นนั้นๆ มากกว่า

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด ‘ผู้หญิง : นัยพื้นที่แห่งความเท่าเทียม’ นำเสนอพื้นที่ อีสรภาพทางความคิดในเรื่องเพศใหม่ ได้วิเคราะห์กระบวนการจากผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ ในส่วน ของทั้งรูปแบบและแนวความคิด จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ในประเด็นศึกษา เกี่ยวกับแนวคิดเรื่องเพศและพบว่าผู้สร้างสรรค์มีความสนใจในการนำความเป็นเพศที่เคยรับรู้และ เข้าใจมาตีความใหม่ในมุมมองของตนเอง

วิเคราะห์ผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์นั้น จะเป็นการทดลองเพื่อหาความเป็นไปได้ในเชิงรูปแบบที่ หลากหลายตามลักษณะของเนื้อหาของผลงานในแต่ละชุด ทั้งนี้เพื่อกลับมาวิเคราะห์ว่ารูปแบบใดที่ ตอบโจทย์กับวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ควรจะต้องมีการผสมผสานรูปแบบที่หลากหลายหรือไม่ อย่างไร และเพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น หรือแนวความคิดแบบนี้จะทำให้เกิดเทคนิคใหม่หรือนำไปสู่รูปแบบที่ สามารถนำเสนอประเด็นที่ต้องการได้มากที่สุด สร้างความน่าสนใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยทั้งนี้ผู้ สร้างสรรค์ได้เน้นไปที่การทดลองความหลากหลายมากกว่าที่จะเลือกรูปใดรูปแบบหนึ่ง

1. ผลงานชุด EAT MY BANANA

ภาพที่ 20 ผลงานก่อนศิลปินพันธุ์ชุด EAT MY BANANA

ชื่อภาพ : EAT MY BANANA

เทคนิค : ศิลปะการแสดงสด

ระยะเวลา 4.36 ชั่วโมง

ปีที่สร้าง 2566

ผลงานชุด EAT MY BANANA เป็นศิลปะการแสดงสดในเชิงทดลอง โดยได้ทำการนั่งอ่านหนังสือในลักษณะที่อยู่ผิดที่ผิดทางกับเก้าอี้พร้อมกับกินกล้วยที่กำลังบดบังการอ่านหนังสือ The second sex ของซีโมน เดอโบวัวร์ โดยผู้สร้างสรรค์ได้ทำการกินกล้วยที่บดบังตัวอักษรที่อยู่บนหนังสือไปเรื่อยๆ จนหมด โดยพื้นที่คือบริเวณสวนสาธารณะที่ผู้คนมักมาทำกิจกรรมการรวมกลุ่มเพื่อถกเถียงเรื่องเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพของความเป็นเพศ เชื้อชาติและมีกลุ่มคนที่หลากหลายช่วงวัยภายในพื้นที่แห่งนี้ ในระหว่างการแสดงสดผู้สร้างสรรค์จะมีการอิมจนไม่สามารถที่จะกินต่อได้แต่ก็ยังคงฝืนกิน มีบางจังหวะที่รู้สึกอยากสำรอกแต่ก็พยายามฝืนทนกินจนหมดเพื่อไม่ให้กล้วยบดบังในการอ่านหนังสือเรื่องเพศ โดยจำนวนกล้วยมีจำนวน 25 ลูกเท่ากับจำนวนอายุของผู้สร้างสรรค์ สิ่งที่ทำให้ผู้สร้างสรรค์ประทับใจคือขณะที่มีผู้คนมาถามเกี่ยวกับการแสดงสดพร้อมถกเถียงแนวคิดภายในหนังสือที่ผู้สร้างสรรค์กำลังอ่านและกินกล้วยไปพร้อมๆ กัน หลังจากกินกล้วยจนครบผู้สร้างสรรค์จะค่อยๆ ลุกจนกลับมานั่งบนเก้าอี้เป็นปกติ

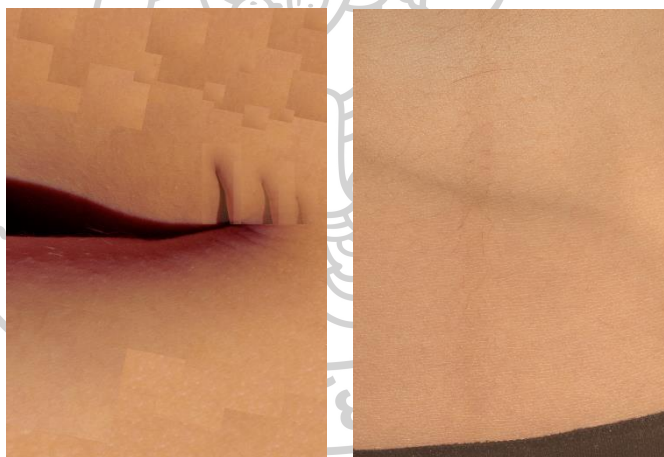
สำหรับผลงานชุดนี้ได้นำเสนอกระบวนการหรือสร้างชุดความคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศภายในของตนเองร่วมกับบริบทแวดล้อมใหม่ที่ไม่ใช่ชุดความคิดเดิมหลงเหลืออยู่ โดยระหว่างช่วงกระบวนการนี้ไม่ต่างอะไรจากการผสมผสานสองชุดความเชื่อไว้ในเวลาเดียวกัน มีสภาวะของการกลืนไม่เข้าคายไม่ออกที่พยายามจะฝืนความเชื่อเดิมและได้รับผลกระทบจากการฝืนนั้น (การสำรอกกล้วย) พร้อมกับการรับชุดความรู้เรื่องเพศใหม่จากการอ่านหนังสือภายในพื้นที่ที่ผู้คนมักมาแสดงออกและถกเถียงในเรื่องของเสรีภาพในตนเอง สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์ประทับใจคือช่วงเวลาที่เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคุณกับผู้ชมที่เดินผ่านไปมา ทำให้เกิดการทบทวนตนเองในเรื่องนี้จนกระทั่งหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการหรือสร้างชุดความคิดเดิมและรับชุดความรู้ ผู้สร้างสรรค์มองว่าการกลับมานั่งตามปกตินั้นคือการรักษาสมดุลของชุดความคิดนี้ได้ภายในตนเอง

ผลงานชุดนี้เป็น การนำสัญลักษณ์ที่เข้าใจโดยทั่วไปในเรื่องเพศมาใช้ในอิริยาบถที่คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้ทันทีคือการกิน หลังจากการกินคือ สิ่งนี้ไม่ได้หายไปทั้งหมดแต่อยู่ภายในตนเองเปรียบเสมือนชุดความเชื่อนี้ที่ไม่ได้หายไปไหนแต่ถูกปรับเปลี่ยนให้เข้ากับชุดความรู้ใหม่ผ่านการอ่าน

อีกส่วนที่สามารถนำมาใช้พัฒนาได้คือความหมายของพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่เป็นพื้นที่ที่คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกชนชั้นและทุกชนชาติมาใช้พื้นที่ร่วมกันในการประท้วง เรียกร้อง ถกเถียงและทำกิจกรรมเพื่อสังคม ซึ่งผู้สร้างสรรค์มองว่าบริบทของสถานที่จึงมีส่วนสำคัญทำให้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอแข็งแกร่งยิ่งขึ้น

สำหรับผู้สร้างสรรค์ การรวบรัดระยะเวลาให้มีความกระชับมากขึ้นเป็นเรื่องจำเป็นในการสื่อสาร เนื่องจากการแสดงสดชุดนี้มีระยะเวลาที่ค่อนข้างนานจนเกินไป ทำให้ผู้ชมต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจว่าผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อสารอะไร เพราะหากผู้ชมไม่ได้อยู่ภายในพื้นที่และให้เวลากับการแสดงชุดนี้ก็จะทำให้ไม่สามารถสื่อสารประเด็นที่ต้องการได้

2. ผลงานชุด The structure of skin

ภาพที่ 21 ผลงานก่อนศิลปินนิพนธ์ชุด The structure of skin

ชื่อภาพ : The structure of skin

เทคนิค : Photo collage

ขนาด แปรผันตามพื้นที่ (30 ชั้น)

ปีที่สร้าง 2566

ผลงานชุด The structure of skin เป็นผลงานที่นำภาพถ่ายมาตัดต่อ ประกอบสร้างเป็น ภาพทิวทัศน์ เนื่องจากต้องการนำเสนอพื้นที่ใหม่โดยปราศจากลักษณะของความเป็นเพศ โดยภาพต้นแบบเป็นภาพผิวหนังทั่วร่างกายของผู้สร้างสรรค์ ทั้งนี้ภาพที่ออกมาจึงมีลักษณะของสถานที่ที่ไม่มีจริง แต่มีเค้าโครงของความจริง เกิดเป็นพื้นที่ในการตีความทางความคิดใหม่ โดยแบ่งกายภาพงาน ออกเป็นสองแบบคือ ภาพที่ซ้อนเลเยอร์ทับกันไปมาและภาพที่เกิดจากการประกอบกันของภาพเล็ก สร้างเป็นภาพใหญ่

ผู้สร้างสรรค์ได้หาความเป็นไปได้ในการสร้างพื้นที่ใหม่ผ่านส่วนของความเป็นมนุษย์ โดยต้อง เป็นส่วนที่ตัดความเป็นเพศออกไปด้วย ผู้สร้างสรรค์ได้สำรวจร่างกายของตนเองเปรียบเทียบกับ เพศชายและพบว่า ผิวหนังเป็นส่วนของมนุษย์ที่บอกเพศน้อยที่สุดและมีความเป็นกลางมากที่สุดทั้งนี้ ผู้สร้างสรรค์จึงได้ทำการถ่ายผิวหนังทุกส่วนของร่างกายเพื่อนำมาต่อยอดมาสู่การสร้างภาพพื้นที่ใหม่

ภาพที่เกิดการประกอบสร้างนี้ได้อ้างอิงมาจากภาพทิวทัศน์จริงที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้ชมสามารถคาดเดาได้ว่ามีที่มาที่ไปมาจากภาพทิวทัศน์และเห็นภาพทิวทัศน์ผ่านผ้าสະทางสายตา แม้ว่าภาพที่ปรากฏขึ้นจะไม่มีส่วนใดที่เป็นจริงเลยก็ตาม ซึ่งทำให้เกิดพื้นที่สมมติขึ้นและเป็นการหา ความเป็นไปได้ของผิวหนังว่าจะสามารถสร้างภาพพื้นที่ใหม่อย่างไรได้บ้าง

ผลงานชุดนี้คือการนำชิ้นส่วนของความเป็นมนุษย์มาทำการสร้างพื้นที่ใหม่ บอกเล่าเรื่องราว ใหม่โดยปราศจากผ้าสະทางสายตาที่เกี่ยวข้องกับการมองเห็นในเรื่องเพศ เนื่องจากในมุมมองของผู้ สร้างสรรค์นั้นมองว่า ไม่จำเป็นเสมอไปที่จะต้องบอกเล่าเรื่องเพศผ่านลักษณะเฉพาะทางเพศ การก้าว ข้ามเพื่อจะบอกเล่าเรื่องของความความเท่าเทียมและการมีอิสระนั้นไม่ควรอยู่ภายใต้เงื่อนไขใด ดังนั้น หากทราบอยู่แล้วว่าผ้าสະทางสายตามีผลต่อการตัดสินใจในเรื่องเพศ การหาความเป็นไปได้ที่จะ นำเสนอเรื่องเพศผ่านสิ่งอื่นก็เป็นสิ่งที่น่าสนใจเช่นกัน มิเช่นนั้นก็ไม่ต่างอะไรกับการตีความความคิด เรื่องเพศเช่นเดิม

สำหรับผลงานชุดนี้ก็มีอีกประเด็นที่น่าสนใจคือ หากไม่นำลักษณะเฉพาะของความเป็นเพศ มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน จะทำให้ผู้ชมทราบได้อย่างไรว่าเราจะพูดถึงเรื่องประเด็นความเท่า เทียม จะมีกระบวนการอย่างไรหรือวิธีการอย่างไรที่จะทำให้ผู้ชมรับรู้ในประเด็นที่ผลงานต้องการ สื่อสาร ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์คิดว่าไม่ควรมองข้ามในส่วนนี้เช่นกัน

3. ผลงานชุด Area of My Battle

ภาพที่ 22 ผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์ชุด Area of My Battle

ชื่อภาพ : Area of My Battle

เทคนิค : ภาพถ่าย

ขนาด แปรผันตามพื้นที่ (5 ชั้น)

ปีที่สร้าง 2566

ผลงานชุด Area of My Battle เป็นผลงานภาพถ่ายที่นำเสนอข้อจำกัดทางร่างกายกับความ เป็นเพศของตนเองและนำภาพเหล่านี้มาสร้างเป็นภาพทิวทัศน์ที่เป็นพื้นที่ใหม่ โดยการเลือกมุมมองที่ ต้องการถ่ายตั้งแต่เริ่มแรก ผู้สร้างสรรค์ได้ต่อยอดผลงานชุดนี้มาจากผลงานชุด The structure of skin แต่แตกต่างจากผลงานชุดก่อนหน้าที่ไม่ได้ผ่านการตัดต่อภาพแต่เกิดจากการเลือกมุมมองที่สามารถภาพพื้นที่ใหม่ได้ตั้งแต่ขณะถ่าย ร่วมกับเทคนิคในการถ่ายภาพคือภายในห้องมืด ปรับความ สว่างและสีของไฟ ส่วนในรายละเอียดแนวคิดส่วนอื่นนั้นไม่ต่างอะไรจากผลงานชุดก่อนหน้า เพียงแต่ ทดลองปรับเปลี่ยนบางส่วนของผลงาน

มุมมองที่ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกนั้นคือ มุมมองบริเวณแผ่นหลังที่ค่อยๆ ยื่นขึ้น จากเหตุผล ทางด้านร่างกายของผู้สร้างสรรค์ที่ประสบอุบัติเหตุ ทำให้ไม่สามารถก้มและเงยขึ้นได้อย่างคนปกติ ผู้ สรรค์สร้างจะเผชิญสภาวะเจ็บปวดจากอิริยาบถนี้และเป็นเรื่องยากที่จะเงยหน้าด้วยตัวเอง ผู้

สร้างสรรค์จึงได้ทำการเปรียบเทียบมุมมองของเพศหญิงที่มักจะก้มหน้าก้มตาอย่างไม่สามารถมีสิทธิ์มีเสียงผ่านความเจ็บปวดทางกระดูกหลังของผู้สร้างสรรค์ โดยการเงยหน้าคือการสู้กับร่างกายและความคิดของตนเองที่จะหลุดออกจากการกดทับในทีนี้ผ่านกระบวนการที่มีเรียบง่าย

สำหรับผลงานชุดนี้เป็นการนำข้อจำกัดของร่างกายมาเป็นส่วนหนึ่งของการนำเสนอประเด็นที่ต้องการ ทำให้งานมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น อีกเรื่องคือมุมมอง ตำแหน่งในการเลือกใช้นำเสนอ ซึ่งในส่วนนี้สามารถพัฒนาในส่วนของมุมมองในการติดตั้งผลงาน มุมมองที่ต้องการให้ผู้ชมเห็นและเข้าใจในประเด็นที่ต้องการสื่อสารได้อย่างง่ายดายมากยิ่งขึ้น และสำหรับในส่วนที่ต้องทำการปรับปรุงคือ การต้องตั้งคำถามกับตนเองว่าหากผู้ชมไม่ได้รับรู้เรื่องราวเรื่องประสบการณ์ส่วนตัวของผู้สร้างและปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดทางด้านร่างกาย ผลงานนี้จะสามารถนำเสนอประเด็นที่ต้องการได้อยู่หรือไม่ หรือจะมีวิธีการนำเสนอเพิ่มเติมอย่างไรให้ผู้ชมรับรู้ในส่วนนี้

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ เป็นผลงานช่วงที่ผู้สร้างสรรค์ยังคงใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศส จึงได้นำประสบการณ์ตรงในเรื่องเพศจากการเปรียบเทียบสองพื้นที่ต่างวัฒนธรรมคือประเทศไทยและประเทศฝรั่งเศสมาสร้างสรรค์ผลงาน ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดในเรื่องเพศ โดยการนำบริบทของความเป็นพื้นที่มาใช้ในการเพิ่มความหมายของประเด็นที่ต้องการสื่อสาร การหยิบจับนำสัญลักษณ์ในเรื่องเพศมาตีความหมายใหม่ผ่านผลงานศิลปะการแสดงสด ผลงานวิดีโอและผลงานภาพถ่าย การละทิ้งความเป็นสรีระทางเพศมาสร้างพื้นที่ของภาพใหม่จากผิวหนัง ผ่านภาพการเคลื่อนไหวที่จำกัดของร่างกายตนเองและการตัดต่อภาพจากภาพผิวหนังจนเกิดเป็นพื้นที่ใหม่ ทั้งนี้เพื่อขับเน้นถึงประเด็นเรื่องการสร้างพื้นที่เกี่ยวกับเรื่องเพศของตนเองจากการพูดเรื่องเพศในมุมมองของตนเองในรูปแบบที่แตกต่างกันไปและสถานที่ที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ทำให้เห็นสภาวะของการอยู่ผิดที่ผิดทาง การสร้างพื้นที่สมมติที่มีต้นกำเนิดมาจากสิ่งที่มีอยู่จริง ไม่ต่างอะไรของความย้อนแย้งภายในที่มีสองชุดความเชื่อเรื่องเพศภายในคนเดียวกัน และต้องการแสดงออกมุมมองของตนเองผ่านการสร้างสรรค์ผลงาน

สำหรับผลงานชุดก่อนศิลปนิพนธ์ ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการวิเคราะห์ผลงานที่จะนำไปต่อยอดในการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ กล่าวโดยรวมสำหรับผลงานที่กล่าวมาข้างต้นมีเรื่องของการนำสัญลักษณ์ที่เข้าใจได้โดยทั่วกันมาตีความใหม่และนำเสนอในมุมมองและเรื่องราวของตนเอง โดยอาจจัดการผ่านกระบวนการของผู้สร้างสรรค์หรือนำความเป็นธรรมชาติของวัตถุมาบอกเล่าแทนประเด็นที่ต้องการ การนำความหมายหรือบริบทของพื้นที่มาใช้ในส่วนของกระบวนการในการสร้างสรรค์ไปจนถึงสถานที่ที่ติดตั้งผลงาน การนำลักษณะของร่างกายมาบอกเล่าเรื่องราวใหม่ผ่านการเปลี่ยน

มุมมองหรือการตัดต่อภาพ การทดลองหาสิ่งอื่นที่ไม่ใช่ลักษณะสรีระของร่างกายมานำเสนอในเรื่องเพศ การนำประสบการณ์ส่วนตัวมาเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้เห็นประสบการณ์ส่วนรวมโดยอาจผ่านในเชิงกระบวนการหรือผลลัพธ์ของผลงาน การลองวิเคราะห์ถึงมุมมองที่ต้องการให้ผู้ชมเห็น มุมมองในการติดตั้งผลงาน เนื่องจากผลงานศิลปะส่วนใหญ่จะใช้ผัสสะทางสายตา ดังนั้นมุมมองทางสายตาที่เปลี่ยนไปก็ย่อมบอกเล่าเรื่องราวใหม่ด้วยเช่นกัน

อีกทั้งในการทดลองครั้งนี้ก็ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้เล็งเห็นในเรื่องของการจัดการระยะเวลาในการรับชมผลงานไม่ให้ใช้ระยะเวลาที่ยาวนานจนเกินไปหรือสั้นเกินไปแต่ควรคิดว่าเวลาการนำเสนอเท่าไรถึงจะสามารถสื่อสารไปยังประเด็นได้มากที่สุด อีกทั้งหากไม่ได้นำลักษณะทางด้านร่างกายมาใช้และเลือกสิ่งอื่นมาเป็นส่วนเล่าเรื่องในการนำเสนอ จะมีวิธีการอย่างไรในการให้ผู้ชมคิดไปถึงประเด็นที่ต้องการ สุดท้ายคือหากมีเรื่องของประสบการณ์ส่วนตัวสอดแทรกเข้ามาในการนำเสนอผลงาน จะมีวิธีการอย่างไรในการบอกเล่าเรื่องส่วนตัวที่ไม่ส่วนตัวจนเกินไป แต่ทำให้ผู้ชมคิดว่าเรื่องนี้เป็นประสบการณ์ร่วม

วิเคราะห์ผลงานชุดศิลปนิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ผู้หญิง : นัยพื้นที่แห่งความเท่าเทียม” ประกอบด้วยผลงานทั้งหมด 4 ชุดผลงาน ที่เกิดจากการนำส่วนที่สามารถพัฒนาในการสร้างสรรค์ผลงานได้และจุดที่ควรปรับปรุงในผลงานชุดก่อนศิลปนิพนธ์มาต่อยอดผลงานในการสร้างสรรค์ เพื่อขบเน้นประเด็นที่ต้องการสื่อสารมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังต้องตอบรับกับวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้มากกว่าผลงานในชุดก่อนวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด In the middle of me

ภาพที่ 23 ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดที่ 1 In the middle of me

ชื่อผลงาน : In the middle of me

เทคนิค : Video Installation Art

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

ปีที่สร้าง 2567

ผู้สร้างสรรค์ได้ย้อนกลับมาพิจารณาถึงความสับสนภายในของตนเองขณะที่อยู่ที่ประเทศฝรั่งเศส เนื่องจากพยายามละทิ้งตัวตนเดิมที่ถูกปลูกฝังจากที่ประเทศไทยมาสู่การสร้างตัวตนใหม่ที่ประเทศฝรั่งเศสหากแต่ก็ไม่สามารถทำได้เนื่องจากความคิดชุดเก่านั้นยังคงดำรงอยู่ภายใน สำหรับผู้สร้างสรรค์แล้ว การสร้างพื้นที่อิสระภาพของตนเองใหม่นั้นไม่ใช่สิ่งที่จู้จี้ จะสามารถเกิดขึ้นใหม่ได้อย่างทันทีทันใด แต่เกิดจากการพิจารณาจากพื้นที่ที่ถูกสร้างขึ้นเดิม (ความคิดชุดเดิมจากประเทศไทย) และพื้นที่ที่เราพบเห็นใหม่ (ความคิดชุดใหม่จากประเทศฝรั่งเศส) มาเปรียบเทียบกันเพื่อหาจุดทับซ้อน โดยไม่ได้ละทิ้งตัวตนเก่าและไม่ได้เชื่อความคิดชุดใหม่จนขาดความเป็นเหตุเป็นผล

จากข้อมูลของซีโมนที่ได้กล่าวถึงประเด็นที่ว่า เพศเกิดจากการประกอบสร้างของสังคมและวัฒนธรรม ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้เข้าใจว่า ความเป็นเพศในแบบที่เข้าใจได้ถูกประกอบสร้างขึ้นจากสังคมไทยที่ได้เติบโตมา ร่วมกับแนวคิดของบัตเลอร์ที่ว่า การประกอบสร้างนี้เกิดจากพฤติกรรมซ้ำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของสังคมที่อยู่อาศัย ดังนั้นเมื่อผู้สร้างสรรค์เจอบริบทแวดล้อมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปจากประเทศฝรั่งเศส จึงเป็นเรื่องปกติที่จะเกิดการคัดง้างภายในและรู้สึกว่ามีไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องที่จะเชื่อในเรื่องของเสรีภาพที่ได้รับ แต่ในขณะเดียวกัน ชุดความเชื่อจากพื้นที่ใหม่ก็แทรกซึมเข้ามาเช่นกัน จากการใช้ชีวิตในช่วงระยะเวลาหนึ่ง การซ้ำทางพฤติกรรมใหม่ได้ก่อตัวขึ้นเป็น

อีกตัวตนหนึ่งภายในคนหนึ่งคน เกิดเป็นพื้นที่ระหว่างกลางภายในตนเองที่มีการผสมผสานสองชุด ความเชื่อ ซึ่งคือสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์ให้ความสนใจและได้คิดโจทย์สำหรับผลงานชุดนี้

ผลงานชุด In the middle of me สร้างสรรค์ขึ้นในรูปแบบ Video Installation Art ได้นำเสนอพื้นที่ระหว่างกลางทางความคิดเรื่องเพศและการประกอบสร้างตัวตนของตนเองใหม่ ประกอบด้วยผลงานวิดีโอทั้งหมดสองชุดซึ่งถูกฉายผ่านโปรเจคเตอร์ลงบนผนังสองด้านที่หันหน้าเข้าหากันภายในห้องมืด ระหว่างกึ่งกลางของสองวิดีโอนี้คือพื้นที่ที่ผู้ชมสามารถเข้าไปได้โดยการรับชมผลงานและฟังการบทสนทนาจากภาพของผู้หญิงคนเดียวกัน ภายในผลงานวิดีโอปรากฏใบหน้าของผู้หญิงครึ่งซีกใบหน้าส่วนล่าง ที่เห็นได้ชัดคือบริเวณริมฝีปากที่ได้แลกเปลี่ยนและพูดคุยกันไปมา ระหว่างตนเองและตนเอง ในขณะเดียวกันถ้อยคำผ่านภาษารวมไปถึงวิธีการติดตั้งผลงานได้มีสร้างนัยยะของพื้นที่ตรงกลางขึ้นมาด้วยเช่นกัน

บทสนทนาของทั้งสองวิดีโอมีความแตกต่างกันในเรื่องของมุมมองความคิดที่มีต่อตนเองว่า ‘ฉันคืออะไร’ โดยลักษณะของคำสรรพนามที่ใช้ภายในวิดีโอจะมีแค่บุรุษสรรพนามที่ 1 หรือก็คือ ‘ฉัน’ แต่เพียงเท่านั้น โดยมุมมองที่แตกต่างกันนี้มีที่มาที่ไปที่ต่างกัน สำหรับวิดีโอที่ 1 มาจากชุดความคิดที่ได้รับการปลูกฝังว่าฉันเป็นอะไรและฉันคืออะไรจากสิ่งที่ผู้อื่นบอกให้เป็น ซึ่งเป็นชุดความคิดจากทางฝั่งของวัฒนธรรมไทยที่ผู้สร้างสรรค์ได้เติบโตมา ชุดความคิดเหล่านี้ได้กำหนดความเป็นเพศให้กับผู้คนในสังคมและส่งผลมาสู่ความนึกคิดและพฤติกรรมให้เป็นไปตามสังคมที่กำหนดไว้ในส่วนของวิดีโอที่ 2 ผู้สร้างสรรค์ได้นำชุดความคิดจากประสบการณ์ทางฝั่งฝรั่งเศสที่ให้การเปิดกว้างที่มากกว่าในเรื่องเพศและการค้นพบตัวตนของตนเองแม้ว่าจะมีชุดความคิดวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ครอบไว้ไม่ต่างจากวัฒนธรรมไทย หากแต่ก็ทำให้เห็นถึงชุดความคิดที่จะเลือกข้ามผ่านกรอบนี้

พื้นที่ตรงกลางจึงมีความสำคัญสำหรับผลงานชุดนี้เป็นอย่างมาก เนื่องจากบทสนทนานี้พยายามที่จะถกเถียงเพื่อได้ข้อสรุปที่เป็นตรงกลางที่พอดีกับการเป็นตนเองว่า แบบไหนคือฉัน และฉันคือใคร แต่สำหรับผู้สร้างสรรค์ การนิยามว่าตนเองเป็นสิ่งใดนั้นก็อาจเป็นการปิดกั้นตนเองไปอีกแบบ จึงได้เว้นพื้นที่ตรงกลางระหว่างสองวิดีโอ เปรียบเสมือนเป็นพื้นที่ที่มีอิสระในความเป็นตนเอง โดยไม่ได้ผ่านการนิยามจากฝั่งใดฝั่งหนึ่ง หากแต่เป็นอาการผสมผสานทางความคิดโดยมีตนเองเป็นผู้มีอิสระในการนิยาม

2. ผลงานศิลปนิพนธ์ชุด Banana Peels

ภาพที่ 24 ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดที่ 2 Banana Peels

ชื่อผลงาน : Banana Peels

เทคนิค : ศิลปะการจัดวาง

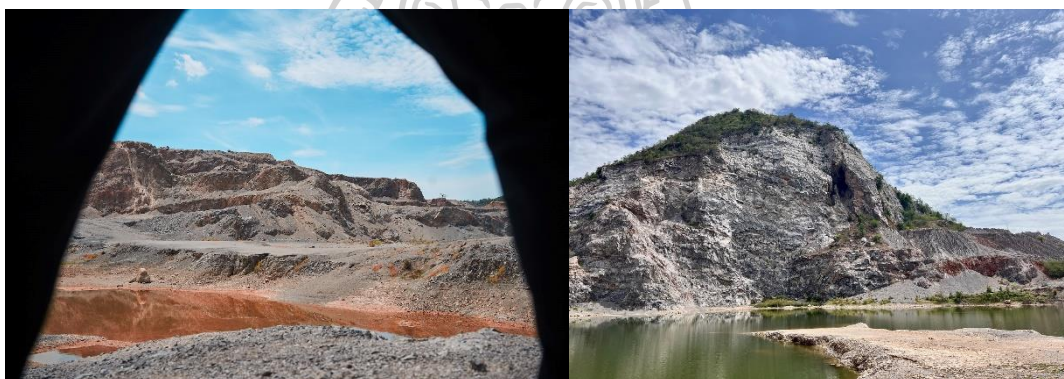
ขนาด แปรผันตามพื้นที่

ปีที่สร้าง 2567

ผลงานชุด Banana Peels เป็นผลงานศิลปะการจัดวางที่ผสมผสานผลงานภาพถ่ายและผลงานที่เป็นกวี โดยต้องการนำเสนอทฤษฎีทางเพศอย่างกล้วยมาเล่าในมุมมองใหม่ ผ่านการจัดวางร่วมกับการอ่านตัวอักษร สิ่งสำคัญสำหรับผลงานชุดนี้คือ ตำแหน่งของภาพที่เล่นล้อกันมา รวมถึงตำแหน่งของตัวอักษรที่อยู่ร่วมกับผลงานภาพถ่าย ยกตัวอย่างภาพผลงานส่วนหนึ่งของชุดนี้คือ เป็นภาพใบหน้าของผู้สร้างสรรค์ขนาดใหญ่ซึ่งกำลังอ้าปากอยู่ หากแต่บริเวณปากนั้นกลับมีบทกวีอยู่หนึ่งบทที่ว่า ‘resound ripple always without Sound’ หรือแปลได้ว่า ‘ดังก้อง ระลอกคลื่น เสมอปราศจาก เสียง’ ซึ่งเสียงกับปากนั้นมีความสัมพันธ์กัน เลยสื่อถึงนัยยะบางอย่างว่าทุกอย่างมีเสียงเสมอแม้แต่ในพื้นที่ที่เงียบที่สุด และความเงียบก็นับเป็นเสียงอย่างหนึ่งเช่นกัน ซึ่งสื่อถึงการถูกปิดปากและถูกกดทับนั้นก็ยังเป็นเสียงของการเรียกร้องอย่างหนึ่ง เป็นต้น

สำหรับผู้สร้างสรรค์นั้นจุดที่สามารถนำไปพัฒนาต่อได้คือ ความหมายของตำแหน่งในการติดตั้งผลงาน มุมมองที่ต้องการให้ผู้ชมเห็น ลำดับสูงและต่ำของภาพที่มีความหมาย ทุกสิ่งล้วนแล้วแต่ซับซ้อนในการเล่าเรื่องได้สนุกและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยผู้สร้างสรรค์มองว่า การติดตั้งผลงานที่มีตำแหน่งเข้ามามีส่วนในการนำเสนอ นั้น เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้ตีความทางความคิดมากกว่าผลงานที่ติดตั้งในแนวระนาบที่เท่ากัน อีกส่วนหนึ่งคือในเรื่องของการนำสัญลักษณ์เดิมมาเล่าเรื่องใหม่ในมุมมองของผู้สร้างสรรค์เองโดยร่วมกับบทกวีหรือลักษณะของอิริยาบถภายในภาพ ในส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขคือการใช้สัญลักษณ์ที่ซ้ำซากและจำเจจนเกินไป รวมถึงบางภาพผลงานไม่ได้มีความแปลกใหม่เท่าที่ควร

3. ผลงานศิลปนิพนธ์ชุด Between my leg

ภาพที่ 25 ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดที่ 3 Between my leg

ชื่อผลงาน : Between my leg

เทคนิค : Mixed media

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

ปีที่สร้าง 2567

ผลงานเริ่มต้นกระบวนการคิดจากข้อมูลที่ว่า เพศเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดโครงสร้างทางสังคม โดยการนำลักษณะทางเพศสรีระหรือลักษณะเฉพาะทางเพศเข้ามาเป็นสิ่งตัดสินว่า ลักษณะเช่นนี้ย่อมต้องได้รับบทบาทหรือพฤติกรรมแบบนี้ เท่ากับว่าเพศนั้นถูกผูกโยงร่วมกับความเป็นลักษณะทางสรีระ ผู้สร้างสรรค์จึงได้นำประเด็นนี้มาคิดต่อว่า ในการสร้างสรรค์ผลงานที่นำเสนอเรื่องเพศ จำเป็นที่จะต้องนำเสนอผ่านความเป็นลักษณะทางสรีระร่วมด้วยหรือไม่ ซึ่งสำหรับผู้สร้างสรรค์แล้วไม่

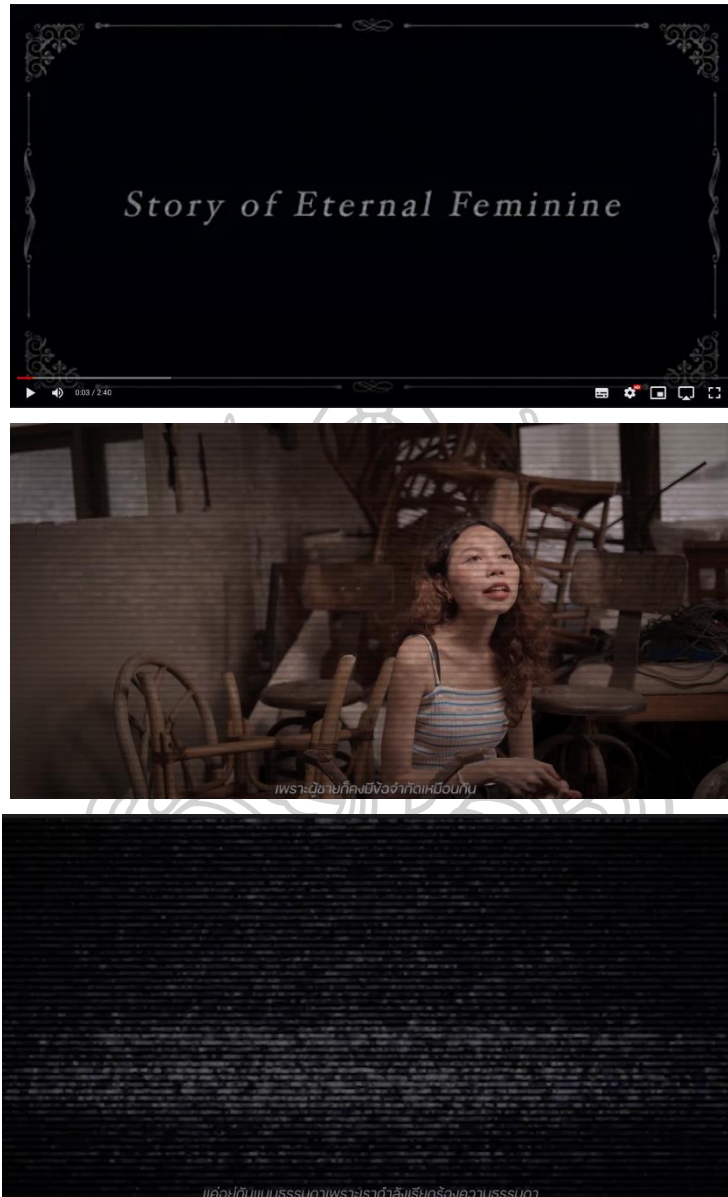
มีความจำเป็นที่จะต้องบอกเล่าในมุมมองผ่านกายภาพภายนอก การยึดติดการบอกเล่าเรื่องเพศผ่านสิ่งเหล่านี้ไม่ต่างอะไรกับการติดหล่มอยู่กับความเป็นเพศเช่นเดิม ผู้สร้างสรรค์จึงได้หาความเป็นไปได้ในการนำเสนอผ่านสิ่งอื่น

โดยผู้สร้างสรรค์ได้คิดไปถึงลักษณะเฉพาะทางเพศที่อยู่บริเวณกึ่งกลางของร่างกาย ที่เป็นส่วนกายภาพที่สำคัญในการตัดสินใจว่าลักษณะดังนี้จะต้องถูกควบคุมโดยสังคมอย่างไร โดยเฉพาะเพศหญิงที่ไม่ต่างอะไรกับการถูกบังคับให้ต้องถูกกดทับ ผู้สร้างสรรค์จึงคิดไปถึงลักษณะของการถูกบังคับให้ก้มและในระหว่างที่กม้นั้นทำให้เห็นมุมมองของภาพที่เกิดขึ้นอย่างผิดที่ผิดทาง โดยนัยหนึ่งก็สามารถบอกเล่าถึงประเด็นเรื่องของเพศที่ผ่านมุมมองของร่างกาย โดยไม่ต้องเห็นลักษณะทางกายภาพของผู้สร้างสรรค์ โดยเลือกวิธีการนำเสนอผ่านผลงานวิดีโอกระบวนการระหว่างช่วงก้ม - เงย เพื่อบอกเล่าเรื่องราวผ่านมุมมองที่วาทันทีที่กลับหัวกลับหาง โดยมีจุดสำคัญคือความต่างของท้องฟ้า (เนื่องจากท้องฟ้ามีสัญลักษณ์ในเรื่องเกี่ยวกับความเป็นอิสราเอล) แต่ในที่นี้เห็นมุมมองที่ไม่ปกติและถูกทำให้เชื่อว่า นี่คือท้องฟ้าแบบบในครั้งแรกภาพของวิดีโอจะถูกเผยให้เห็นในมุมที่กำลังก้มจนกระทั่งเห็นการพยายามที่จะเงยหน้าขึ้นเพื่อมองท้องฟ้าในลักษณะที่ปกติ

หลังจากนั้นผู้สร้างสรรค์ได้คิดไปถึงการบอกใบ้เพื่อให้สื่อสารถึงเรื่องของข้อจำกัดในการเงยหน้าขึ้นเปรียบเทียบกับผลงานวิดีโอ เนื่องจากการเรียกร้องความเท่าเทียมของผู้หญิงไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นอย่างง่ายดาย ผู้สร้างสรรค์จึงคาดหวังว่าการนำความยากของการเงยหน้าเพื่อที่จะเห็นมุมมองปกติร่วมกับผลงานจิตรกรรมที่ผู้สร้างสรรค์ได้นำเลือดประจำเดือนทาลงบนภาพฟิล์ม MRI กระตุกสันหลังของผู้สร้างสรรค์ที่หัก ทำให้เห็นถึงข้อจำกัดที่เกิดขึ้นกับเพศหญิงได้มากยิ่งขึ้น และมีการนำผลงานภาพถ่ายในมุมมองปกติโดยรอบเพื่อเปรียบเทียบภาพจากมุมมองหว่างขาของผู้หญิงเปรียบเทียบกับภาพมุมมองปกติ

ผลงานชุด *Between my leg* เป็นผลงานในรูปแบบ *Mixed media* ที่นำเสนอแนะนำเสนอพื้นที่ของการพยายามก้าวข้ามข้อจำกัดในเรื่องเพศของตนเองผ่านมุมมองภาพใต้หว่างขาที่ต้องการมองภาพที่เห็นในมุมมองแบบปกติ เพื่อสร้างพื้นที่อิสราเอลและการหลุดพ้นจากการถูกกดทับทางเพศ โดยการนำภาพทิวทัศน์ (landscape) มาเป็นส่วนในการเล่าเรื่อง ที่บอกถึงความยากในการเงยหน้าขึ้นมาหากกำลังก้มหน้าอยู่ ดังนั้น ข้อจำกัดของร่างกายของตัวผู้สร้างสรรค์เป็นส่วนทำให้ประเด็นนี้แข็งแรงมากยิ่งขึ้นก็ยิ่งเสริมความน่าสนใจของผลงาน อีกส่วนหนึ่งที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทดลองหาความเป็นไปได้คือการนำความเป็นทิวทัศน์มาบอกเล่าเรื่องเพศและความเท่าเทียมผ่านบทกวี เพื่อเป็นการบอกใบ้เชื่อมโยงระหว่างภาพ MRI กระตุกสันหลัง, ภาพทิวทัศน์มุมมองปกติและวิดีโอมุมมองใต้หว่างขา

4. ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด Story of Eternal Feminine

ภาพที่ 26 ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดที่ 4 Story of Eternal Feminine

ชื่อผลงาน : Story of Eternal Feminine

เทคนิค : Mixed Media

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

ปีที่สร้าง 2567

หลังจากที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์จำนวนสามชุด ซึ่งได้ทำการเปิดพื้นที่อิสรภาพในเรื่องเพศผ่านรูปแบบต่างๆ โดยในผลงานชุดสุดท้ายนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ย้อนคิดถึงก่อนที่จะนำเสนอในเรื่องของการการเปิดพื้นที่ที่ได้กล่าวไปข้างต้น สิ่งสำคัญคือการทำให้ผู้ชมรับรู้ถึง ปัญหาในเรื่องของความไม่เท่าเทียมและการถูกกดทับนั้นยังคงดำรงอยู่ไม่ได้แตกต่างจากในอดีตผ่านการวิเคราะห์ชุดข้อมูลที่ได้ทำการสืบค้น ทั้งนี้โจทย์สำหรับผลงานชุดนี้จึงเป็นการนำเสนอถึงปัญหาในเรื่องเพศที่ยังคงดำรงอยู่ในสังคมเพื่อนำไปสู่การคิดต่อยอดในเรื่องของการสร้างพื้นที่อิสรภาพในเพศของตนเองต่อไป

ผลงานชิ้นนี้จึงเป็นการสรุปเรื่องราวทั้งหมดจากชุดผลงานวิทยานิพนธ์ เนื่องจากการที่จะมีพื้นที่อิสรภาพได้อย่างแท้จริง นั้นย่อมหมายถึงปัญหาได้ถูกทำให้เห็นและได้รับการแก้ไข หากแต่ในปัจจุบันเรายังคงอยู่ในลูปของปัญหาเรื่องเพศไม่ต่างจากในอดีต แต่ถูกทำให้เรื่องเหล่านี้กลายเป็นอดีตอีกชั้นหนึ่ง จึงเป็นการย้อนกลับมาเปิดพื้นที่ทางความคิดว่า เรายังคงติดอยู่ในลูปของปัญหานี้อยู่หรือไม่และตัวเราเองรีเปล่าที่กลายเป็นเรื่องในอดีตของปัญหาที่ยังไม่จบสิ้นนี้

ผลงานชุด Story of Eternal Feminine เป็นผลงานสื่อผสมที่ต้องการนำเสนอการตอกย้ำถึงปัญหาที่ผู้หญิงยังคงติดหล่มของความเป็นเพศที่สังคมเป็นผู้กำหนด ซึ่งไม่มีความแตกต่างจากในอดีต โดยต้องการให้ผู้ชมที่ชมผลงานชุดนี้ได้ย้อนกลับมาเปิดพื้นที่ทางความคิดว่า เรายังคงติดอยู่ในลูปของปัญหานี้อยู่หรือไม่และตัวเราเองรีเปล่าที่กลายเป็นเรื่องในอดีตและเป็นการเปิดพื้นที่เพื่อนำเสนอถึงปัญหาความไม่เท่าเทียมที่ยังคงดำรงอยู่ในสังคม ผลงานชุดนี้เป็นผลงานวิดีโอที่ร่วมกับการแสดงสด เนื้อหาภายในวิดีโอคือการสัมภาษณ์ถึงปัญหาความเป็นผู้หญิงและความฝันของผู้หญิงที่ต้องการจะหลุดออกจากกรอบ เป็นการทับซ้อนระหว่างอดีตจากภาพวิดีโอเก่า ร่วมกันกับการแสดงสด ที่ให้ผู้ชมที่ชมผลงาน ณ ขณะนั้นได้สังเกตเห็นถึงปัญหาผ่านท่วงท่าของผู้สร้างสรรค์

จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุด ‘ผู้หญิง : นัยพื้นที่แห่งความเท่าเทียม’ มีการพัฒนาทั้งทางด้านรูปแบบตัวงาน ข้อมูล และเนื้อหาอย่างต่อเนื่องจากชุดก่อนวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ชับแน่นไปในเรื่องของการสร้างพื้นที่ที่เปิดกว้างอิสรภาพของตนเองในเรื่องเพศ เผยให้เห็นถึงการนำเรื่องเพศมาตีความใหม่จากการผสมผสานสองชุดความเชื่อจากสองพื้นที่ที่แตกต่างกัน บางชุดผลงานมีการนำเสนอถึงพื้นที่ระหว่างกลางทางความคิดจากสองชุดความเชื่อ เพื่อเปิดโอกาสให้ได้นิยามความเป็นเพศในความหมายของตนเอง บางชุดมีการนำสัญลักษณ์ในเรื่องเพศมาตีความใหม่ บางชุดมีการหาความเป็นไปได้ที่จะไม่นำเสนอเรื่องเพศผ่านความเป็นสรีระแต่บอกเล่าผ่านสิ่งอื่น โดยมีการนำข้อจำกัดของร่างกายมาเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอและบางชุดมีการตอกย้ำถึงปัญหาเพื่อเปิดพื้นที่

ให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงปัญหาในเรื่องเพศและความไม่เท่าเทียมที่ยังคงดำรงอยู่ในสังคม โดเมนการหาความเป็นไปได้จากรูปแบบที่หลากหลาย รวมไปถึงการต่อยอดทางด้านรูปแบบจากผลงานชุดก่อน วิทยานิพนธ์ ว่ารูปแบบใดที่เหมาะสมกับการนำเสนอประเด็นที่ต้องการในแต่ละชุด โดยให้ความสำคัญในเรื่องของแนวความคิด การตอบโจทย์วัตถุประสงค์ก่อนรูปแบบและเทคนิค ทั้งนี้ผลงานจึงมีความหลากหลายทางด้านรูปแบบไม่ว่าจะเป็นผลงานศิลปะการแสดงสด ผลงานวิดีโอ ผลงานศิลปะการจัดวางและผลงานสื่อผสม (Mixed media) ผลงานมีการพยายามที่จะตั้งคำถามและออกจากบทบาทของความเป็นเพศจากพื้นที่ทางสังคมมาสู่พื้นที่อิสระของตนเอง มีการคิดไปถึงตำแหน่งมุมมองและเนื้อหาภายในผลงานแต่ละชุดที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์จึงพยายามที่จะแสวงหาจุดกึ่งกลางในการผสมผสานและเปิดกว้างในการนิยามความเป็นเพศใหม่ที่ผ่านการทดลองและปรับปรุงตัวรูปแบบเนื้อหาให้เข้ากับแนวความคิดมากที่สุด ตลอดจากการศึกษาผลงานชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์พบว่าค่อนข้างที่จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในช่วงแรก โดยท้ายที่สุดผู้สร้างสรรค์หวังว่าผลงานชุดนี้จะสามารถเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางความคิดในเรื่องเพศและเปิดพื้นที่อิสรภาพในเพศของตนเองได้โดยผ่านกระบวนการทั้งหมดเหล่านี้

บทที่ 5

บทสรุป

จากการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด ‘ผู้หญิง : นัยพื้นที่แห่งความเท่าเทียม’ เริ่มต้นจากประสบการณ์การรับรู้เรื่องเพศจากประเทศไทยและประเทศฝรั่งเศสที่มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ประสบการณ์เหล่านี้ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้ย้อนกลับมาตั้งคำถามถึงความเป็นเพศของตนเองจากมุมมองระหว่างกลางคือสำนักเดิมที่ถูกจำกัดและการได้รับเสรีภาพจากการรับรู้ใหม่ ซึ่งทำให้เกิดการรื้อสร้างทางความคิดหากแต่ก็ยังมิขุดความเชื่อเดิมหลงเหลืออยู่ เกิดเป็นการผสมผสานสองชุดความเชื่อในตนเอง จึงเป็นที่มาของวัตถุประสงค์ โดยต้องการนำเสนอผลงานที่สร้างพื้นที่อิสรภาพในเพศของตนเองใหม่ จากมุมมองของสองความคิดที่มีความแตกต่างกัน ผ่านรูปแบบผลงานศิลปะการแสดงสด (Performance Art) ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และผลงานมิกซ์มีเดีย (Mixed media) ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการศึกษาแนวคิดเรื่องเพศและแนวคิดปิตาธิปไตย เพื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับอิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัวจากประเทศไทยและฝรั่งเศส และอิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัวทางด้านข้อจำกัดของร่างกาย พบว่ามนุษย์มีการใช้เพศในการจัดระเบียบสังคม โดยนำลักษณะเฉพาะของแต่ละเพศมาเป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรม ผ่านการปลูกฝังตั้งแต่ครอบครัวไปจนถึงสังคมรอบตัว โดยเฉพาะผู้หญิงจะมีการถูกจำกัดที่มากกว่าผู้ชายซึ่งมีฐานมาจากระบบชายเป็นใหญ่ ในสังคมไทยเองก็มีการรับความคิดชุดนี้มาจากบุคคลที่อยู่ในสังคม ทั้งนี้ด้วยร่างกายของผู้สร้างสรรค์ที่มีข้อจำกัด ยิ่งทำให้ความเป็นหญิงในแบบที่สังคมต้องการนั้นสูงขึ้นด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับที่ฝรั่งเศสซึ่งมีการเปิดกว้างในเรื่องเพศโดยแทบไม่ยึดติดในข้อจำกัดใด ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ชุดความเชื่อใหม่จากชุดความเชื่อที่มีอยู่ ข้อมูลเหล่านี้จึงกลายเป็นประเด็นและเนื้อหาของผลงานในแต่ละชุดที่แตกต่างกันไป ในส่วนของกายภาพผลงาน ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาผลงานของศิลปินเพื่อศึกษาวิธีการและรูปแบบที่ศิลปินนำเสนอจะนำมาปรับใช้และพัฒนาในผลงานของตนเอง ร่วมกับการทดลองผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์เพื่อหาความเป็นไปได้ในการสร้างสรรค์ผลงานเบื้องต้น โดยสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ชุดย่อย กายภาพของผลงานไม่ได้มีการจำเพาะเจาะจงเพียงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หากแต่มีความหลากหลาย โดยให้ความสำคัญกับแนวความคิดและเนื้อหาของผลงานในแต่ละชุดเป็นหลัก บางชุดมีการสร้างพื้นที่ระหว่างกลางทางความคิดเพื่อให้ผู้ชมได้กลับมาทบทวนถึงความเป็นเพศและความเป็นตนเองผ่านรูปแบบผลงานศิลปะจัดวาง บางชุดมีการเปิดพื้นที่ของสัญญะเพศชายใหม่โดยบอกเล่าผ่านมุมมองของเพศหญิงผ่านผลงานภาพถ่ายและบทกวีที่มีการตำแหน่งที่จำเพาะเจาะจงในการบอกเล่า บางชุดมีการเล่าเรื่องเพศผ่านสิ่งอื่นที่ไม่ใช่ลักษณะทางสรีระของร่างกาย หากแต่ผ่านมุมมองของ

ร่างกายร่วมกับการนำข้อจำกัดของร่างกายตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งในการเล่าเรื่องด้วยผ่านผลงาน สื่อผสม และบางชุดมีการเปิดพื้นที่ให้ผู้ชมได้เห็นถึงปัญหาของความไม่เท่าเทียมและปัญหาของความ เป็นเพศของตนเอง เพื่อตอกย้ำว่าความไม่เท่าเทียมนี้ยังคงดำรงอยู่ในสังคม โดยนำเสนอผ่านศิลปะ การแสดงสดร่วมกับผลงานวิดีโอ เมื่อย้อนกลับมาในส่วนของกรวิเคราะห์ผลงานจะเห็นว่าผลงานทุก ชุดนั้นมีความเกี่ยวข้องเกี่ยวกับพื้นที่ มุมมองทางสายตาและตำแหน่งในการติดตั้งที่มีการคิดอย่าง เจาะจงทั้งสิ้น ด้วยต้องการนำเสนอว่าเมื่อบริบทแวดล้อมเปลี่ยน มุมมองทางความคิดย่อมเปลี่ยนไป ด้วย ในส่วนที่สามารถนำมาต่อยอดได้คือ การนำเสนอเรื่องเพศผ่านสิ่งอื่นที่ไม่ใช่ร่างกายหากแต่เป็น มุมมองผ่านร่างกายหรือบอกเล่าผ่านสิ่งอื่นที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกาย และมีส่วนที่ต้องพัฒนาแก้ ไขที่จะนำเสนอคือ หากนำพื้นที่มาใช้ในการนำเสนออาจจะต้องคำนึงถึงความหมายและบริบทของ พื้นที่ที่หยิบนำมาใช้มากกว่านี้ การใช้สัญลักษณ์เดิมมาตีความหมายใหม่ด้วยตนเองอาจจะเป็นเรื่องยาก สำหรับความเข้าใจของผู้ชมเนื่องจากชุดความคิดเดิมเกี่ยวกับสัญลักษณ์ยังคงมีอยู่ ทำให้ประเด็นที่ ต้องการนำเสนออาจผิดเพี้ยนไปก็เป็นได้

หากกล่าวโดยรวม สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์ชุด ‘ผู้หญิง : นัยพื้นที่แห่งความเท่าเทียม’ นั้น ได้ตอบโจทย์ในเรื่องของการสร้างพื้นที่ทางเพศใหม่ของตนเองเป็นอย่างมาก เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้เห็น ถึงชุดความคิดที่ผสมผสานและเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง ซึ่งผู้สร้างสรรค์สามารถแสดงออก ได้อย่างเต็มที่ทั้งในสิ่งที่ต้องการจะพูดและแสดงออกผ่านผลงาน ไปจนถึงการเคารพตนเองในฐานะ มนุษย์ที่สามารถแสดงเจตจำนงทางความคิดของตนเองได้ภายใต้การผนวกสองมุมมองที่ขัดแย้งไว้ ด้วยกัน ทั้งนี้ผลงานจึงเป็นเพียงคำตอบหนึ่งผ่านมุมมองของผู้สร้างสรรค์ว่า พื้นที่อิสระที่นำมาสู่ความ เท่าเทียมนั้นคืออะไร และหวังว่าจะผลงานชุดนี้จะจุดเริ่มต้นและสามารถพัฒนาไปสู่พื้นที่ที่ทำให้ ทุกคนได้มีโอกาสในการหวนคิดถึงเรื่องอิสรภาพและความเท่าเทียมของตนเอง โดยไม่ได้คำนึงถึง ข้อจำกัดในเรื่องเพศหรือข้อจำกัดใดๆ แต่ในฐานะของมนุษย์คนหนึ่งที่มีเสรีภาพในตนเอง

รายการอ้างอิง

Clothilde Morette. (2023). *Viviane Sassen*. Retrieved March 3 from

<https://www.kyotographie.jp/en/programs/2024/viviane-sassen/>

Gleeson, J. (2021). *Judith Butler: 'We need to rethink the category of woman'*.

Retrieved March 16 from

<https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2021/sep/07/judith-butler-interview-gender>

HE XIAO HUA, & มาโนช ดินลานสกุล. (2564). สังคมปิตาธิปไตย: ภาพสะท้อนบุรุษมีอำนาจและสิทธิเหนือสตรี จากนวนิยาย “ข้างหลังภาพ” ของศรีบูรพา. วารสารกาประชุมทาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 12, 2, 276 - 277.

Moma. (2019). *Up to and Including Her Limits*. Retrieved March 4 from

<https://www.moma.org/collection/works/156834>

Palais de Tokyo. (2023). *Hello, My Name Is Lili and We Are Many*. Retrieved March 4

from <https://palaisdetokyo.com/en/exposition/salut-je-mappelle-lili-et-nous-sommes-plusieurs/>

Pinault Collection. (2013). *I am intact and I don't care*. Retrieved March 4 from

<https://lesoeuvres.pinaultcollection.com/en/artwork/i-am-intact-and-i-dont-care-pierre-huyghe-centre-pompidou>

Simone de Beauvoir. (2009). *The Second Sex*. The Random House Group Ltd.

Story, T. A. (n.d.). *Carolee Schneemann*. Retrieved March 4 from

<https://www.theartstory.org/artist/schneemann-carolee/>

Victoria Horne. (2020). *Interior Scroll*. Retrieved March 4 from

<https://academic.oup.com/arhistory/article/43/5/984/7276677?login=false>

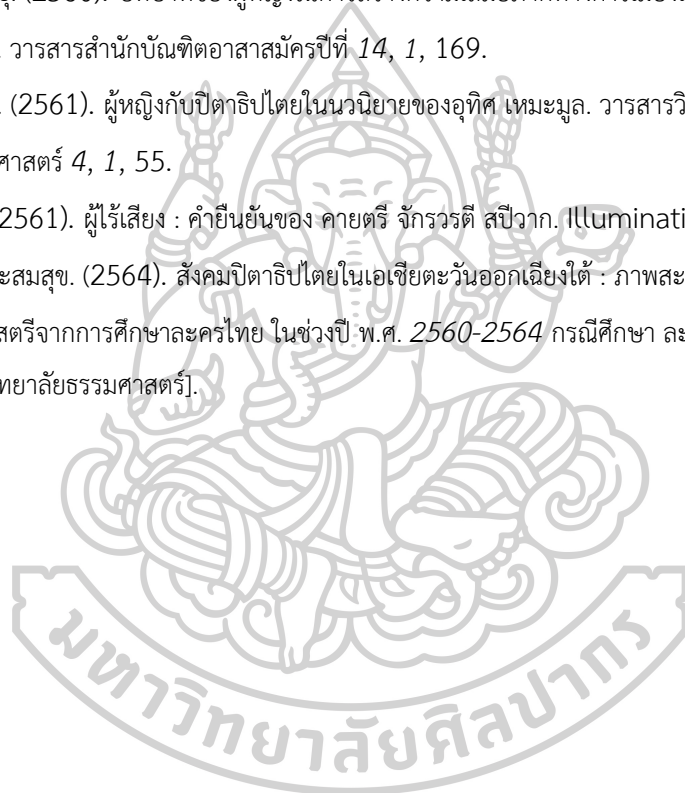
Viviane Sassen. (2024). *Viviane Sassen*. Retrieved March 3 from

<https://www.vivianesassen.com/bio/>

กฤตยา อาชวนิจกุล, & กาญจนา ตั้งจิตพิพ์. (2551). มิติ 'เพศ' ในประชากรและสังคม. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

กั้วหาฬ ฟองแก้ว. (2550). การรับรู้อัตลักษณ์ทางเพศจากการบริโภคสื่อมวลชน ของกลุ่มแกนนำเยาวชนในจังหวัด เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- จรีลักษณ์ รัตนพันธ์. (2563). เพศวิถีศึกษา : ผลกระทบต่อสถาบันทางสังคม. วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรมปีที่ 10, 2, 25-26.
- จินตนา ดำรงค์เลิศ. (2550). รักสามเส้าในนวนิยายของซีโมน เดอ โบวัวร์. ราชบัณฑิตยสถานปีที่ 32, 3, 583.
- นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ. (2558). ทบทวนวิธีการสร้างความรู้ / ความจริงเรื่องเพศ. Retrieved 24 กรกฎาคม from <https://www.sac.or.th/databases/anthropology-concepts/articles/2>
- ปทุมรัตน์ วงศ์คนตรี. (2516). ซีโมน เดอ โบวัวร์ กับการต่อสู้เพื่อสิทธิสตรีใน 'เพศที่สอง'. ปาจารย์สาร, 139 - 149.
- พิรดา ภูมิสวัสดิ์. (2563). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความเสมอภาคระหว่างเพศ.
- ไพลิน ภูจินาพันธุ์. (2560). บทบาทของผู้หญิงในการสร้างความเสมอภาคทางการเมืองและงานอาสาสมัครพัฒนาสังคม. วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัครปีที่ 14, 1, 169.
- สรยา รอดเพชร. (2561). ผู้หญิงกับปิตาธิปไตยในนวนิยายของอุทิศ เหมะมูล. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 4, 1, 55.
- สันติ เล็กสกุล. (2561). ผู้ไร้เสียง : คำยืนยันของ คายตรี จักรวรรดิ สปีวาก. Illuminations editions.
- อนันตญา ตั้งประสมสุข. (2564). สังคมปิตาธิปไตยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : ภาพสะท้อนบุรุษมีอำนาจและสิทธิเหนือสตรีจากการศึกษาละครไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2560-2564 กรณีศึกษา ละครเรื่องเมีย 2018 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	พรรณชฎานิชฐ์ วัชรรัตน์
วุฒิการศึกษา	2564 ปริญญาศิลปบัณฑิต คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ ภาควิชาจิตรกรรม (เกียรตินิยมอันดับ 1) มหาวิทยาลัยศิลปากร 2566 ศึกษาแลกเปลี่ยนที่ École Nationale Supérieure des Beaux-arts ประเทศฝรั่งเศส ระยะเวลา 6 เดือน
ผลงานตีพิมพ์	2563 โปรเจค “...live with” live Performance Art ร่วมกับ Palette Artspace 2564 นิทรรศการ A Photography Exhibition '7,610-kilometer Distance: Finally, We've Met One Another' ณ PSG Art Gallery Silapakorn University, Bangkok 2564 ได้รับการคัดเลือกร่วมแสดงในโครงการเทศกาลศิลปะนานาชาติ สงขลา “เชื่อมโยงจากรุ่นสู่รุ่น” (ART new GEN 2021) หัวข้อRegenerate - Normal condition [ฟื้นฟู - สู่สภาวะปกติ] กรุงเทพฯ และภาคกลาง 2564 Body Block Project ร่วมกับ Palette Artspace จัดแสดง นิทรรศการในรูปแบบ Virtual Exhibition แพลตฟอร์ม Cryptovoxel ที่ THAI NFT GALLERY 2564 นิทรรศการ INSIDE BY MENTE ภายใต้โปรเจค Young At Art ร่วมกับ งาน Galleries' Nights ปี 2564 ณ นำทองอาร์ตสเปซ (Numthong Artspace) 2564 ได้รับคัดเลือกเป็นส่วนหนึ่งของงาน "Portfolio Review" ร่วมกับ ทาง CTypeMag และ HOP ที่ Seacon Square Srinakarin และผลงาน ภาพถ่ายชุด "Keep my Heart and Brain" , "The Poetry of Leavings" และ "The Time to Return" ได้รับคัดเลือกให้จัดแสดงออนไลน์ในช่องทาง ของ CTypeMag 2565 นิทรรศการ The Pain of Being...โดย GROUP EXHIBITION By MENTE x Thanawat Tongsalee ณ Art4C, Gallery and Creative Learning Space ส่วนหนึ่งของงาน Bangkok Design Week ปี 2564 2565 นิทรรศการ 'สมมติว่า...(Som-mot-wa Project) ณ ศูนย์

สร้างสรรค์งานออกแบบกรุงเทพ (TCDC), กรุงเทพฯ

2565 นิทรรศการ จิตวิวัฒน์ (RAVAGED SOUL) ณ New Gen Space Space for All Generation โดยมูลนิธิเอสซีจี ชั้น 3 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC)

2566 นิทรรศการ Open Space vol.2 ณ SUPH Artspace, กรุงเทพฯ ส่วนหนึ่งของงาน Bangkok Design week 2023

2566 นิทรรศการ Get by with ณ See the Bell , Cafe and Creative Space , นครปฐม

2566 นิทรรศการ Powerful International Woman's Day Art Exhibition 2023, หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC), กรุงเทพฯ

2567 นิทรรศการ Photo Exhibition : Frozen of Space&Time ส่วนหนึ่งของโครงการ Baannoorgbiennial2024, บ้านนอกพาวลิเลียน (ห้องแถวไม้ หมู่ที่ 7), ราชบุรี

